

V Bruseli 1. 3. 2022
COM(2022) 75 final

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

o vykonávaní Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti

Obsah

1. Úvod	3
2. Aký je stav vykonávania mechanizmu?	5
2.1. Súčasný stav procesu vykonávania.....	5
2.2. Súčasný stav financovania mechanizmu	11
3. Čo je vlastne obsahom plánov obnovy a odolnosti?.....	12
3.1. Predložené plány obnovy a odolnosti – úvodný prehľad	12
3.2. Príspevok mechanizmu k zelenej transformácii (pilier 1).....	14
3.3. Príspevok mechanizmu k digitálnej transformácii (pilier 2)	23
3.4. Príspevok mechanizmu k inteligentnému, udržateľnému a inkluzívnemu rastu (pilier 3)	29
3.5. Príspevok mechanizmu k sociálnej a územnej súdržnosti (pilier 4).....	34
3.6. Príspevok mechanizmu k zdraviu a hospodárskej, sociálnej a inštitucionálnej odolnosti s cieľom okrem iného zvyšovať pripravenosť na krízy a schopnosť reakcie na krízy (pilier 5)	39
3.7. Príspevok mechanizmu k politikám pre budúcu generáciu, deti a mládež, ako sú vzdelávanie a zručnosti (pilier 6)	47
3.8. Vlastné posúdenia bezpečnosti.....	50
4. Rámec vykonávania Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti.....	52
4.1. Príspevok Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti k vykonávaniu reforiem a ďalších politík EÚ.....	52
4.2. Príspevok Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti k viacnárrodným projektom .	58
4.3. Vykonávanie Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a zapojenie všetkých príslušných zainteresovaných strán.....	61
4.4. Systémy kontroly a ochrana finančných záujmov Únie	65
4.5. Komplementarita s ostatnými fondmi EÚ	67
5. Záver	69

Tabuľky a obrázky

Tabuľka 1: Súčasný stav vykonávania Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti	6
Obrázok 1: Kľúčové kroky v posudzovaní plánov obnovy a odolnosti a predbežné financovanie. 7	
Tabuľka 2: Spracovanie žiadostí o platbu	8
Obrázok 2: Odhadovaný harmonogram plnenia míľnikov a cieľov	12
Obrázok 3: Podiel finančných prostriedkov z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti prispievajúcich k jednotlivým pilierom politiky	13
Obrázok 4: Klimatické a ďalšie environmentálne označovanie podľa členských štátov.....	15
Obrázok 5: Rozdelenie výdavkov na podporu zelenej transformácie (pilier 1).....	16
Obrázok 6: Príspevok k digitálnym cieľom vyjadrený ako podiel v rámci plánu obnovy a odolnosti.....	23
Obrázok 7: Rozdelenie výdavkov na podporu digitálnej transformácie (pilier 2).....	24
Obrázok 8: Rozdelenie výdavkov na podporu inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu (pilier 3).....	30
Obrázok 9: Rozdelenie výdavkov na podporu sociálnej a územnej súdržnosti podľa oblastí politiky (pilier 4)	35
Obrázok 10: Rozdelenie výdavkov na podporu zdravia a odolnosti podľa oblastí politiky (pilier 5).....	39
Obrázok 11: Počet opatrení na podporu zdravia a odolnosti podľa oblastí politiky (pilier 5). 40	
Obrázok 12: Rozdelenie výdavkov na podporu politík pre budúcu generáciu podľa oblastí politiky (pilier 6)	48
Obrázok 13: Počet reforiem podľa piliera.....	52
Obrázok 14: Reformy/investície podľa členského štátu	53
Obrázok 15: Podiel odporúčaní pre jednotlivé krajiny, na ktoré sa vzťahujú plány obnovy a odolnosti, podľa oblasti politiky (ako sa vymedzuje v databáze CESAR).....	54
Obrázok 16: Vplyv Nástroja Európskej únie na obnovu na HDP (v %) v simuláciách modelu QUEST, krajiny EÚ	55
Obrázok 17: Vplyv Nástroja Európskej únie na obnovu na HDP (v %) v simuláciách modelu QUEST	56
Tabuľka 3: Zelené viacnárrodné projekty v prijatých plánoch obnovy a odolnosti.....	59
Tabuľka 4: Digitálne viacnárrodné projekty	60

1. Úvod

Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti zriadený 19. februára 2021 nariadením (EÚ) 2021/241 je ústredným prvkom Nástroja Európskej únie na obnovu, t. j. nástroja reakcie EÚ na pandémiu ochorenia COVID-19, ktorý jej umožní vyjsť z krízy silnejšia. Cieľom tejto správy je zhodnotiť vykonávanie tohto mimoriadneho programu reforiem a investícií po uplynutí jedného roka. Za jeden rok sa uskutočnili významné kroky a implementácia prebieha naplno.

Po mesiacoch intenzívnej prípravy začali členské štáty v apríli 2021 predkladať svoje plány obnovy a odolnosti, ktoré sa vyznačujú bezprecedentným rozsahom a pôsobnosťou. Komisia promptne uskutočnila fázu posudzovania a Rada v júli 2021 prijala prvé vykonávacie rozhodnutia Rady. Doteraz predložili svoj plán obnovy a odolnosti takmer všetky členské štáty, pričom 22 z týchto plánov Komisia najprv kladne posúdila a následne ich prijala Rada. Komisia zároveň začala s členskými štátmi rokovať o operačných dohodách, ktorými sa stanovuje rámec na monitorovanie realizácie plánov. Komisia získala finančné prostriedky na kapitálových trhoch, vydala svoje prvé zelené dlhopisy a členským štátom doposiaľ vyplatila 66,6 miliardy EUR, z čoho 56,6 miliardy EUR bolo v rámci predbežného financovania, čím podporila členské štáty a Úniu v čase pokračujúceho vplyvu pandémie ochorenia COVID-19 na ich hospodárstva.

Mechanizmus vstúpil do realizačnej fázy a rýchlo napreduje podľa harmonogramu reforiem a investícií stanoveného členskými štátmi. Prvá žiadosť o platbu bola v plnej miere spracovaná v roku 2021, na základe čoho bolo v decembri 2021 vyplatených 10 miliárd EUR Španielsku, zatiaľ čo v roku 2022 sa očakáva predloženie viac ako 30 žiadostí o platbu. Harmonogram platieb je v súlade s očakávanou realizačnou fázou mechanizmu. Komisia a členské štáty na dosiahnutí tohto výsledku úzko spolupracovali. Pokrok v realizácii plánov možno sledovať v reálnom čase na platforme hodnotiacej tabuľky obnovy a odolnosti, ktorú Komisia zriadila v decembri 2021.

Táto správa je prvou zo série výročných správ o vykonávaní mechanizmu¹. Poskytuje prehľad súčasného stavu jeho vykonávania a prijatých plánov a podrobne opisuje príspevok z mechanizmu k cieľom v oblasti klímy a k digitálnym cieľom, ako sa vyžaduje v článku 31 nariadenia. Aktuálne, keďže mechanizmus je stále v počiatočnom štádiu vykonávania, sa v tejto správe opisuje očakávaný príspevok mechanizmu k šiestim pilierom v súlade s opatreniami predpokladanými v plánoch, ktoré sa budú postupne vykonávať počas trvania mechanizmu. V správe sa ďalej posudzuje výkonnosť mechanizmu, pričom sa zohľadňuje záväzok implementovať investície a reformy zakotvený v tomto jedinečnom mechanizme, a rozoberá sa v nej zapojenie všetkých príslušných zainteresovaných strán. Opisujú sa v nej aj zavedené mechanizmy na ochranu finančných záujmov Únie a prepojenie medzi mechanizmom a inými zdrojmi finančných prostriedkov EÚ s cieľom zabrániť dvojitému financovaniu. Informácie uvedené v tejto správe vychádzajú z obsahu prijatých plánov, ktoré posúdila Komisia, z údajov, ktoré členské štáty oznámili do konca novembra 2021 v rámci

---

¹ Ako sa vyžaduje podľa článku 31 nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti.

svojej povinnosti polročného podávania správ, a z vývoja vo vykonávaní mechanizmu do konca januára 2022. Táto správa sa nezaobrá podrobne stavom realizácie jednotlivých plánov ani spoločnými ukazovateľmi, keďže mechanizmus je ešte stále len v počiatočnom štádiu vykonávania. Uvedené príklady, najmä rámčeky v oddiele 3, slúžia ako ilustrácia, ale ich účelom nie je poskytnúť vyčerpávajúce informácie.

2. Aký je stav vykonávania mechanizmu?

2.1. Súčasný stav procesu vykonávania²

Prijatie plánov obnovy a odolnosti

Väčšina členských štátov predložila svoj plán obnovy a odolnosti do leta 2021. Od októbra 2020 Komisia nadviazala s členskými štátmi neformálne kontakty s cieľom podporiť ich pri príprave plánov a v januári 2021 uverejnila usmernenie³ o informáciách, ktoré sa majú v plánoch poskytnúť. Aby členské štáty získali prístup k finančnej podpore z mechanizmu, museli vypracovať plán obnovy a odolnosti stanovujúci národný program reforiem a investícií, ktoré sa majú implementovať do 31. augusta 2026. Nariadenie, ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti⁴, nadobudlo účinnosť 19. februára 2021. Komisii bolo dosiaľ oficiálne doručených 26 plánov obnovy a odolnosti (pozri tabuľku 1 a prílohu 1).

Komisia každý plán promptne, konzistentne a transparentne posúdila podľa 11 kritérií stanovených v článku 19 ods. 3 nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti⁵. Počas procesu posudzovania bola Komisia s členskými štátmi v úzkom kontakte, aby vykonala komplexné posúdenie. Komisia podporila členské štáty, aby predložili ambiciózne plány s jasnými a realistickými míľnikmi a cieľmi na monitorovanie pokroku počas ich realizácie.

Komisia dokončila kladné posúdenie 22 plánov obnovy a odolnosti a v prípade každého z nich predložila návrh vykonávacieho rozhodnutia Rady spolu s pracovným dokumentom útvarov Komisie, v ktorom sa analyzuje obsah príslušného plánu. Všetky tieto vykonávacie rozhodnutia Rady a pracovné dokumenty útvarov Komisie možno nájsť na webovom sídle Komisie⁶. Posúdenie Komisie stále prebieha v prípade štyroch plánov, a to v spolupráci s príslušnými členskými štátmi (Bulharsko, Maďarsko, Poľsko a Švédsko), ako sa stanovuje v článku 19 ods. 1 nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti.

Proces prijatia 22 vykonávacích rozhodnutí Rady prebiehal vo všeobecnosti rýchlo a hladko. Po intenzívnych diskusiách medzi Komisiou a členskými štátmi počas prípravnej fázy plánov Komisia urýchlene pokračovala v posudzovaní. V prípade väčšiny plánov Komisia po ich oficiálnom predložení prijala kladné posúdenie za kratší čas, než je dvojmesačná lehota na posúdenie stanovená v článku 19 ods. 1 nariadenia (pozri tabuľku 1). Rada následne takisto dokázala schváliť kladné posúdenie väčšiny plánov obnovy a odolnosti do menej ako jedného mesiaca (pozri tabuľku 1). Po prijatí plánov Komisia uzavrela s dotknutým členským štátom dohodu o financovaní – a v relevantných prípadoch dohodu o úvere –, v ktorej sa vymedzujú práva a povinnosti zmluvných strán, a to aj pokiaľ ide o ochranu finančných záujmov Únie a požiadavky na systém kontroly v členských štátoch, ako aj záväzok týkajúci sa dostupnej výšky finančného príspevku.

² Na účely tejto správy sa všetky údaje a číselné údaje predkladajú ku konečnému dátumu 28. februára 2022.

³ SWD(2021) 12 final.

⁴ Nariadenie (EÚ) 2021/241 z 12. februára 2021.

⁵ https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/index.html.

⁶ [Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti | Európska komisia \(europa.eu\)](#).

Tabuľka 1: Súčasný stav vykonávania Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti

	BE	CY	DE	DK	EL	ES	FR	IT	LU	LT	LV	PT	SI	CZ	HR	AT	IE	SK	MT	RO	FI	EE	PL	HU	SE	BG	NL
26 plánov predložených Komisii																											
22 plánov schválených Komisiou																											
22 vykonávacích rozhodnutí Rady prijatých Radou																											
Predbežné financovanie vyplatené 21 krajinám (56,6 mld. EUR)																											
5 žiadostí o platbu predložených Komisii																											
1 platba uhradená Komisiou																											

Predbežné financovanie

Komisia pristúpila k platbe predbežného financovania do výšky 13 % finančného príspevku a úveru v prípade 21 členských štátov, ktoré o to požiadali, a to po podpísaní dohody o financovaní a v relevantných prípadoch dohody o úvere. V súlade s článkom 13 ods. 1 sa platba predbežného financovania týka len členských štátov, ktorých plán obnovy a odolnosti Rada schválila v roku 2021.

Komisia v rámci predbežného financovania celkovo vyplatila 56,6 miliardy EUR. Platby predbežného financovania sa uskutočnili do šiestich pracovných dní po podpise dohody o financovaní (a/alebo v relevantných prípadoch dohody o úvere) v dostatočnom predstihu pred uplynutím dvojmesačnej lehoty uvedenej v nariadení o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti (pozri tabuľku 1). Keďže Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti je nástrojom založeným na výkonnosti, každé následné vyplatenie je podmienené splnením príslušných míľnikov a cieľov spojených s reformami a investíciami, ktoré sa majú implementovať do predloženia danej žiadosti o platbu.

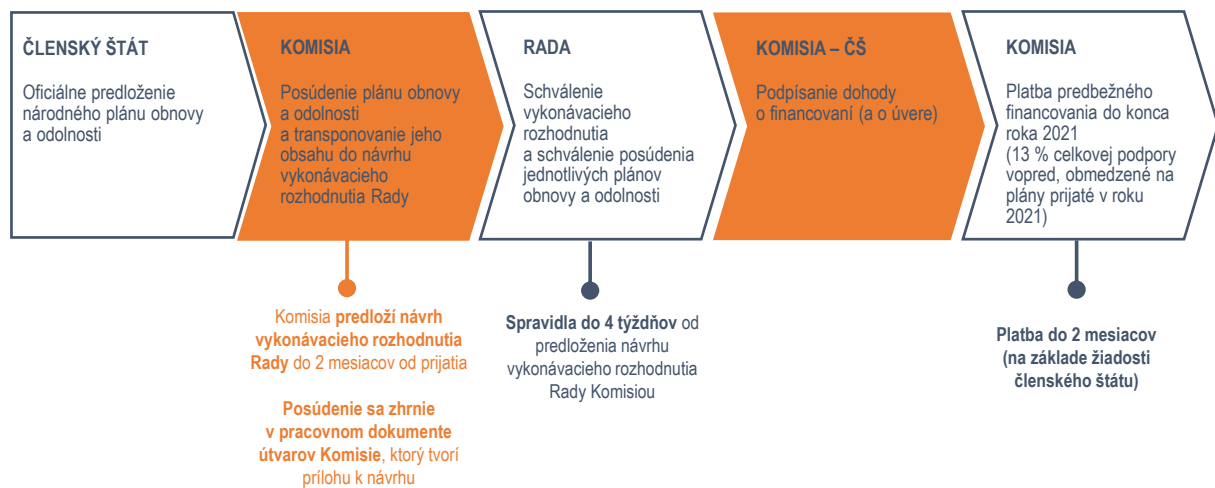
Operačné dohody

V súlade s požiadavkami nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti Komisia následne rokovala s každým z 22 dotknutých členských štátov o operačných dohodách, ktorými sa bližšie špecifikujú spôsoby monitorovania a spolupráce a ktoré sa

⁷ Nepožadovalo sa predbežné financovanie.

týkajú základných aspektov vykonávania. V operačných dohodách sa stanovujú pravidelné výmeny informácií medzi Komisiou a členskými štátmi minimálne na štvrťročnom základe s cieľom zhodnotiť pokrok v realizácii plánu obnovy a odolnosti, ako aj organizovanie každoročného podujatia s cieľom diskutovať o realizácii plánu obnovy a odolnosti a vykonávaní iných programov Únie, ktoré môže slúžiť ako horizontálna platforma na diskusiu o realizácii plánov a zabezpečenie úzkej spolupráce medzi všetkými zúčastnenými aktérmi. V operačných dohodách sa objasňuje aj mechanizmus overovania každého mílnika a cieľa a podľa potreby sa zavádzajú kroky monitorovania s cieľom sledovať realizáciu plánu. Doposiaľ bolo uzavretých osem operačných dohôd (Francúzsko, Grécko, Chorvátsko, Lotyšsko, Portugalsko, Slovensko, Španielsko, Taliansko; pozri prílohu 1). Podpísanie operačných dohôd je kľúčovým krokom, keďže ide o požiadavku, ktorú členský štát musí splniť, aby mohol predložiť prvú žiadosť o platbu.

Obrázok 1: Kľúčové kroky v posudzovaní plánov obnovy a odolnosti a predbežné financovanie

Postup vyplácania

Keď členský štát splní všetky príslušné mílniky a ciele podmieňujúce uvoľnenie vyplatenia, ako sa podrobne uvádza v príslušnom vykonávacom rozhodnutí Rady, a predloží náležite odôvodnenú žiadosť o platbu, Komisia má dva mesiace na to, aby posúdila uspokojivé splnenie príslušných mílnikov a cieľov, ako aj informácie poukazujúce na ich splnenie, ktoré predložil príslušný členský štát. Komisia po skončení tohto posúdenia predloží predbežné kladné posúdenie Hospodárskemu a finančnému výboru. Hospodársky a finančný výbor by mal do štyroch týždňov poskytnúť k týmto zisteniam stanovisko, v nadväznosti na čo sa prijme vykonávacie rozhodnutie Komisie, ktorým sa povoľuje vyplatenie, v súlade s postupom preskúmania opísaným v nariadení o komitológii. Na tento účel bol zriadený výbor pre Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti, ako sa stanovuje v článku 35 nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti, s cieľom rokovať o návrhu vykonávacích rozhodnutí Komisie týkajúcich sa žiadostí členských štátov o platbu⁸. Výbor pre Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti je zložený zo zástupcov všetkých členských

⁸ Podľa článku 35 nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti sa tento komitologický výbor zriaďuje v zmysle nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

štátov. Po skončení komitologického postupu Komisia prijme vykonávacie rozhodnutie Komisie, v ktorom zohľadní názory vyjadrené členmi.

Žiadosti o platbu

Komisií bolo dosiaľ doručených päť žiadostí o platbu. Súčasný stav sa opisuje v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka 2: Spracovanie žiadostí o platbu

	Dátum žiadosti o platbu	Počet míľnikov a cieľov	Výška platby bez predbežného financovania ⁹	Stav
Španielsko	11. 11. 2021	52 míľnikov a cieľov	10 mld. EUR	<ul style="list-style-type: none"> • Predbežné kladné posúdenie Komisiou: 3. 12. 2021 • Kladné stanovisko Hospodárskeho a finančného výboru: 21. 12. 2021 • Kladné stanovisko výboru pre Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti: 22. 12. 2021 • Vyplatenie Komisiou: 27. 12. 2021
Francúzsko	26. 11. 2021	38 míľnikov a cieľov	7,4 mld. EUR	<ul style="list-style-type: none"> • Predbežné kladné posúdenie Komisiou: 26. 1. 2022 • Kladné stanovisko Hospodárskeho a finančného výboru: 11. 2. 2022 • Kladné stanovisko výboru pre Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti: 21. 2. 2022
Grécko	29. 12. 2021	15 míľnikov a cieľov	3,6 mld. EUR	<ul style="list-style-type: none"> • Predbežné kladné posúdenie Komisiou: 28. 2. 2022
Taliansko	30. 12. 2021	51 míľnikov a cieľov	21 mld. EUR	<ul style="list-style-type: none"> • Predbežné kladné posúdenie Komisiou: 28. 2. 2022
Portugalsko	25. 1. 2022	38 míľnikov a cieľov	1,16 mld. EUR	Posúdenie Komisiou prebieha

Komisia doteraz vyplatila prvú platbu Španielsku. Španielsko bolo prvým členským štátom, ktorý po podpísaní operačných dohôd predložil 11. novembra 2021 žiadosť o platbu. Prvá žiadosť Španielska o platbu sa týka uspokojivého splnenia 52 míľnikov, najmä v súvislosti s reformami, ktoré sa už vykonali do druhého štvrťroka 2021. Vzhľadom na spätnú orientáciu väčšiny míľnikov a vzhľadom na to, že Španielsko poskytlo Komisií väčšinu informácií potrebných na vykonanie posúdenia ešte pred oficiálnym predložením žiadosti o platbu, bola Komisia schopná spracovať posúdenie žiadosti o platbu rýchlo¹⁰ a 27. decembra 2021 vyplatila Španielsku finančný príspevok vo výške 10 miliárd EUR (bez predbežného financovania).

⁹ Vo výške platieb bez predbežného financovania sú zohľadnené sumy vyplatené v rámci predbežného financovania so zahrnutím pomerného zníženia.

¹⁰ Komisia prijala kladné predbežné posúdenie 3. decembra 2021. Nasledovalo rýchle vydanie kladného stanoviska Hospodárskeho a finančného výboru 21. decembra a kladného stanoviska výboru pre Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti 22. decembra, na základe čoho mohla Komisia platbu vykonať 27. decembra 2021.

Keďže míľníky a ciele, na ktorých sa zakladajú príslušné opatrenia plánu obnovy a odolnosti, boli splnené, prvá platba Španielsku už poukazuje na pokrok dosiahnutý vo vykonávaní Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. Míľníky zahrnuté v platbe svedčia o významných krokoch pri realizácii španielskeho plánu obnovy a odolnosti a vykonávaní jeho rozsiahleho programu reforiem. Zahrňajú dôležité opatrenia, ako sú napríklad zákon o zmene klímy a energetickej transformácii (ktorým sa zakotvuje cieľ klimateckej neutrality do roku 2050), reforma podpory minimálneho príjmu, opatrenia na podporu digitalizácie MSP a posilnenie digitálnych zručností a reformy posilňujúce kapacitu na vykonávanie preskúmaní výdavkov verejnej správy a prijímanie následných opatrení. Tento príklad ukazuje, že v praxi sa už prejavuje hmatateľný vplyv mechanizmu, čím sa podporuje vykonávanie významných reforiem.

Rámec pre podávanie správ členských štátov o realizácii plánov obnovy a odolnosti

Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti v súčasnosti vstúpil do realizačnej fázy a členské štáty začali podávať správy o realizácii svojich plánov obnovy a odolnosti. Delegované akty, ktorými sa dopĺňajú niektoré požiadavky na podávanie správ členských štátov, nadobudli účinnosť 2. decembra 2021. V prvom delegovanom akte (EÚ) 2021/2106¹¹ sa stanovujú spoločné ukazovatele podávania správ a podrobnosti hodnotiacej tabuľky obnovy a odolnosti. Uvádza sa v ňom, že členské štáty každý rok do apríla a do polovice októbra predložia správu o pokroku dosiahnutom pri plnení svojich plánov obnovy a odolnosti. V rámci tohto polročného podávania správ sa poskytujú súhrnné informácie o dosahovaní míľnikov a cieľov, ktoré sa mali splniť do štvrťroka predchádzajúceho podaniu správy, ako aj o stave dosahovania míľnikov a cieľov, ktoré sa majú splniť v štyroch štvrťrokoch nasledujúcich po vykazovanom období. Od členských štátov sa očakáva, že poskytnú informácie o tom, či sú príslušné míľníky a ciele splnené, či sú na dobrej ceste alebo či sa v ich plnení mešká. Členské štáty musia takisto dvakrát ročne (do februára a augusta) podávať správy o vymedzených spoločných ukazovateľoch. Prvé podávanie správ sa uskutoční vo februári 2022. V druhom delegovanom akte 2021/2105¹² sa stanovuje metodika vykazovania sociálnych výdavkov v plánoch obnovy a odolnosti členských štátov. Tento delegovaný akt je dôležitý na vymedzenie spoločnej metodiky poskytovania informácií o sociálnych výdavkoch vrátane výdavkov na opatrenia zamerané na deti a mládež a na rodovú rovnosť, ktoré sa financujú z mechanizmu. Metodika vychádza z odhadovaných výdavkov uvedených v schválených plánoch obnovy a odolnosti. Každá reforma a investícia s primárnym sociálnym rozmerom sa spája s jednou z deviatich osobitných oblastí sociálnej politiky¹³ vymedzených v delegovanom

---

¹¹ Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2021/2106 z 28. septembra 2021, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241, ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti, stanovením spoločných ukazovateľov a podrobných prvkov hodnotiacej tabuľky obnovy a odolnosti (Ú. v. EÚ L 429, s. 83).

¹² Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2021/2105 z 28. septembra 2021, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241, ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti, vymedzením metodiky vykazovania sociálnych výdavkov (Ú. v. EÚ L 429, s. 79).

¹³ i) Vzdelávanie dospelých; ii) podpora zamestnanosti a vytváranie pracovných miest; iii) modernizácia inštitúcií trhu práce; iv) vzdelávanie a starostlivosť v ranom detstve; v) všeobecné, odborné a vysokoškolské vzdelávanie; vi) zdravotná starostlivosť; vii) dlhodobá starostlivosť; viii) sociálne bývanie a iná sociálna infraštruktúra; ix) sociálna ochrana.

akte, pričom každá súvisí so štyrmi širšími sociálnymi kategóriami (zamestnanosť a zručnosti, vzdelávanie a starostlivosť o deti, zdravotná a dlhodobá starostlivosť alebo sociálne politiky). Zároveň sa osobitne označuje každé opatrenie sociálnej povahy, ktoré sa zameriava na deti a mládež alebo na rodovú rovnosť.

Komisia zriadila informačný systém s názvom FENIX, pomocou ktorého členské štáty môžu oznamovať príslušné informácie o realizácii plánov. V rámci polročného podávania správ¹⁴ členské štáty prvýkrát využili systém FENIX na oznámenie požadovaných informácií do konca novembra 2021 (keďže pre členské štáty išlo o prvé polročné podávanie správ, lehota bola výnimočne predĺžená o mesiac). Tento systém umožňuje členským štátom kedykoľvek aktualizovať informácie týkajúce sa dosahovania míľnikov a cieľov, takže na účely polročného podávania správ alebo predkladania žiadosti o platbu nemusia opakovane predkladať podobné informácie. Podávanie správ v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti je teraz plne funkčné.

Preskúmanie informácií predložených v rámci polročného podávania správ už odhaľuje pozitívny obraz, pokiaľ ide o plnenie míľnikov a cieľov. Toto podávanie správ sa týkalo všetkých míľnikov a cieľov, ktoré sa mali splniť od 1. štvrťroka 2020 do 3. štvrťroka 2022. Zo spätne orientovaných míľnikov a cieľov, ktoré sa mali splniť do 3. štvrťroka 2021 (najaktuálnejší vykazovaný štvrťrok), bolo celkovo 91 % (266) vykázaných ako „dokončené“ a 9 % (25) ako nedokončené. Z výhľadovo orientovaných míľnikov a cieľov, ktoré sa majú splniť v období od 4. štvrťroka 2021 do 3. štvrťroka 2022, bolo 4,4 % (41) vykázaných ako meškajúce, 79,7 % (741) ako „na dobrej ceste“ a 14,9 % (139) ako už dokončené. Ďalšie polročné podávanie správ sa uskutoční v apríli 2022. Údaje týkajúce sa polročného podávania správ členské štáty vykazujú samy a nemajú vplyv na posúdenie Komisie v súvislosti so žiadosťami o platbu týkajúce sa uspokojivého splnenia míľnikov a cieľov.

Komisia zriadila verejnú online platformu hodnotiacej tabuľky obnovy a odolnosti¹⁵ ako nástroj na podávanie správ o výkonnosti mechanizmu, kde sa transparentne zobrazujú dostupné informácie o vykonávaní Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. Každý občan môže ľahko dostupným spôsobom sledovať pokrok vo vykonávaní Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, ako aj získať podrobnosti o pokroku v jednotlivých plánoch obnovy a odolnosti na webovom sídle Komisie. Hodnotiacia tabuľka zobrazuje vplyv mechanizmu v šiestich pilieroch politiky. Obsahuje aj údaje o spoločných ukazovateľoch a informácie o sociálnych výdavkoch. Prvá verzia hodnotiacej tabuľky bola uverejnená 15. decembra 2021 a obsahovala údaje o 22 plánoch obnovy a odolnosti, ktoré Rada do uvedeného dátumu schválila.

---

¹⁴ Podľa článku 27 nariadenia (EÚ) 2021/241, ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti, o podávaní správ členskými štátmi v kontexte európskeho semestra sa od členských štátov vyžaduje, aby dvakrát ročne podávali správy o pokroku dosiahnutom pri plnení svojho plánu obnovy a odolnosti.

¹⁵ [Hodnotiacia tabuľka obnovy a odolnosti \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/euipo/hodnotiacia-tabulka-obnovy-a-odolnosti/).

2.2. Súčasný stav financovania mechanizmu

Súčasný stav financovania z Nástroja Európskej únie na obnovu

Nová úloha Komisie ako aktívneho emitenta¹⁶ na kapitálovom trhu je kľúčovým míľnikom z hľadiska vykonávania Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. Dňa 1. júna 2021 nadobudlo účinnosť rozhodnutie o vlastných zdrojoch, čo Komisii umožnilo začať si vypožičiavať na účely dočasného Nástroja Európskej únie na obnovu (prvá transakcia sa uskutočnila v júni 2021). Komisia je splnomocnená vypožičať si v období 2021 – 2026 až 806,9 miliardy EUR (v bežných cenách). Táto suma zahŕňa ročnú emisiu dlhopisov v priemere približne 150 miliárd EUR ročne v období od polovice roka 2021 do roku 2026, čím sa EÚ stáva jedným z najväčších emitentov dlhopisov denominovaných v eurách. Až 250 miliárd EUR z uvedenej sumy sa vydá vo forme zelených dlhopisov (pozri ďalej).

Komisia doteraz získala 78,5 miliardy EUR v rámci dlhodobého financovania prostredníctvom dlhopisov a 33 miliárd EUR v rámci krátkodobého financovania prostredníctvom 3-mesačných a 6-mesačných pokladničných poukázok EÚ (z toho 12 miliárd EUR je už splatných). Vďaka vysokému úverovému ratingu EÚ si Komisia môže požičať za výhodných podmienok a minimalizovať tak náklady na dlh súvisiaci s Fondom obnovy. Objemy financovania v rámci Nástroja Európskej únie na obnovu sú dobre absorbované a dopyt po nových emisiách je silný.

Komisia dokázala financovať všetky plánované platby/prichádzajúce žiadosti, a to veľmi účelne. Aktuálne je v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti vyplatených 66,6 miliardy EUR 21 členským štátom. Platby predbežného financovania sa uskutočnili do piatich dní po podpise príslušnej dohody o financovaní a/alebo o úvere v dostatočnom predstihu pred lehotami stanovenými v nariadení o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti. Prvá platba Španielsku sa takisto realizovala rýchlo (do troch pracovných dní od vydania kladného stanoviska výboru pre Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti).

Rámec pre zelené dlhopisy

Komisia vypracovala na účely emisií v rámci Nástroja Európskej únie na obnovu komplexný, vysoko moderný rámec pre zelené dlhopisy a až 30 % financovania z uvedeného nástroja plánuje zaistiť vydaním zelených dlhopisov, čo potvrdzuje záväzok EÚ týkajúci sa udržateľného financovania. Rámec je orientovaný podľa trhových noriem a investorom poskytuje dôveryhodné zelené dlhopisy. Všetky opatrenia zahrnuté do plánov obnovy a odolnosti musia dodržiavať zásadu „výrazne nenarušiť“, pokiaľ ide o ostatné environmentálne ciele. V záujme dosiahnutia takehoto výsledku sa členské štáty v dohodách o financovaní a o úvere podpísaných ako súčasť vykonávania Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti dohodli, že budú pravidelne podávať správy o svojich výdavkoch na investície prispievajúce k cieľom v oblasti zmeny klímy. Komisia získala 14,5 miliardy EUR prostredníctvom svojej historicky prvej emisie zelených dlhopisov, ktorá sa uskutočnila 12. októbra 2021.

---

¹⁶ S cieľom naliať finančné prostriedky do výdavkového programu Únie.

3. Čo je vlastne obsahom plánov obnovy a odolnosti?

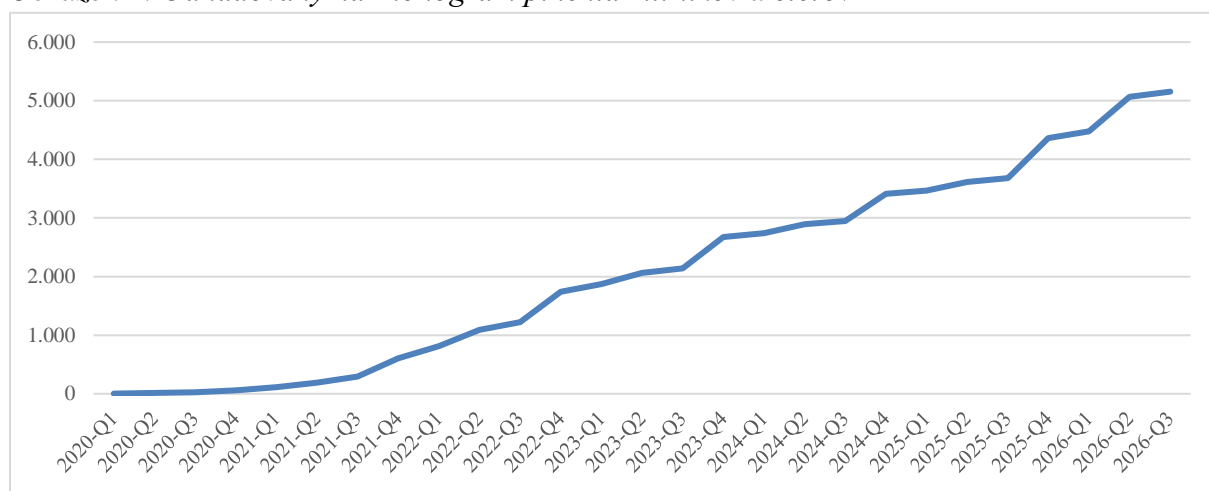
3.1. Predložené plány obnovy a odolnosti – úvodný prehľad

Všeobecný prehľad

22 plánov obnovy a odolnosti schválených Radou v súčasnosti predstavuje celkové pridelené finančné prostriedky vo výške 291 miliárd EUR ako nenávratné financovanie a 154 miliárd EUR vo forme úverov. Plán zahŕňajúci úver prijalo šesť členských štátov (Cyprus, Grécko, Portugalsko, Rumunsko, Slovinsko, Taliansko).

Týchto 22 plánov obnovy a odolnosti zahŕňa približne jednu tretinu reforiem a dve tretiny investícií, ako aj celkovo 5 155 míľnikov a cieľov, ktoré sa majú splniť do roku 2026.

Obrázok 2: Odhadovaný harmonogram plnenia míľnikov a cieľov

Príspevok k šiestim pilierom: úvod do metodiky

Podľa článku 3 nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti by reformy a investície zahrnuté v plánoch obnovy a odolnosti mali prispievať k šiestim pilierom politiky¹⁷, ktorými sa vymedzuje rozsah pôsobnosti mechanizmu, s prihliadnutím na osobitnú situáciu a výzvy prítomné v príslušnom členskom štáte.

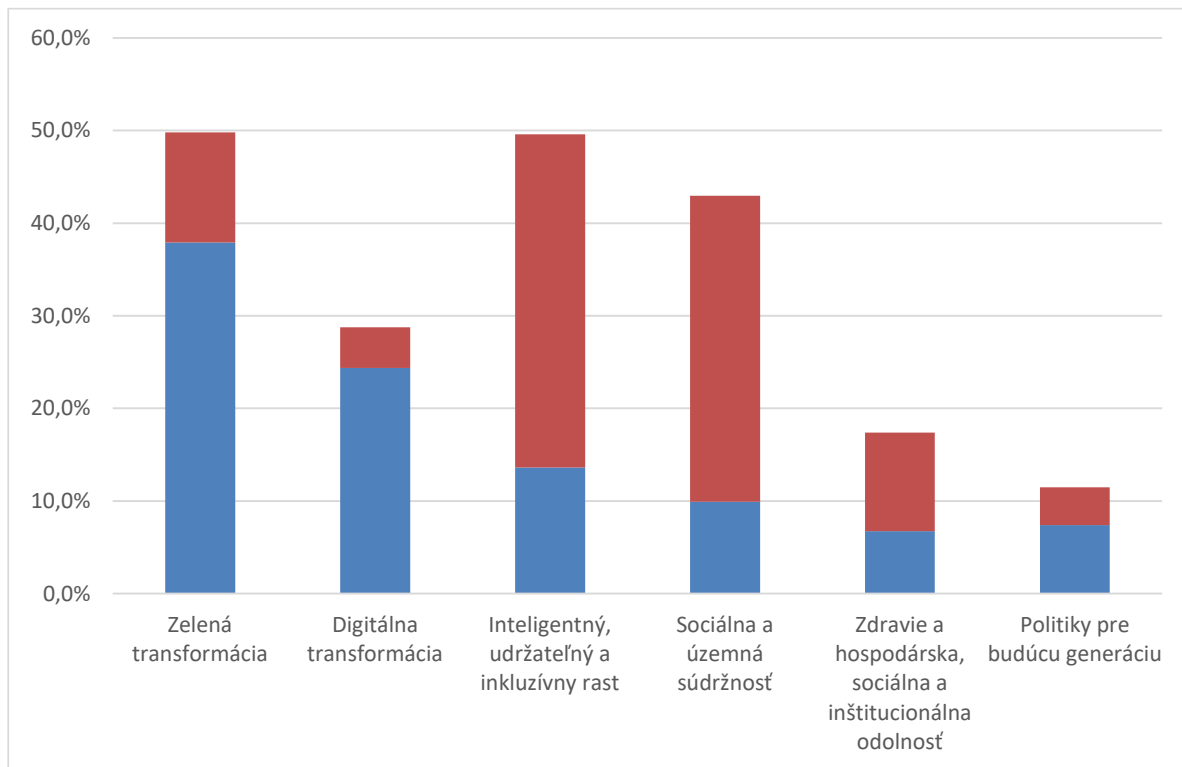
Komisia vypracovala metodiku na podávanie správ o príspevku každého plánu k šiestim pilierom mechanizmu, v ktorej je každé (čiastkové) opatrenie označené v rámci jednej primárnej a jednej sekundárnej oblasti politiky (podľa zoznamu oblastí politiky stanoveného Komisiou¹⁸), ktoré sa spájajú s jedným zo šiestich pilierov, čo znamená, že reforma alebo

¹⁷ Ide o týchto šesť pilierov: i) zelená transformácia; ii) digitálna transformácia; iii) inteligentný, udržateľný a inkluzívny rast vrátane hospodárskej súdržnosti, pracovných miest, produktivity, konkurencieschopnosti, výskumu, vývoja a inovácií a dobre fungujúceho vnútorného trhu so silnými malými a strednými podnikmi (MSP); iv) sociálna a územná súdržnosť; v) zdravie a hospodárska, sociálna a inštitucionálna odolnosť s cieľom okrem iného zvyšovať pripravenosť na krízy a schopnosť reakcie na krízy a vi) politiky pre budúcu generáciu, deti a mládež, ako sú vzdelávanie a zručnosti.

¹⁸ Viac informácií je k dispozícii v hodnotiacej tabuľke Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti na adrese: https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/index.html.

investícia sa môže týkať viacerých pilierov. Pokiaľ je to možné a ako sa uvádza ďalej, podávanie správ o príspevku k pilierom je v súlade s ďalším označovaním (výdavky súvisiace s klímou, digitálnou oblasťou, sociálne výdavky). Keďže každé opatrenie tak prispieva k dvom zo šiestich pilierov politiky, celkový odhadovaný príspevok ku všetkým pilierom znázornený na obrázku 2 predstavuje 200 % finančných prostriedkov z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti pridelených členským štátom.

Obrázok 3: Podiel finančných prostriedkov z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti prispievajúcich k jednotlivým pilierom politiky

Vysvetlivky: Časti stĺpcov vyznačené tmavšou farbou predstavujú opatrenia, ktoré boli označené a zaradené do piliera ako primárna oblasť politiky, zatiaľ čo svetlejšie časti predstavujú opatrenia označené ako sekundárna oblasť politiky.

Komisia okrem toho v delegovanom nariadení 2021/2105 prijala metodiku podávania správ o sociálnych výdavkoch (pozri oddiel 1). Reformy a investície so sociálnym rozmerom sa spájajú s jednou z deviatich oblastí sociálnej politiky, z ktorých každá súvisí s jednou zo štyroch sociálnych kategórií (konkrétne ide o zamestnanosť a zručnosti, vzdelávanie a starostlivosť o deti, zdravotnú a dlhodobú starostlivosť a sociálne politiky), ako sa uvádza v prílohe k delegovanému nariadeniu. Tento systém je doplnený označovaním opatrení so zameraním na deti a mládež alebo na rodovú rovnosť v schválených plánoch. S cieľom zachovať konzistentnosť vo všetkých oblastiach politiky podporovaných v rámci plánov obnovy a odolnosti (t. j. nielen v súvislosti s oblasťami sociálnej politiky) sa však v tejto správe uvádzajú opatrenia a výdavky podľa metodiky týkajúcej sa pilierov.

V nariadení o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti sa takisto vyžadovalo, aby každý členský štát vyčlenil aspoň 37 % celkových pridelených finančných prostriedkov v rámci svojho plánu obnovy a odolnosti na opatrenia prispievajúce k cieľom v oblasti

klímy a aspoň 20 % celkových pridelených finančných prostriedkov na digitálne ciele. V plánoch obnovy a odolnosti sa špecifikovalo a zdôvodnilo, v akej miere jednotlivé opatrenia prispievajú k cieľom v oblasti klímy a/alebo digitálnym cieľom, teda či k nim prispievajú v plnej miere (100 %), čiastočne (40 %) alebo nemajú žiadny vplyv (0 %). Príspevky k cieľom v oblasti klímy a digitálnym cieľom sa vyčíslili na základe príloh VI (sledovanie klímy) a VII (digitálne označovanie) k nariadeniu o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti, v ktorých sa uvádza príslušná „oblasť intervencie“ spolu s koeficientom na výpočet podpory cieľov v oblasti klímy alebo digitálnych cieľov (0 %, 40 % alebo 100 %). Každé opatrenie v plánoch obnovy a odolnosti je označené v súlade s týmito oblasťami intervencie. Kombinácia koeficientov a odhadov nákladov na jednotlivé opatrenia umožňuje vypočítať, do akej miery plány prispievajú k plneniu cieľov v oblasti klímy a digitálnych cieľov.

3.2. Príspevok mechanizmu k zelenej transformácii (pilier 1)

Cieľ v oblasti klímy

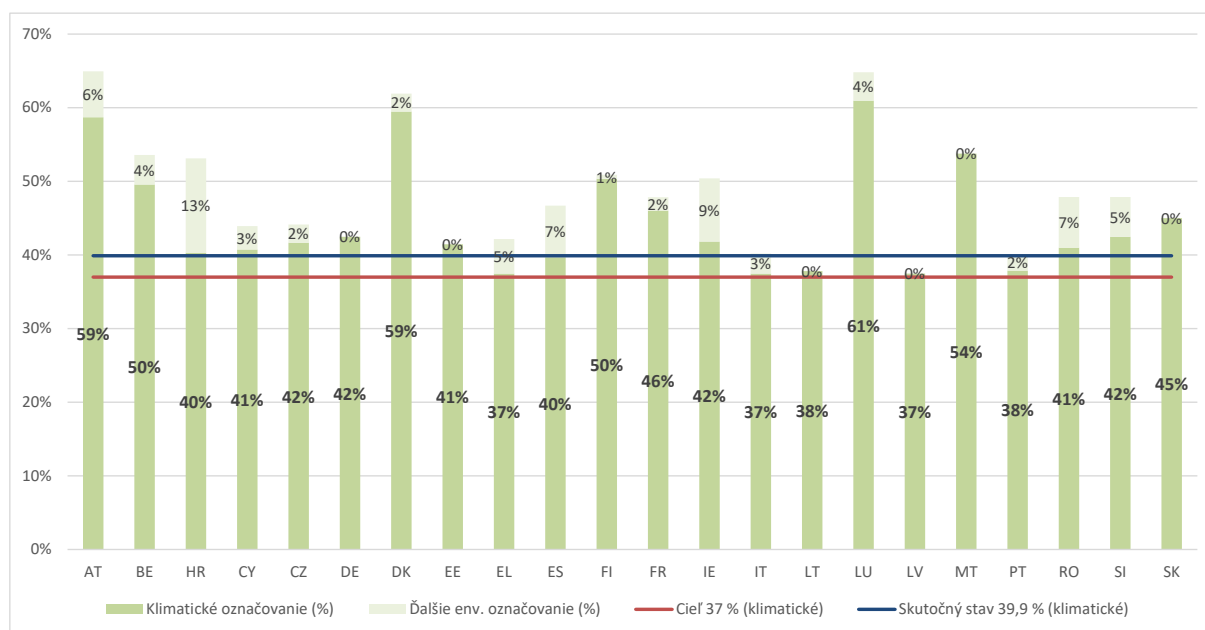
Opatrení na podporu cieľov v oblasti klímy sa týka približne 40 % celkových pridelených finančných prostriedkov v rámci plánov obnovy a odolnosti, pričom viacero plánov významne prekračuje 37 % podiel venovaný cieľu v oblasti klímy, ktorý sa stanovuje v nariadení (pozri obrázok 4). Celkové výdavky v oblasti klímy v 22 prijatých plánoch predstavujú 177,4 miliardy EUR. Plány okrem toho zahŕňajú dodatočné výdavky na životné prostredie vo výške 16,3 miliardy EUR¹⁹, pričom celková výška výdavkov, ktoré sú označené ako príspevok k cieľom v oblasti klímy alebo životného prostredia, vypočítaná podľa metodiky sledovania klímy predstavuje 193,7 miliardy EUR²⁰ (resp. 43,5 % celkových pridelených finančných prostriedkov).

---

¹⁹ Patria sem investície so 40 % alebo 100 % ukazovateľom sledovania životného prostredia podľa prílohy VI k nariadeniu o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti, ktoré nie sú zároveň zahrnuté do príspevku v oblasti klímy.

²⁰ Táto suma je nižšia ako celkové výdavky vyčlenené na pilier zelenej transformácie, pretože celkové výdavky na pilier zahŕňajú všetky náklady spojené s investíciou, a nie iba označené výdavky (napríklad v prípade investície, ktorá má 40 % koeficient v oblasti klímy, by sa do piliera zelenej transformácie bežne zahrnulo 100 % jej nákladov).

Obrázok 4: Klimatické a ďalšie environmentálne označovanie podľa členských štátov

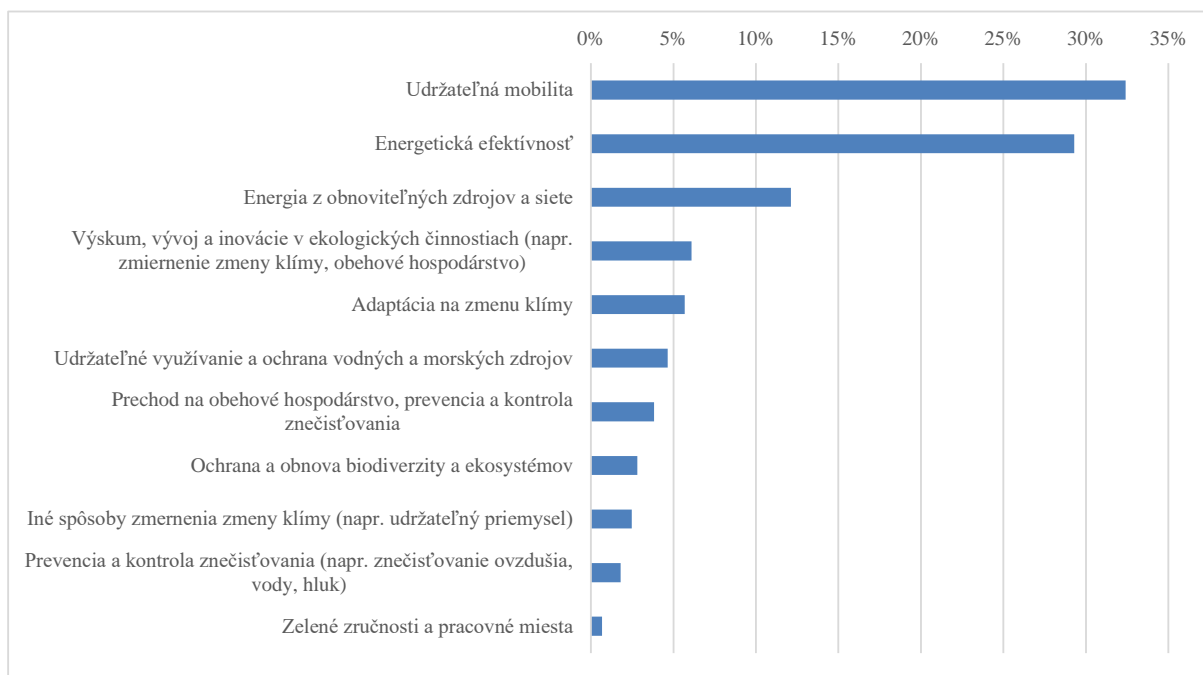
Celkové výdavky na zelenú transformáciu vo všetkých plánoch obnovy a odolnosti

Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti pomôže dosiahnuť ciele EÚ znížiť do roku 2030 čisté emisie skleníkových plynov aspoň o 55 % a dosiahnuť do roku 2050 klimatickú neutralitu. Prostredníctvom opatrení podporovaných z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti sa popri prispievaní k napĺňaniu ambícií v oblasti klímy zabezpečí aj pokrok pri dosahovaní ďalších environmentálnych cieľov, ako je zníženie znečistenia ovzdušia, podpora obehového hospodárstva alebo obnova a ochrana biodiverzity, podpora energetickej efektívnosti a intenzívnejšie využívanie obnoviteľných zdrojov energie. Podľa metodiky podávania správ týkajúcej sa pilierov sa odhaduje, že na pilier zelenej transformácie sa vyčlenia výdavky v celkovej výške 224,1 miliardy EUR (čo zodpovedá 50 % celkových výdavkov v 22 plánoch).

Na základe prístupu založeného na šiestich pilieroch možno celkovú výšku výdavkov v rámci zeleného piliera rozdeliť na 11 oblastí politiky, ako je znázornené na obrázku 5. Opatrenia zahrnuté v plánoch obnovy a odolnosti sa celkovo zameriavajú na širokú škálu oblastí, a to napríklad od udržateľnej mobility, energetickej efektívnosti, energie z obnoviteľných zdrojov a sietí až po biodiverzitu, obehové hospodárstvo, zelené zručnosti a pracovné miesta a adaptáciu na zmenu klímy.

Obrázok 5: Rozdelenie výdavkov na podporu zelenej transformácie (pilier 1)

Tento graf znázorňuje rozdelenie odhadovaného príspevku k pilieru politiky podľa zoznamu oblastí politiky, ktorý vypracovala Európska komisia. Percentuálny podiel sa vzťahuje na celkové výdavky označené v rámci každej oblasti politiky ako podiel na pilieri zelenej transformácie.

Udržateľná mobilita

Udržateľná mobilita predstavuje 32 % celkových výdavkov v rámci piliera zelenej transformácie (celkové náklady vo výške 71,3 miliardy EUR). Uskutočňujú sa rozsiahle investície s cieľom modernizovať a rozšíriť železničnú infraštruktúru, najmä v prípade transeurópskej siete (TEN-T), a nakúpiť moderné železničné koľajové vozidlá. Predstavujú kľúčový faktor prechodu na ekologický spôsob dopravy a podporujú osobnú aj nákladnú dopravu. V obmedzenejšom počte sú zastúpené aj opatrenia v záujme ekologizácie odvetvia vodnej a leteckej dopravy, ktoré zahŕňajú investície do ekologizácie prístavov, napríklad prostredníctvom inštalovania zariadení na pobrežné zásobovanie elektrickou energiou, a do ekologizácie letísk elektrifikovaním systémov pozemnej obsluhy.

Súčasťou plánu obnovy a odolnosti Talianska je zavedenie Európskeho systému riadenia železničnej dopravy (ERTMS) na 3 400 km tratí. Zavedenie systému ERTMS umožní plynulú cezhraničnú nákladnú a osobnú železničnú dopravu. Investície do systému ERTMS prispievajú k zelenej aj digitálnej transformácii.

Významné investície sú zamerané aj na zlepšenie udržateľnosti cestnej dopravy, a to aj prostredníctvom podpory zavádzania infraštruktúry pre alternatívne palivá a vozidiel na alternatívne palivá a rozvoja ekologickej verejnej dopravy. Niektoré z týchto investícií sú zamerané na pomoc spotrebiteľom pri nákupe vozidiel s nulovými emisiami prostredníctvom finančných stimulov, ktoré majú pomôcť pokryť vysoké počiatkové náklady na nákup elektrických vozidiel.

Plán obnovy a odolnosti Nemecka podporí prechod občanov na čisté elektrické vozidlá poskytnutím finančnej podpory na nákup 560 000 dekarbonizovaných vozidiel. Opatrením sa

znižia nákupné ceny elektrických vozidiel a stimuluje trh. Dopĺňajú ho ďalšie opatrenia, napríklad financovanie inštalácie 50 000 verejne dostupných nabíjajúcich staníc a ďalších 400 000 nabíjajúcich staníc v obytných budovách.

Dôležitou súčasťou väčšiny plánov obnovy a odolnosti sú reformy v odvetví dopravy. Zaoberajú sa celkovým regulačným rámcom a zahŕňajú stratégie na podporu udržateľnej mestskej mobility a hromadnej dopravy, ako aj opatrenia na podporu zavádzania nabíjacej infraštruktúry alebo obstarávania ekologických vozidiel. Plány zahŕňajú aj reformy zavádzajúce hospodársku súťaž v prístavných službách a reformu v odvetví námornej dopravy a vnútrozemských vodných ciest.

Plán obnovy a odolnosti Rumunska zahŕňa kľúčové regulačné zmeny s cieľom stimulovať cestnú dopravu s nulovými emisiami, stimuly pre vozidlá s nulovými a nízkymi emisiami, systémy šrotovania s cieľom nahradiť najviac znečisťujúce vozidlá, zlepšenie riadenia a efektívnosti štátnych podnikov v odvetviach dopravy, prísnejšie pravidlá bezpečnosti cestnej premávky a opatrenia na ich presadzovanie, ako aj stimuly pre udržateľnú mestskú dopravu. Zahŕňa aj značné investície do železničných koľajových vozidiel s nulovými emisiami a modernizovaných železničných koľajových vozidiel, do modernizácie a obnovy železničnej infraštruktúry, najmä pozdĺž koridorov TEN-T, do zlepšenia kvality a efektívnosti cestnej infraštruktúry na konkrétnych úsekoch základnej siete TEN-T, zvýšenia bezpečnosti cestnej premávky a do úsekov podzemnej dopravnej siete v mestách Bukurešť a Kluž.

Energetická efektívnosť

Energetická efektívnosť predstavuje 29 % celkových výdavkov v rámci piliera zelenej transformácie (celkové náklady vo výške 64,4 miliardy EUR). Väčšina investícií v tejto oblasti sa týka energetickej hospodárnosti obytných budov (celkové náklady vo výške 28,4 miliardy EUR) a ich cieľom je zväčša zníženie potreby primárnej energie o 30 % alebo viac. Niektoré z týchto relevantných investícií zahŕňajú aj opatrenia na riešenie energetickej chudoby zameraním sa na zraniteľné skupiny, pre ktoré predstavujú značné počiatočné náklady takmer neprekonateľnú prekážku v investovaní do energetickej hospodárnosti svojich domovov. Vo väčšine plánov sa venuje náležitý priestor obnovám verejných budov (celkové náklady 20,2 miliardy EUR), napríklad škôl, športových hál a historických budov. Napokon sú zahrnuté aj investície do výstavby nových verejných a súkromných budov s vysokou energetickou hospodárnosťou. Okrem budov pomôžu investície do energetickej efektívnosti v iných odvetviach pri dekarbonizácii výrobných procesov v MSP, vo väčších podnikoch a v systémoch diaľkového vykurovania, napríklad podporou integrácie čistejších a energeticky efektívnejších technológií vo výrobných procesoch a pri centralizovanej výrobe tepla, a to pri celkových nákladoch 6,5 miliardy EUR.

Španielsko do roku 2026 podporí viac ako pol milióna opatrení v oblasti energetickej obnovy obytných budov. Týmto energetickými obnovami sa v priemere dosiahne zníženie potreby primárnej energie aspoň o 30 %. Investície dopĺňa ucelený balík reforiem vrátane

daňových stimulov a renovačných úradov („jednotných kontaktných miest“) na uľahčenie obnovy.

V rámci plánu obnovy a odolnosti Belgicka sa energeticky efektívne obnovy budov budú stimulovať na základe celkovej podpory vo výške viac ako 1 miliarda EUR. Vlna obnovy sa bude týkať viac ako 200 000 súkromných a sociálnych bytov a bude pokrývať viac ako milión m² verejných budov. Belgicko stojí v záujme splnenia cieľov v oblasti klímy pred významnými potrebami obnovy. Energeticky efektívne obnovy súkromného a sociálneho bývania zároveň pomôžu riešiť energetickú chudobu.

Plány obnovy a odolnosti zahŕňajú viacero reforiem na podporu obnovy budov vo všetkých odvetviach: v rámci súkromných a verejných budov, obytných budov a spoločností. Cieľom reforiem je zabezpečiť, aby finančná podpora dostupná na obnovu bola efektívnejšia (napr. prostredníctvom jednotného kontaktného miesta) a šetrnejšia k životnému prostrediu. Zahŕňajú najmä podmienky nahrádzania zastaraných systémov vykurovania a podporu ich nahradenia energiou z obnoviteľných zdrojov alebo diaľkovým vykurovaním.

Energia z obnoviteľných zdrojov a siete

Celkové odhadované výdavky v oblasti čistej energie – energie z obnoviteľných zdrojov a sietí – predstavujú 12 % celkových výdavkov v rámci piliera zelenej transformácie (celkové náklady vo výške 26,7 miliardy EUR)²¹. Približne dve tretiny celkových investícií v tejto oblasti sa vynaložia na technológie týkajúce sa obnoviteľných zdrojov energie, pričom zostávajúca suma sa vyčlení na investície do energetických sietí a infraštruktúry (napr. do zavádzania uskladňovania energie a inteligentných sietí). Opatrenia sa zameriavajú na výstavbu veterných elektrární na mori alebo na pevnine (a súvisiacej infraštruktúry, ako sú energetické ostrovy), inštalovanie fotovoltických panelov a výstavbu priemyselných lokalít využívajúcich energiu z obnoviteľných zdrojov.

V pláne Litvy sa bude poskytovať podpora súkromným podnikom, poľnohospodárom a komunitám vyrábajúcim energiu z obnoviteľných zdrojov pri nákupe a inštalovaní solárnych a veterných elektrární na pevnine spolu so zariadeniami na uskladňovanie energie. Plánujú sa aj schémy pre obnoviteľné zdroje na báze biomasy, ako aj zariadenia na výrobu biopalív a biometánu.

15 plánov obnovy a odolnosti zahŕňa opatrenia zamerané buď čiastočne, alebo výlučne na vodík, od ktorých sa očakáva, že v dlhodobom horizonte zohrajú dôležitú úlohu pri dosahovaní klimatickej neutrality. V tejto súvislosti plány obnovy a odolnosti členských štátov prispievajú k zvýšeniu investícií do obnoviteľného a nízkouhlíkového vodíka (vrátane využívania elektrickej energie zo siete, ktorá by sa takisto mala dekarbonizovať) najmenej o 9,3 miliardy EUR. Mnohé investície v rámci plánov obnovy a odolnosti sa týkajú celého

²¹ Bližšie podrobnosti o tejto oblasti politiky možno nájsť v analýze o čistej energii zverejnenej [v hodnotiacej tabuľke Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti](#).

hodnotového reťazca vodíka – od výroby po prepravu, skladovanie a konečné použitie v priemyselných odvetviach a v doprave, v ktorých je znižovanie emisií komplikované.

Plány obnovy a odolnosti zahŕňajú aj reformy politického rámca na podporu energie z obnoviteľných zdrojov, napríklad prijatie nových alebo predĺženie existujúcich schém podpory, prípadne zjednodušenie administratívnych postupov ako povoľovanie alebo územné plánovanie s cieľom uľahčiť zavádzanie. Reformy zahrnuté v plánoch obnovy a odolnosti sa vo všeobecnosti zameriavajú na vytvorenie stabilného regulačného prostredia a vhodných synergií medzi verejnými a súkromnými investíciami.

Plány obnovy a odolnosti zahŕňajú aj vyhradené reformy na uľahčenie efektívneho fungovania trhov s elektrickou energiou a rozvoj nových elektrární na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov s cieľom dosiahnuť ciele stanovené v národných energetických a klimatických plánoch (NEKP). Reformy zahrnuté v plánoch obnovy a odolnosti urýchlia rozvoj nových elektrární na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov s cieľom dosiahnuť ciele stanovené v NEKP, a to najmä uľahčením povoľovania projektov v oblasti obnoviteľných zdrojov energie a posilnenými mechanizmami finančnej podpory. Súčasťou plánov obnovy a odolnosti sú aj vyhradené reformy na uľahčenie efektívneho fungovania trhov s elektrickou energiou, najmä s cieľom uľahčiť rozvoj pružnejšieho energetického systému. Je to nevyhnutné na podporu očakávaného vysokého podielu energie z obnoviteľných zdrojov. Reformy právnych predpisov týkajúcich sa trhu s elektrickou energiou sú zahrnuté vo viacerých plánoch obnovy a odolnosti s cieľom umožniť najmä zavádzanie sietí, uskladňovanie energie a reakciu na strane spotreby s cieľom zvýšiť spoľahlivosť sústavy. Reformy takisto zlepšia hospodársku súťaž na trhu a pomôžu vytvoriť stabilné regulačné prostredie. V konečnom dôsledku sa tieto reformy budú podieľať na spoľahlivejšom, sebestačnom trhu s energiou v Európe, ktorý bude schopný riešiť rastúcu potrebu energie.

Rumunsko s cieľom podporiť a uľahčiť zavádzanie obnoviteľného vodíka upraví existujúci legislatívny a regulačný rámec so zameraním na odvetvia dopravy a energetiky (plyn a elektrická energia). Predpokladá sa, že v rámci reformy sa prijme národná stratégia a akčný plán pre vodík, odstránia sa všetky legislatívne a administratívne prekážky rozvoja technológie obnoviteľného vodíka a prispeje sa k dosiahnutiu budúcich národných a európskych cieľov v oblasti výroby, skladovania, prepravy a využívania obnoviteľného vodíka do roku 2030.

Biodiverzita, obehové hospodárstvo, udržateľné vodné hospodárstvo a prevencia a kontrola znečisťovania

Plány obnovy a odolnosti zahŕňajú opatrenia relevantné pre environmentálne politiky, najmä v štyroch oblastiach: biodiverzita a ekosystémy; obehové hospodárstvo, predchádzanie vzniku odpadu a recyklácia; vodné a morské zdroje a prevencia a kontrola znečisťovania. Tieto štyri politiky tvoria 13 % celkových výdavkov v rámci piliera zelenej transformácie (celkové výdavky vo výške 28,8 miliardy EUR).

Pokiaľ ide o **biodiverzitu**, opatrenia sa zameriavajú na ochranu suchozemskej a morskej biodiverzity, obnovu ekosystémov a zelenej infraštruktúry, ekologickú prepojenosť založenú

na riešeniach blízkych prírode, udržateľné obhospodarovanie lesov, ako aj na boj proti inváznym nepôvodným druhom.

Írsko bude napríklad podporovať obnovu rašelinísk, čo je opatrenie, ktoré má potenciál propagovať a podporovať návrat flóry a fauny v týchto oblastiach. V írskom pláne sa odhaduje, že vďaka vykonávaniu posilnených opatrení rekultivácie by sa v priebehu 30 rokov malo zabrániť emisiám CO₂ v objeme 3,3 milióna ton.

Pokiaľ ide o **obehové hospodárstvo a nakladanie s odpadom**, plány obnovy a odolnosti zahŕňajú investície súvisiace jednak s krátkodobými opatreniami, jednak s činnosťami v oblasti výskumu a vývoja. Medzi príklady patria investície zamerané na zvýšenie obehovosti konkrétnych odvetví, ako sú plasty, stavebníctvo alebo textilný priemysel, zatiaľ čo činnosti výskumu a vývoja sú zacielené na vypracovanie dlhodobějších riešení v oblasti znižovania plastového odpadu a podpory biohospodárstva. Cieľom mnohých investícií a reforiem je zlepšiť nakladanie s odpadom prostredníctvom obnovy zariadení na triedenie odpadu a nakladanie s odpadom, pričom osobitná pozornosť sa venuje nakladaniu s biologickým odpadom. Niekoľko členských štátov sa napríklad zaviazalo zlepšiť svoj vnútroštátny legislatívny rámec na podporu obehovejšieho hospodárstva prostredníctvom zdanenia skládkovania alebo spaľovania odpadu a prostredníctvom podpory opätovného používania elektrických zariadení alebo plastových nádob na potraviny.

Belgicko bude podporovať minimalizáciu rádioaktívneho odpadu vznikajúceho počas vyradovania belgických jadrových elektrární z prevádzky prostredníctvom demonštrácie dekontaminačných techník.

Taliansko má za cieľ prijať národný program obehového hospodárstva a program nakladania s odpadom. S cieľom podporiť a stimulovať recyklačné postupy Taliansko zavedie nový digitálny systém vysledovateľnosti odpadu a zreviduje environmentálne zdaňovanie, aby recyklovanie bolo lacnejšie než skládkovanie. Plánom sa takisto zavádza technická podpora miestnym orgánom s cieľom pomôcť im pri verejnom obstarávaní v oblasti nakladania s odpadom, napríklad pri vypracúvaní plánov v oblasti odpadu alebo zvyšovaní transparentnosti postupov verejného obstarávania.

Pokiaľ ide o **udržateľné využívanie vody a jej ochranu**, značná časť opatrení sa zameriava na hospodárenie s vodou, a to aj zahrnutím meracích zariadení na odber vody, čím sa kombinujú ciele v oblasti klímy a digitálne ciele. Medzi ďalšie možnosti hospodárenia s vodou patria opatrenia zamerané na bezpečné a dostatočné dodávky čistej pitnej vody, ako aj na zber a čistenie odpadových vôd. Niektoré opatrenia sa týkajú aj zvýšenia efektívnosti zavlažovania. Opatrenia na prevenciu a kontrolu znečisťovania sa týkajú zavádzania nízkoemisných zón alebo zníženia znečistenia v prístavoch.

Adaptácia na zmenu klímy

Opatrenia adaptácie na zmenu klímy ako súčasť ekologických činností tvoria približne 6 % celkových výdavkov v rámci piliera zelenej transformácie (celkové náklady vo

výške 12,5 miliardy EUR). Opatrenia v plánoch sa zväčša týkajú zmierňovania povodňových rizík, obhospodarovania lesov a prevencie požiarov.

Keďže Cyprus je voči vplyvom zmeny klímy mimoriadne zraniteľný, počíta s ochrannými a preventívnymi opatreniami proti povodňam a lesným požiarom. Zahŕňa akčný plán pre hospodárenie s vodami vrátane opatrení na adaptáciu. Protipovodňovými opatreniami a opatreniami na zber vody sa vytvorí alebo zmodernizuje existujúca protipovodňová infraštruktúra. Celkovo sa plán bude zameriavať na zlepšenie využívania vody a zvýšenie bezpečnosti a udržateľnej prevádzky vodohospodárskych infraštruktúr. Jeho súčasťou sú aj opatrenia súvisiace so zvyšovaním schopnosti krajiny reagovať na lesné požiare, a to zabezpečením protipožiarnych vozidiel a vybavenia, s ambíciou znížiť riziko vzniku a šírenia lesných požiarov a posilniť ochranu pred rizikami, ktorým čelia občania, infraštruktúra a lesy v dôsledku týchto incidentov.

Grécko začleňuje osobitné opatrenie na ochranu vybraných lokalít kultúrneho dedičstva a pamiatok prostredníctvom realizácie cielených projektov a vybudovania prispôsobených infraštruktúr na predchádzanie osobitným klimatickým rizikám a súvisiacim nebezpečenstvám spojeným so zmenou klímy.

Iné investície súvisiace s klímou (výskum, vývoj a inovácie, zelené zručnosti a zelené pracovné miesta a dekarbonizácia priemyslu)

Mnohé plány obnovy a odolnosti zahŕňajú opatrenia v oblasti výskumu, vývoja a inovácií v ekologických činnostiach, ktoré tvoria 6 % celkových výdavkov v rámci piliera zelenej transformácie (celkové odhadované výdavky vo výške 13,4 miliardy EUR). Týkajú sa napríklad výroby energie z čistého vodíka, zachytávania a ukladania oxidu uhličitého, obehového hospodárstva a oblasti letectva a kozmonautiky so zameraním na nízke a nulové emisie.

Plány obnovy a odolnosti obsahujú aj reformy týkajúce sa zelených zručností a zelených pracovných miest (1,5 miliardy EUR). Zahŕňajú investície, ktoré prispievajú k iniciatívam v oblasti rekvalifikácie a zvyšovania úrovne zručností, ako aj reformy spojené s vývojom a vykonávaním nových cielených opatrení aktívnej politiky zamestnanosti pre potreby zelenej transformácie. Patrí sem podpora zamestnanosti, vzdelávacie politiky a ďalšie aktívne politiky trhu práce.

Chorvátsko plánuje prijať nové rámce na podporu zamestnanosti spojenej so zelenou transformáciou prostredníctvom grantovej podpory pre zelené stáže, ako aj dotácie na zelené pracovné miesta formou zamestnania a samostatne zárobkovej činnosti, a takisto zavedie poukazy na zručnosti pre dlhodobu nezamestnaných a menej zamestnateľných ľudí zo zraniteľných skupín s cieľom zabezpečiť okrem iného aj zelené zručnosti.

Cieľom Španielska je prijať akčný plán proti nezamestnanosti mladých ľudí, ktorým sa zavedú tri inovačné programy zamerané na mladých uchádzačov o zamestnanie vrátane odbornej prípravy na pracovisku vo verejných školských seminároch, prvej odbornej praxe vo verejnej správe a odborných príležitostí pre mladých výskumných pracovníkov.

Plány obnovy a odolnosti zahŕňajú aj ďalšie investície zamerané na zmiernenie zmeny klímy (5,4 miliardy EUR), ktoré však nie sú zaradené v uvedených kategóriách, napríklad zavedenie daní z emisií pre priemysel, nadobudnutie účinnosti rozsiahlych národných akčných plánov v oblasti klímy, návrh regulačných rámcov pre trhy s vodíkom a CO₂ a podpora ekologického poľnohospodárstva.

Zásada „výrazne nenarušiť“

Zásada „výrazne nenarušiť“ je kľúčovým koncepčným prvkom nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti, ktorým sa zabezpečí, že výsledkom Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti budú ambiciózne plány, ktoré prispievajú k zelenej transformácii a udržateľnej obnove, pričom sa zabráni odkázanosti na neudržateľné aktíva a činnosti. V nariadení o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti sa stanovuje, že nijaké opatrenie zahrnuté do plánu obnovy a odolnosti by nemalo výrazne narušiť žiadny zo šiestich environmentálnych cieľov v zmysle článku 17 nariadenia o taxonómii. Ide o týchto šesť environmentálnych cieľov: zmiernenie zmeny klímy, adaptácia na zmenu klímy, udržateľné využívanie a ochrana vodných a morských zdrojov, prechod na obehové hospodárstvo, prevencia a kontrola znečisťovania a ochrana a obnova biodiverzity a ekosystémov.

S cieľom zabezpečiť, aby opatrenia v rámci plánov výrazne nenarušili žiadny zo šiestich environmentálnych cieľov, **členské štáty pri každom opatrení vykonali a v pláne predložili podrobné vlastné posúdenie dodržiavania zásady „výrazne nenarušiť“ na základe technického usmernenia týkajúceho sa uplatňovania zásady „výrazne nenarušiť“²², ktoré zverejnila Komisia.** Komisia použila tieto vlastné posúdenia ako základ na posúdenie plánov z hľadiska dodržiavania zásady „výrazne nenarušiť“. V prípade viacerých opatrení Komisia naviazala s členskými štátmi rozsiahle diskusie, aby určila a posúdila súlad so zásadou „výrazne nenarušiť“ pred schválením plánov a určila osobitné podmienky potrebné na zabezpečenie dodržiavania zásady „výrazne nenarušiť“.

Vykonávacie rozhodnutie Rady, ktorým sa schvaľujú národné plány obnovy a odolnosti, obsahuje podrobné míľniky a ciele na overenie realizácie plánu. Vyplácanie finančných prostriedkov z mechanizmu bude viazané na uspokojivé splnenie týchto krokov realizácie. Vykonávacie rozhodnutia Rady obsahujú osobitné ustanovenia o dodržiavaní zásady „výrazne nenarušiť“ v míľnikoch a cieľoch zodpovedajúcich viacerým opatreniam (napr. opatreniam v oblasti energetickej obnovy, výroby energie, vodného hospodárstva, dopravy, podpory dekarbonizácie, horizontálnych schém a finančných nástrojov). Týmito ustanoveniami sa zabezpečuje, že členské štáty na splnenie podmienok dodržiavania zásady „výrazne nenarušiť“ musia poskytnúť v súvislosti s daným míľnikom alebo cieľom dôkazy.

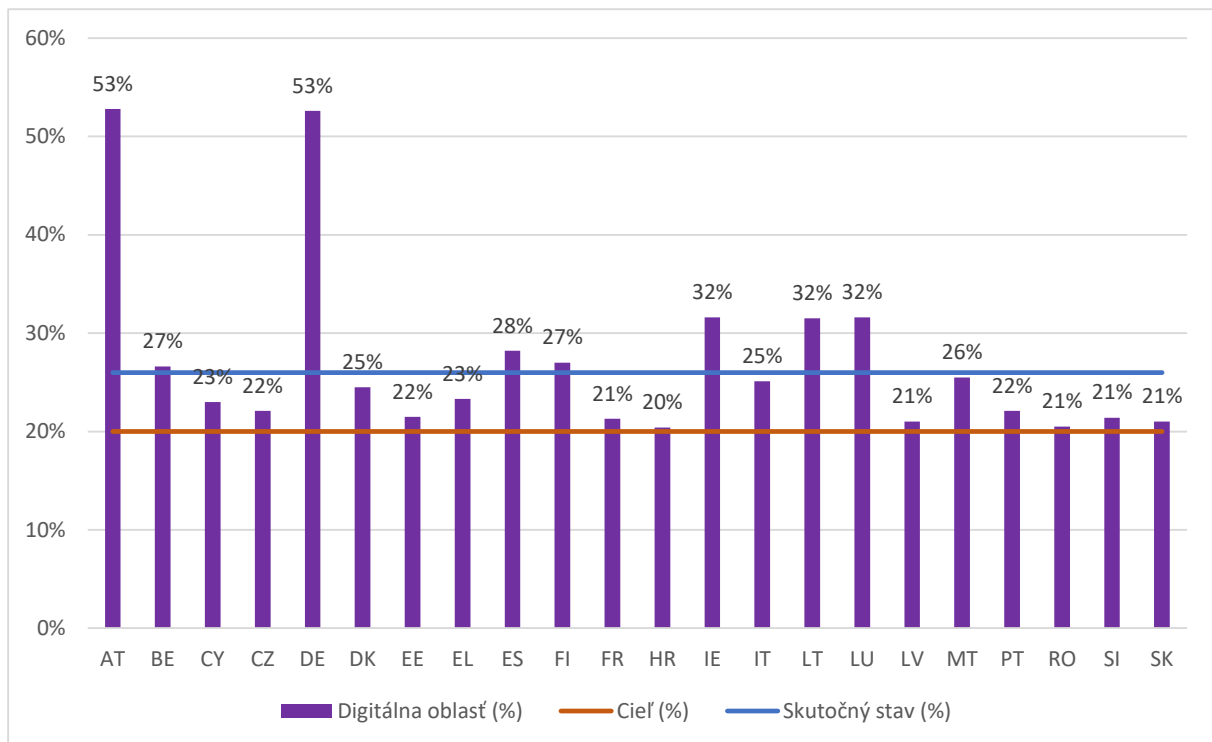
²² C(2021) 1054 final.

3.3. Príspevok mechanizmu k digitálnej transformácii (pilier 2)

Digitálny cieľ

V nariadení o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti sa vyžaduje, aby aspoň 20 % celkových pridelených finančných prostriedkov v rámci každého plánu obnovy a odolnosti smerovalo na podporu digitálnych cieľov. Reformy a investície navrhované členskými štátmi prekročili cieľ na úrovni 20 %; celkové výdavky na digitálnu oblasť v prijatých plánoch predstavujú 117 miliárd EUR, čo je približne 26 % celkových pridelených finančných prostriedkov na plány vypočítaných podľa metodiky digitálneho označovania²³.

Obrázok 6: Príspevok k digitálnym cieľom vyjadrený ako podiel v rámci plánu obnovy a odolnosti

Digitálna transformácia

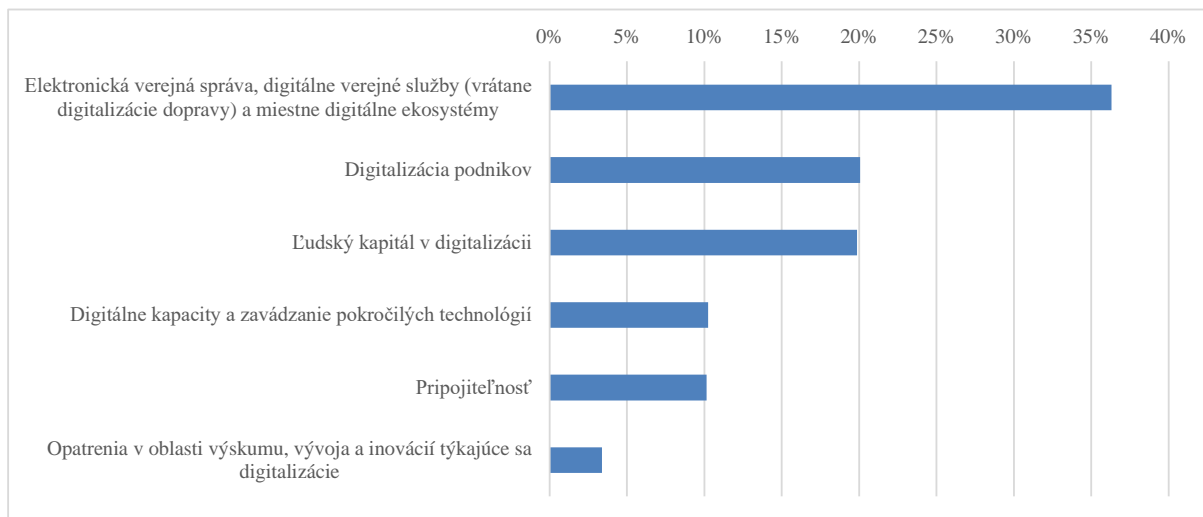
Plány obnovy a odolnosti zahŕňajú celý rad opatrení na podporu piliera digitálnej transformácie, ako je napríklad zavádzanie sietí s veľmi vysokou kapacitou a sietí 5G, rozvoj digitálnych zručností obyvateľstva a pracovnej sily, integrácia digitálnych technológií do procesov verejnej správy, podpora digitalizácie MSP, ako aj výskum a vývoj a zavádzanie pokročilých technológií. Podľa metodiky podávania správ týkajúcej sa pilierov sa na pilier digitálnej transformácie vyčlenia výdavky v celkovej výške takmer 130 miliárd EUR (29 %

²³ V plánoch obnovy a odolnosti sa muselo špecifikovať a zdôvodniť, v akej miere jednotlivé opatrenia prispievajú k digitálnym cieľom, teda či k nim prispievajú v plnej miere (100 %), čiastočne (40 %) alebo nemajú žiadny vplyv (0 %), podľa prílohy VII k nariadeniu o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti. Kombinácia koeficientov a odhadov nákladov na každé opatrenie umožňuje vypočítať, do akej miery plány prispievajú k plneniu digitálneho cieľa.

celkových výdavkov v 22 plánoch). Viac ako tretina digitálnych výdavkov je vyčlenená na digitalizáciu verejných služieb vrátane digitalizácie dopravy (36 %, 47 miliárd EUR), po ktorej nasledujú opatrenia na podporu digitalizácie podnikov (20 %, 26 miliárd EUR) a ľudského kapitálu (20 %, 26 miliárd EUR), pozri obrázok 7.

Obrázok 7: Rozdelenie výdavkov na podporu digitálnej transformácie (pilier 2)

Tento graf znázorňuje rozdelenie odhadovaného príspevku k pilieru politiky podľa zoznamu oblastí politiky, ktorý vypracovala Európska komisia. Percentuálny podiel sa vzťahuje na celkové výdavky označené v rámci každej oblasti politiky ako podiel na pilieri digitálnej transformácie.

Elektronická verejná správa a digitálne verejné služby

Opatrenia na podporu digitalizácie verejných služieb a elektronickej verejnej správy predstavujú viac ako tretinu výdavkov na digitálnu oblasť financovaných z mechanizmu v rámci 22 prijatých plánov obnovy a odolnosti (47 miliárd EUR, čo predstavuje 36 % piliera digitálnej transformácie). Cieľom týchto opatrení je modernizovať a zlepšiť procesy verejnej správy, aby boli používateľsky ústretovejšie, viac orientované na občanov a interoperabilnejšie a aby sa posilnil prístup jednotlivcov a podnikov k digitálnym verejným službám a ich využívanie. Mnohé plány obnovy a odolnosti zahŕňajú reformy zamerané na zavedenie alebo zlepšenie riešení elektronickej verejnej správy, napríklad zavedenie elektronickej identifikácie, na zabezpečenie interoperability verejných digitálnych platforiem, ako aj na zlepšenie zberu a správy údajov.

Chorvátsky plán obsahuje investíciu s cieľom umožniť občanom jednoducho využívať online verejné služby v smartfónoch vytvorením digitálnej mobilnej platformy elektronických služieb. Podporuje sa v ňom používanie elektronických podpisov pri interakcii občanov s verejnou správou a jeho súčasťou je investícia do zavedenia chorvátskeho digitálneho preukazu totožnosti s cieľom umožniť používateľom elektronických preukazov totožnosti podpisovať dokumenty na mobilných platformách. Plán obnovy a odolnosti Chorvátska zahŕňa aj opatrenie zamerané na zriadenie „jednotného kontaktného miesta“, ktoré by harmonizovalo a centralizovalo systém asistenčných služieb pre všetky online služby orgánov verejnej správy s cieľom umožniť lepšiu komunikáciu s orgánmi verejnej správy, rýchlejší prístup k informáciám a možnosti zasielania spätnej väzby a posudzovania kvality interakcie so štátnymi zamestnancami.

Niekoľko plánov obnovy a odolnosti zahŕňa investície zamerané na integráciu pokročilých technológií (napr. vládny cloud) do procesov verejnej správy, ako aj na posilnenie kapacity verejného sektora v oblasti kybernetickej bezpečnosti. Očakáva sa, že vládne cloudy zjednodušia interakciu občanov s verejnými orgánmi tým, že skrátia čas spracovania informácií, znížia náklady na služby verejnej správy a zvýšia bezpečnosť citlivých údajov. Náležitá pozornosť sa venuje aj viacerým plánom na posilnenie kapacity štátu v oblasti kybernetickej bezpečnosti, keďže sa ukázalo, že počítačová kriminalita má potenciál blokovat' kritické verejné služby.

Plán Grécka obsahuje komponent venovaný digitálnej transformácii verejných subjektov, ktorý zahŕňa rozsiahle stratégie v oblasti kybernetickej bezpečnosti a správy údajov, ako aj rozšírené využívanie pokročilých technológií, ako je cloud computing a veľké dáta.

Plán obnovy a odolnosti Malty zahŕňa investíciu na ďalšiu digitalizáciu riaditeľstva obchodnej lodnej dopravy na Malte prostredníctvom vývoja niekoľkých nástrojov a systémov IT (napríklad systému správy dokumentov vrátane digitalizácie 15 000 fyzických súborov lodnej dopravy, systému riadenia plavidiel, digitálneho námorného rozhrania, systému riadenia námorníkov a nástroja námornej analýzy). Investície do digitálnych služieb a infraštruktúry založenej na cloude pomôžu zabezpečiť účinnejšie regulačné postupy a zlepšiť vnútorné operácie, vzťahy so zákazníkmi a správu v rámci riaditeľstva v sektore, ktorý má pre hospodárstvo Malty mimoriadny význam.

Mnohé plány obnovy a odolnosti obsahujú opatrenia zamerané na digitalizáciu vnútroštátnych systémov zdravotnej starostlivosti vrátane rozšírenia rozsahu služieb telemedicíny, konsolidácie fragmentovaných vnútroštátnych zdravotných registrov a zaistenia interoperability a bezpečnosti digitálnych zdravotníckych platforiem.

Plán Slovinska zahŕňa opatrenia na integráciu nových digitálnych služieb do zdravotnej starostlivosti, podporu využívania informačných technológií na komunikáciu s pacientmi a so zainteresovanými stranami, zavedenie monitorovania kvality na základe údajov v reálnom čase, zlepšenie kapacity a plánovania manažmentu pacientov a zlepšenie plánovania nemocničných zariadení, zdravotníckych služieb a materiálnych požiadaviek.

Digitalizácia verejných služieb sa týka viacerých oblastí politiky a zabezpečuje synergie s ďalšími piatimi piliermi podporovanými z mechanizmu. Niektoré investície podporujúce zelený pilier napríklad odrážajú kľúčovú úlohu digitalizácie pri zvyšovaní udržateľnosti a odolnosti dopravných systémov EÚ, napríklad prostredníctvom technológií inteligentných dopravných systémov (IDS), nástrojov riadenia mestskej mobility, multimodálneho predaja cestovných lístkov a multimodálnych informačných systémov pre cestujúcich a rozšírenia pokrytia Európskeho systému riadenia železničnej dopravy.

V pláne obnovy a odolnosti Fínska sa podporuje projekt Digirail na zavedenie Európskeho systému riadenia železničnej dopravy v celej vnútroštátnej železničnej sieti do roku 2040 spolu s budúcim železničným mobilným komunikačným systémom založeným na sieťach 4G a 5G.

Eudský kapitál v digitalizácii

Plány obnovy a odolnosti zahŕňajú širokú škálu opatrení na podporu rozvoja digitálnych zručností, ktoré predstavujú celkové odhadované náklady vo výške 26 miliárd EUR, resp. 20 % piliera digitálnej transformácie. Väčšina plánov zahŕňa opatrenia na zvýšenie úrovne digitálnych zručností bežného obyvateľstva a pracovnej sily. Niektoré plány obsahujú aj opatrenia na podporu pokročilých digitálnych zručností a odbornú prípravu odborníkov v oblasti IKT, súčasťou čoho je rozvoj modulov odbornej prípravy v oblasti pokročilých digitálnych technológií pre vysokoškolské vzdelávanie a odbornú prípravu. Pandémia COVID-19 poukázala na potrebu digitalizácie vzdelávania a niekoľko plánov obnovy a odolnosti v tomto smere zahŕňa príslušné opatrenia.

Plán obnovy a odolnosti Portugalska zahŕňa investíciu „Digital Academy“, ktorá portugalskej pracovnej sile ponúkne prispôbenú odbornú prípravu s cieľom zvýšiť počet digitálne kvalifikovaných pracovníkov. Celkovo 800 000 účastníkov podstúpi personalizovanú diagnostiku potrieb digitálnych zručností a absolvuje cieleňú odbornú prípravu v oblasti digitálnych zručností.

Plán obnovy a odolnosti Lotyšska zahŕňa opatrenie zamerané na výrazné zvýšenie počtu špecialistov s pokročilými digitálnymi zručnosťami. Opatrenie spočíva vo vývoji približne 20 modulov odbornej prípravy v oblasti pokročilých digitálnych zručností pre pokročilé technológie ako kvantová, vysokovýkonná výpočtová technika a jazykové technológie. Moduly odbornej prípravy budú zahrnuté do programov vysokoškolského vzdelávania (bakalárske, magisterské a doktorandské programy), ako aj do vzdelávacích programov pre odborníkov v podnikoch. Investíciou sa v rámci vypracovaných modulov podporí 3 000 účastníkov.

Plán obnovy a odolnosti Írska zahŕňa opatrenie na podporu digitálnej transformácie írskoho vzdelávania a odbornej prípravy na všetkých úrovniach (školy, terciárne vzdelávanie, celoživotné vzdelávanie), začleňovanie základných digitálnych zručností do všetkých prostredí a riešenie rizika digitálnej priepasti.

Digitalizácia podnikov

Všetky prijaté plány obnovy a odolnosti zahŕňajú opatrenia na podporu digitalizácie podnikov v celkovej výške 26 miliárd EUR, čo predstavuje 20 % piliera digitálnej transformácie. Opatrenia v tejto oblasti zahŕňajú kľúčové reformy, spomedzi ktorých sú najdôležitejšie reformy zamerané na zjednodušenie administratívnych postupov pre podniky a na vytvorenie základu digitálneho podnikateľského prostredia s opatreniami v oblasti digitálneho zakladania a registrácie podnikov, budovania dôvery a kybernetickej bezpečnosti. Očakáva sa, že tieto opatrenia zvýšia úroveň dôvery v prijímanie digitálnych technológií, čo bude mať pozitívny vplyv na ich zavádzanie, ako aj na intenzitu ich využívania. Očakáva sa, že pozitívny vplyv na digitalizáciu podnikov budú mať aj reformy súvisiace s digitalizáciou fakturácie.

Nemecko bude implementovať zákon o online prístupe a modernizáciu registrov, čím by sa mala znížiť administratívna záťaž pre spoločnosti, a najmä pre MSP. Tieto reformy

prpravujú pôdu na zavedenie a účinné uplatňovanie zásady „jedenkrát a dost“ prostredníctvom digitálnych prostriedkov.

Španielsko prijme experimentálne regulačné prostredia na reguláciu používania umelej inteligencie vrátane legislatívnych opatrení týkajúcich sa využívania údajov, ochrany súkromia a etických otázok.

Viacere plány zahŕňajú investície na podporu integrácie pokročilých digitálnych technológií do výrobných procesov firiem (napr. automatizácia, umelá inteligencia). Tento druh podpory môže mať niekoľko podôb, ako je všeobecná podpora, napr. mentorstvo a poradenské služby (aj prostredníctvom európskych centier digitálnych inovácií), úvery, granty alebo daňové úvery na nákup hmotných (strojových/technických zariadení) a nehmotných aktív (softvér/odborná príprava) alebo štrukturálne opatrenia (vrátane experimentálnych regulačných prostriedí²⁴). Okrem toho niekoľko plánov zahŕňa špecifické oblasti (napríklad pre nové procesy v obchodných činnostiach), ako aj investície špecifické pre odvetvie (napríklad investície do odvetvia cestovného ruchu alebo odvetvia výrobcov/dodávateľov vozidiel).

Plán Rakúska obsahuje rozsiahly balík opatrení zameraných na podporu a uľahčenie digitalizácie spoločností. Plán obsahuje najmä cielené investície na pomoc MSP pri prijímaní digitálnych technológií, keďže ich nedostatočné využívanie sa ukázalo ako prekážka rastu produktivity.

Plán Dánska obsahuje opatrenia na podporu digitalizácie MSP predĺžením existujúcej schémy „MSP: Digitalizácia“, ktorá poskytuje dotácie pre MSP na digitalizáciu ich podnikania a rozšírenie využívania nových a pokročilých technológií, ako aj riešení elektronického obchodu.

Taliansko reorganizovalo a prepracovalo niekoľko existujúcich opatrení do tzv. schémy Transformácia 4.0, v rámci ktorej sa poskytuje daňový úver podnikom investujúcim do hmotného majetku (digitálne a automatizované strojové zariadenia) a nehmotného majetku (softvér) ako súčasť iniciatívy Priemysel 4.0, čím sa pozornosť zameriava na podporu modernizácie a digitalizácie výrobného odvetvia.

Z investícií podporujúcich digitalizáciu podnikov majú prospech veľké aj malé firmy. Okrem toho však väčšina plánov zahŕňa opatrenia osobitne zamerané na MSP, keďže menšie firmy čelia pri prijímaní digitálnych technológií väčším výzvam.

Pripojiteľnosť

Prevažná väčšina plánov obnovy a odolnosti zahŕňa investície do pripojiteľnosti, ktoré predstavujú odhadované náklady vo výške 13 miliárd EUR, čo tvorí 10 % piliera digitálnej transformácie. Patrí sem široké spektrum opatrení, ktorých ciele prispievajú

²⁴ Experimentálne regulačné prostredie je rámec zriadený regulačným orgánom finančného sektora s cieľom umožniť maloobjemové testovanie inovácií súkromnými firmami v reálnom čase v kontrolovanom prostredí pod dohľadom regulačného orgánu.

k zavádzaniu pevných a bezdrôtových sietí s veľmi vysokou kapacitou v súlade s cieľmi EÚ v rámci digitálneho desaťročia, aby sa zabezpečilo, že do roku 2025 budú mať všetky európske domácnosti prístup k vysokorýchlostnému internetovému pokrytiu a že do roku 2030 budú mať prístup ku gigabitovému pripojeniu. Mnohé plány obnovy a odolnosti zahŕňajú investície na podporu zavádzania sietí 5G alebo pevných ultrarýchlych sietí alebo sietí s veľmi vysokou kapacitou s cieľom znížiť digitálnu priepasť.

Plán obnovy a odolnosti Rakúska zahŕňa v rámci projektu „Broadband Austria 2030“ investície do gigabitových sietí, prostredníctvom ktorých získa polovica rakúskych domácností gigabitové pripojenie umožňujúce rýchlosť sťahovania a nahrávania najmenej 100 Mbit/s, a do zavádzania novej symetrickej gigabitovej pripojiteľnosti, z ktorej budú ťažiť najmä vidiecke regióny.

Z plánu obnovy a odolnosti Chorvátska sa bude financovať rozvoj širokopásmovej infraštruktúry v oblastiach s nedostatočným obchodným záujmom, čo prispeje k zníženiu digitálnej priepasti v Chorvátsku – s cieľom zaistiť pripojenie pre 700 000 obyvateľov v týchto oblastiach.

Niektoré plány obnovy a odolnosti zahŕňajú aj investície do inštalácie infraštruktúry optických vlákien v budovách a investície, ktoré môžu mať aj cezhraničný rozmer, napríklad investície do koridorov 5G a podmorských káblov s optickým vláknom. Okrem toho niekoľko plánov obnovy a odolnosti zahŕňa aj sprievodné reformy v súlade s najlepšimi postupmi pre včasné zavedenie sietí 5G a rýchleho širokopásmového pripojenia, ako sa predpokladá v súbore nástrojov v oblasti pripojiteľnosti²⁵. Očakáva sa, že takéto reformy uľahčia súkromným prevádzkovateľom investície do sietí s veľmi vysokou kapacitou, najmä odstránením zbytočných administratívnych prekážok pre investície do sietí, urýchlením postupov udeľovania licencií na účely investícií do zavádzania bezdrôtových a pevných sietí s veľmi vysokou kapacitou a znížením nákladov na zavádzanie a uľahčením procesov zavádzania sietí.

V rámci plánu obnovy a odolnosti Cypru sa bude financovať inštalácia nových podmorských káblov na prepojenie Cypru s gréckym systémom, vďaka ktorým bude mať Cyprus prístup k niektorým z najdôležitejších internetových výmen v regióne a zlepší sa pripojiteľnosť na ostrove.

V rámci talianskeho plánu obnovy a odolnosti sa bude financovať päť opatrení, pri ktorých sa očakáva, že prispejú k vnútroštátnej ultrarýchlej a 5G telekomunikačnej sieti na celom území štátu: Italia 1 Giga, Italia 5G, Pripojené školy, Pripojené zariadenia zdravotnej starostlivosti a Pripojené menšie ostrovy.

Pokiaľ ide o sprievodné reformy, plány Rakúska a Grécka sú v súlade so súborom nástrojov v oblasti pripojiteľnosti a zahŕňajú napríklad reformy na zjednodušenie postupov

²⁵ Pozri [odporúčanie Komisie z 18. septembra 2020](#) o spoločnom súbore nástrojov Únie na zníženie nákladov na zavádzanie vysokokapacitných sietí a zabezpečenie včasného prístupu k rádiovému frekvenčnému spektru 5G priaznivého pre investície v záujme podpory pripojiteľnosti s cieľom oživiť hospodárstvo po kríze COVID-19 v Únii [C(2020) 6270 final].

zavádzania širokopásmového pripojenia, najmä odstránením zbytočných administratívnych prekážok, urýchlením postupov udeľovania licencií a znížením nákladov na zavádzanie.

Digitálny výskum a vývoj, digitálne kapacity a zavádzanie pokročilých technológií

Väčšina plánov obnovy a odolnosti zahŕňa opatrenia na podporu výskumu a vývoja v oblasti digitálnych technológií a/alebo investícií do digitálnych kapacít a zavádzanie pokročilých technológií v celkovej výške približne 18 miliárd EUR, čo predstavuje približne 14 % celkového príspevku k pilieru digitálnej transformácie. Tieto opatrenia sú tvorené najmä investíciami do činností výskumu, vývoja a inovácií v oblastiach ako mikroelektronika, cloud, kybernetická bezpečnosť a umelá inteligencia, ako aj infraštruktúry vrátane predovšetkým superpočítačov a kvantových komunikačných sietí. Tieto investície sa v niektorých prípadoch budú realizovať v kontexte viacnárodných projektov (pozri oddiel ďalej). Niektoré plány obnovy a odolnosti zahŕňajú aj reformy na doplnenie týchto investícií s cieľom upraviť nástroje politiky v oblasti výskumu a inovácií, aby sa lepšie podporil rozvoj týchto technologických oblastí, alebo s cieľom upraviť právny a administratívny rámec (najmä pokiaľ ide o riadenie a správu údajov), aby sa umožnilo prijímanie zodpovedajúcich technológií.

Nemecký plán zahŕňa rozsiahlu cezhraničnú európsku iniciatívu zameranú na investovanie do ďalšej generácie cloudových služieb a infraštruktúry so zámerom podporiť priemyselné zavádzanie inteligentných riešení cloud a edge computingu, ktoré sú vysoko inovačné, vysoko bezpečné, energeticky efektívne a plne v súlade s ochranou údajov.

Z rakúskeho plánu obnovy a odolnosti sa budú financovať výskumné infraštruktúry a spolupráca s cieľom okrem iného rozšíriť vedomostnú základňu pre (ďalší) rozvoj technologických koncepcií, ako aj hardvér a softvér pre kvantovú výpočtovú techniku, simuláciu a komunikáciu.

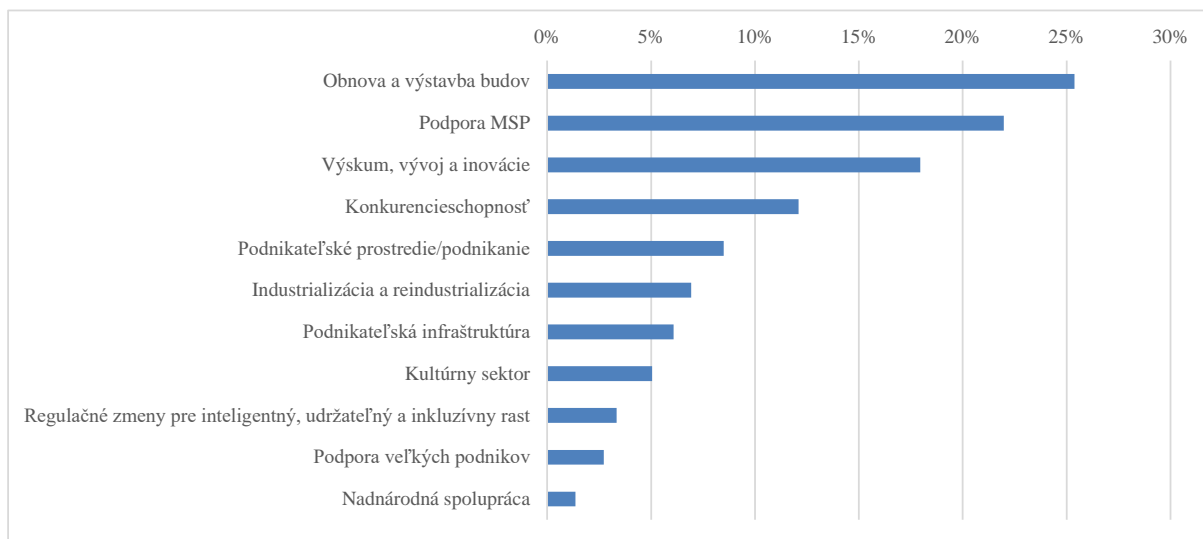
Belgicko, Španielsko a Slovinsko budú podporovať digitalizáciu kultúrneho a mediálneho sektora. Významnými investíciami sa prevádzkovateľom v oblasti kultúry a médií poskytnú technologické nástroje na digitalizáciu a podporí a podnieti sa digitálna transformácia hlavných kultúrnych inštitúcií, čím sa zvýši dostupnosť kultúrneho dedičstva.

3.4. Príspevok mechanizmu k inteligentnému, udržateľnému a inkluzívnemu rastu (pilier 3)

Opatrenia, ktoré prispievajú k pilieru inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu, sa vzťahujú na viac ako tisíc opatrení z 22 plánov obnovy a odolnosti v celkovej výške približne 223 miliárd EUR. Tieto opatrenia sa týkajú veľmi rôznorodých oblastí od podpory MSP cez výskum, vývoj a inovácie až po reformy zamerané na zlepšenie podnikateľského prostredia alebo konkurencieschopnosti. Pokrývajú aj veľké investície na podporu inteligentného a udržateľného rastu, ako je podpora Španielska zameraná na digitalizáciu a inovácie (3 miliardy EUR), talianska iniciatíva *Transizione 4.0* (10,8 miliardy EUR) a kapitalizácia národnej podpornej banky *Banco Nacional de Fomento* v Portugalsku (1,5 miliardy EUR). Tieto

opatrenia sa vzťahujú aj na široké spektrum reforiem, najmä v kľúčových oblastiach jednotného trhu, ako sú regulované povolania (Chorvátsko, Portugalsko), postavenie umelcov a kultúrnych pracovníkov (Česká republika, Grécko, Rumunsko alebo Španielsko), duševné vlastníctvo (Grécko, Taliansko), dohľad nad trhom (Taliansko), platobná neschopnosť (Grécko, Portugalsko, Slovensko, Španielsko, Taliansko) a verejné obstarávanie (Grécko, Lotyšsko, Rumunsko, Slovensko, Slovinsko a Taliansko).

Obrázok 8: Rozdelenie výdavkov na podporu inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu (pilier 3)

Tento graf znázorňuje rozdelenie odhadovaného príspevku k pilieru politiky podľa zoznamu oblastí politiky, ktorý vypracovala Európska komisia. Percentuálny podiel sa vzťahuje na celkové výdavky označené v rámci každej oblasti politiky ako podiel na pilieri inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu.

Výskum, vývoj a inovácie

Všetky plány obnovy a odolnosti zahŕňajú opatrenia súvisiace s výskumom, vývojom a inováciami v celkovej výške 44 miliárd EUR²⁶. Výška investícií do výskumu a inovácií zväčša predstavuje 4 % až 13 % grantov členského štátu pridelených z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, pričom niekoľko odľahlých hodnôt sa nachádza na nižšej alebo vyššej úrovni než toto rozpätie a priemer je približne 10 %.

Niekoľko plánov obnovy a odolnosti zahŕňa investície aj reformy, ktoré môžu mať skutočný transformačný vplyv na rozvoj systému výskumu a inovácií členských štátov a môžu ho v nadchádzajúcich rokoch formovať. Napríklad vo viacerých východných a južných členských štátoch, ktorým sa pridávajú vysoké granty z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a ktoré zároveň zaznamenávajú nízku intenzitu výskumu a vývoja, investície zahrnuté do plánov obnovy a odolnosti dosahujú úroveň prevyšujúcu jeden rok verejných investícií do výskumu a inovácií (pred pandemiou ochorenia COVID-19). Okrem toho v niektorých z týchto krajín sú tieto investície spojené s dôležitými reformami politiky v oblasti výskumu a inovácií. Navrhovanými reformami sa často plánuje znížiť fragmentácia

²⁶ Patria sem opatrenia zamerané na výskum, vývoj a inovácie vo všeobecnosti, ako aj opatrenia osobitne zamerané na výskum, vývoj a inovácie v súvislosti so zelenou alebo s digitálnou transformáciou.

systemu vedeckého výskumu prostredníctvom konsolidácie vedeckovýskumných inštitúcií alebo zvýšiť príťažlivosť kariéry v oblasti výskumu vo verejných inštitúciách prostredníctvom zmien v náborovej, mzdovej politike a politike kariérneho postupu.

Plán obnovy a odolnosti Slovenska zahŕňa reformu, ktorá podporí koncentráciu excelentných vzdelávacích a výskumných kapacít spojením univerzít do väčších jednotiek. Reforma by mala umožniť aj zintenzívnenie spolupráce medzi akademickými výskumnými subjektmi a podnikmi.

Plán obnovy a odolnosti Chorvátska obsahuje reformný program zameraný na posilnenie verejnej vedeckej základne zavedením nového systému financovania univerzít a verejných výskumných organizácií založeného na výkonnosti, zvýšením príťažlivosti kariéry v oblasti výskumu a zrevidovaním rámca kariérneho postupu výskumných pracovníkov.

Reformy sú zamerané aj na zníženie administratívnej záťaže spojenej s prístupom k verejnému financovaniu činností v oblasti výskumu a inovácií a na podporu prenosu poznatkov a transferu technológií (z verejných výskumných inštitúcií na súkromné spoločnosti) prostredníctvom vytvorenia vhodných subjektov (úradov, agentúr) a odstránenia prekážok spolupráce medzi akademickou obcou a podnikmi. V neposlednom rade sa reformy zahrnuté do plánov obnovy a odolnosti zameriavajú aj na zlepšenie koordinácie medzi rôznymi úrovňami riadenia politik v oblasti výskumu a inovácií a vzdelávania s cieľom reagovať na potreby týkajúce sa zručností a zvýšiť zamestnateľnosť, najmä v prípade mladých ľudí.

Veľký počet plánov obnovy a odolnosti obsahuje tematické investície do výskumu a inovácií, ktoré umožnia mobilizovať kapacity v oblasti výskumu a inovácií s cieľom urýchliť zelenú a digitálnu transformáciu a zvýšiť odolnosť v súlade s programami na úrovni EÚ (ako príspevok k cieľom zelenej a digitálnej transformácie bolo skutočne označených približne 37 %, resp. 22 % odhadovaných nákladov na opatrenia súvisiace s výskumom, vývojom a inováciami). Tieto tematické investície budú väčšinou spočívať v poskytovaní finančnej podpory na činnosti a infraštruktúry v oblasti výskumu a inovácií. Niektoré členské štáty zahrnuli aj investície na podporu partnerstiev v rámci programu Horizont Európa a financovanie excelentných projektov, ktoré v rámci programu Horizont Európa získali známku excelentnosti.

Cieľom plánu obnovy a odolnosti Dánska je poskytnúť verejnému a súkromnému sektoru stimuly na podporu výskumu a vývoja, najmä v oblasti inovačných zelených technológií, a to vytvorením štyroch verejno-súkromných partnerstiev nazvaných „zelené partnerstvá“ so zámerom vyvinúť riešenia pre štyri úlohy súvisiace so znižovaním emisií v sektoroch dopravy, poľnohospodárstva, potravinárstva a odpadového hospodárstva.

Podpora podnikov (vrátane MSP, prístupu k financovaniu a finančných nástrojov)

Väčšina plánov obnovy a odolnosti (19 z 22) zahŕňa opatrenia poskytujúce priamu podporu MSP, ktoré dosahujú 44 miliárd EUR, čo predstavuje približne 22 % celkových

odhadovaných výdavkov na pilier 3²⁷. MSP však budú mať takisto prospech z väčšieho súboru opatrení, ktoré majú širšie politické zameranie. Napríklad výzva na predkladanie projektov na podporu výskumu a inovácií v zelenej a digitálnej oblasti, finančné nástroje otvorené pre všetky spoločnosti, reformy podnikateľského prostredia s vplyvom na MSP, ako aj väčšie podniky alebo rozsiahle opatrenia ako digitalizácia služieb verejnej správy, ktoré budú mať pozitívny vplyv na činnosti a náklady mnohých MSP, aj keď na ne nebudú výlučne zamerané. Pokiaľ ide o tieto dodatočné opatrenia, všetky plány obnovy a odolnosti zahŕňajú opatrenia, ktoré sú relevantné pre MSP, s celkovými odhadovanými výdavkami vo výške približne 109 miliárd EUR alebo takmer 24 % celkových odhadovaných výdavkov²⁸.

Celkovo sa rozsah pôsobnosti opatrení určených pre MSP, ktoré sú začlenené do plánov obnovy a odolnosti, vzťahuje na širokú škálu oblastí od zlepšenia podnikateľského prostredia a prístupu k verejnému obstarávaniu až po digitalizáciu MSP a zvýšenie ich environmentálnej udržateľnosti. Viaceré opatrenia sú zamerané aj na zlepšenie rastu a odolnosti MSP prostredníctvom lepšieho prístupu k financovaniu, rekvalifikácie a zvyšovania úrovne zručností ich zamestnancov alebo posilnenia ich výskumných a vývojových kapacít. Popri opatreniach, ktoré sa výslovne – a v niektorých prípadoch výlučne – zameriavajú na MSP, by malým a stredným podnikom mali podľa očakávaní nepriamo priniesť prospech aj viaceré iné opatrenia plánov obnovy a odolnosti. Týka sa to veľkých investícií podporovaných v rámci plánu obnovy a odolnosti v odvetviach s vysokým podielom MSP, ako je stavebníctvo a cestovný ruch, alebo výzvy na predkladanie projektov súvisiacich s činnosťami v oblasti výskumu a vývoja, na ktorých sa môžu podieľať inovačné MSP.

---

²⁷ Tento odhad je založený na metodike označovania podľa pilierov, ktorá sa uplatňuje v hodnotiacej tabuľke obnovy a odolnosti, a zahŕňa opatrenia pridelené oblastiam politiky „podpora MSP“ ako primárna alebo sekundárna oblasť politiky.

²⁸ Tieto údaje vychádzajú z metodiky označovania podľa pilierov a sú založené na opatreniach pridelených oblastiam politiky „podpora MSP“ ako primárna alebo sekundárna oblasť politiky, pričom sú ďalej rozšírené s prihliadnutím aj na dodatočné opatrenia zahrnuté do iných pilierov alebo oblastí politiky, ktoré sú takisto relevantné pre MSP. Opatrenia výlučne zacielené na podporu MSP boli identifikované na základe ich opisu v príslušných prílohách k vykonávacím rozhodnutiam Rady.

Chorvátsko zriadi niekoľko finančných nástrojov na zabezpečenie priaznivejších podmienok financovania s cieľom rozdeliť medzi MSP 1 300 úverov/bonifikácií úrokových sadzieb. Chorvátsko bude zároveň investovať do riadiacich kapacít MSP tým, že im poskytne podporu v oblasti obchodného poradenstva.

Lotyšsko bude podporovať MSP opatreniami v oblasti digitálnych zručností, rekvalifikácie a zvyšovania úrovne zručností, ako aj podporou inovačných digitálnych infraštruktúr, ako sú riešenia Priemysel 4.0.

V pláne obnovy a odolnosti Francúzska sa bude podporovať energetická obnova MSP prostredníctvom opatrenia daňového úveru a osobitnej schémy na podporu remeselníkov, malých obchodníkov a samostatne zárobkovo činných osôb pri prácach spojených s energetickou obnovou.

V pláne Fínska sa na MSP upriamuje osobitná pozornosť zameraním na urýchlenie rastu fínskych mikropodnikov a malých podnikov, ako aj na posilnenie ich možností internacionalizácie poskytovaním grantov na rozvoj podnikania.

Plán Španielska sa výrazne zacielfuje na podporu MSP prostredníctvom digitalizácie na základe širokej schémy (3 miliardy EUR) na poskytnutie základných a pokročilejších digitalizačných balíkov významnému podielu MSP (súbor digitálnych nástrojov).

Súčasťou plánu Grécka je aj niekoľko investícií zameraných na podporu prístupu gréckych podnikov vrátane MSP k financovaniu prostredníctvom ambiciózneho schémy úverového nástroja. Tieto investície budú zosúladené s piatimi strategickými piliermi stanovenými pre úverový nástroj, konkrétne so zelenou transformáciou, s digitalizáciou, extroverziou, úsporami z rozsahu prostredníctvom fúzií a akvizícií a inováciami (výskum a vývoj).

Členské štáty majú pri zavádzaní svojich plánov obnovy a odolnosti zároveň dostatočný manévrovací priestor na podporu účasti MSP na rozsiahlych projektoch, ako aj na podporu spolupráce medzi malými a veľkými podnikmi alebo spolupráce s akademickou obcou.

V strategickom projekte PERTE pre elektrické a prepojené vozidlá, ktorý sa predpokladá v španielskom pláne obnovy a odolnosti Španielska, sa plánuje realizácia niekoľkých veľkých integrovaných projektov, ktoré sa vzťahujú na celý hodnotový reťazec elektrických a prepojených vozidiel a ktoré sa označujú ako „vlečné projekty“. Vyžaduje sa v ňom, aby najmenej 40 % účastníkov vlečných projektov boli MSP a aby aspoň 30 % všetkej pomoci využili MSP. Očakáva sa, že opatrenie prispeje k zachovaniu a rozvoju účasti MSP na hodnotovom reťazci automobilového priemyslu a k vytvoreniu nových podnikateľských príležitostí pre startupy a MSP.

Podnikateľské prostredie

Väčšina plánov obnovy a odolnosti zahŕňa opatrenia na zlepšenie podnikateľského prostredia, pričom reformy a investície predstavujú 17,2 miliardy EUR a 8,5 % odhadovaných výdavkov v tejto oblasti. Cieľom opatrení je najmä zlepšiť jednoduchosť

podnikania znížením byrokracie pre firmy a podnikateľov a liberalizáciou podnikovej regulácie, ako aj znížiť obmedzenia vo vysoko regulovaných povolaniach. Opatrenia sú zamerané aj na prilákanie zahraničných investícií a talentov alebo na rozvoj kľúčových sektorov, ako je kultúra a cestovný ruch. V niektorých plánoch obnovy a odolnosti sa zavádzajú balíky reforiem na zvýšenie konkurencieschopnosti pri udeľovaní verejných koncesií a verejnom obstarávaní.

Súčasťou plánu obnovy a odolnosti Grécka je reforma zameraná na zníženie administratívnej a regulačnej záťaže podnikov. Reforma zahŕňa rad intervencií na zjednodušenie postupov ako získanie úveru, zriadenie elektrického pripojenia, registrácia nehnuteľnosti a získanie stavebného povolenia.

Španielsko plánuje prijať nový zákon o startupoch, ktorým sa vytvoria priaznivé podmienky na zakladanie a rast inovačných startupov.

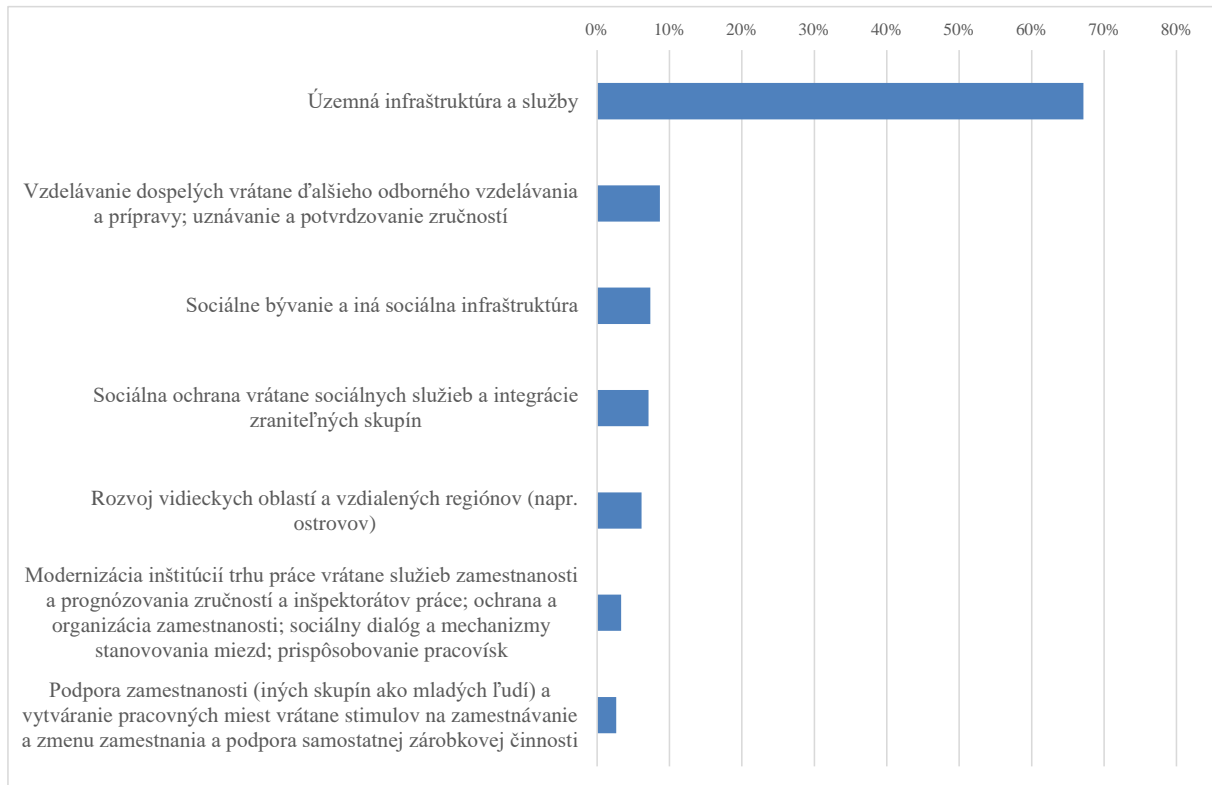
Rakúsko začleňuje aj balík pre startupy prispôsobený potrebám startupov, inovačných MSP a sociálneho podnikania.

Väčšina plánov obnovy a odolnosti zahŕňa opatrenia v oblasti podnikateľskej infraštruktúry, industrializácie a reindustrializácie v celkovej hodnote 26 miliárd EUR v týchto oblastiach politiky. Tieto opatrenia sa týkajú najmä zlepšenia železničného a cestného spojenia vedúceho do prístavov, priemyselných parkov a rozvoja multimodálnych dopravných uzlov, rekultivácie priemyselných lokalít vrátane vodného hospodárstva a nakladania s odpadom, opatrení na podporu obehového hospodárstva v priemyselných lokalitách vrátane recyklačných uzlov, logistických centier na podporu agropotravinárskeho priemyslu, širokopásmového pripojenia a pripojenia 5G v priemyselných a obchodných oblastiach a vytvárania dátových priestorov na priemyselné uplatnenie alebo uplatnenie v konkrétnych priemyselných odvetviach.

3.5. Príspevok mechanizmu k sociálnej a územnej súdržnosti (pilier 4)

Opatrenia podporujúce sociálnu a územnú súdržnosť predstavujú odhadované výdavky vo výške 193 miliárd EUR. Opatrenia zamerané na územnú súdržnosť zahŕňajú najmä veľké investície do infraštruktúry, v dôsledku čoho tvoria viac ako polovicu výdavkov prispievajúcich k pilieru 4 (72 %). Výdavky na sociálnu súdržnosť v pilieri 4 sú vo všeobecnosti rovnomerne rozdelené medzi sociálne politiky (sociálnu ochranu a sociálne bývanie) a opatrenia prispievajúce k zamestnanosti a zručnostiam (podpora zamestnanosti iných skupín ako mladých ľudí, modernizácia inštitúcií trhu práce a vzdelávanie dospelých).

Obrázok 9: Rozdelenie výdavkov na podporu sociálnej a územnej súdržnosti podľa oblastí politiky (pilier 4)

Tento graf znázorňuje rozdelenie odhadovaného príspevku k pilieru politiky podľa zoznamu oblastí politiky, ktorý vypracovala Európska komisia. Percentuálny podiel sa vzťahuje na celkové výdavky označené v rámci každej oblasti politiky ako podiel na pilieri sociálnej a územnej súdržnosti.

Územná infraštruktúra a služby, rozvoj vidieckych oblastí a vzdialených regiónov (vrátane ostrovov)

Cieľom veľkého počtu reforiem a investícií je zlepšiť územnú infraštruktúru a služby poskytované na miestnej úrovni, ako aj vyplniť priepasť medzi urbanizovanými a vidieckymi oblasťami. Patria sem opatrenia na podporu odvetvia poľnohospodárstva, zlepšenie infraštruktúr, ktoré môžu podporiť miestne hospodárstvo a národnú konkurencieschopnosť (ako sú železnice a prístavy), a poskytovanie služieb, ktoré majú priamy vplyv na kvalitu každodenného života. Mnohé z opatrení týkajúcich sa územných infraštruktúr a služieb súvisia s posilnením a inováciou mobility a dopravy zlepšením systémov manažmentu letovej prevádzky, investovaním do výstavby, modernizácie a elektrifikácie železníc, modernizáciou infraštruktúr v prístavoch a prístaviskách a podporou projektov udržateľnej mestskej mobility, ako sú vysokokapacitné služby verejnej dopravy a budovanie jazdných pruhov pre cyklistov.

Plány obnovy a odolnosti zahŕňajú aj niekoľko opatrení na zlepšenie využívania prírodných zdrojov a ochranu životného prostredia na miestnej úrovni. Týka sa to reforiem v oblasti kanalizácie a nakladania s odpadom na ostrovoch, investícií na rozšírenie systémov čistenia vody vo veľkých aglomeráciách, ako aj zavlažovacích sietí vo vidieckych oblastiach, opatrení na zvýšenie udržateľnosti poľnohospodárstva, chovu hospodárskych zvierat a rybolovu a na podporu vytvárania konzorcií vo funkčných vidieckych oblastiach.

Pokiaľ ide o územné služby, v plánoch obnovy a odolnosti sa predpokladajú opatrenia na posilnenie kapacity obcí na poskytovanie kvalitných služieb prostredníctvom decentralizačných reforiem a investícií na zlepšenie výkonnosti verejnej správy na miestnej úrovni.

Plány Belgicka, Dánska a Talianska zahŕňajú investície na podporu výstavby cyklistických ciest na štátnych cestných komunikáciách. Podporí sa tým prístup k súdržnejšej sieti cyklistických ciest pre občanov a sektor cestovného ruchu, čo zas prinesie viac príležitostí uprednostniť bicykel pred inými druhmi dopravy. Okrem toho sa týmito opatreniami podporí schéma zameraná na stavebné cykloprojekty v mestách.

Cyprus bude vykonávať protipovodňové opatrenia a opatrenia na zber vody zamerané na obec Livadia, oblasť Kladeri a centrum Nikózie. Presnejšie sa touto investíciou podporí modernizácia protipovodňových kanálov v obci Livadia, výstavba siete na zber dažďovej vody s dĺžkou 4 600 m v oblasti Kladeri a kanalizačného systému v Nikózii vrátane rekonštrukcie ulíc a chodníkov a rozšírenia siete na odvádzanie dažďovej vody.

V lotyšskom pláne obnovy a odolnosti sa uvádza administratívna územná reforma zameraná na zvýšenie kvality služieb znížením počtu administratívnych jednotiek a zvýšením efektívnosti a prístupnosti poskytovania služieb. Opatrenie zahŕňa prijatie nového zákona o obciach, ktorým sa zrevidujú funkcie a úlohy miestnych samospráv. Novým zákonom sa zabezpečí lepšia správa vecí verejných na úrovni obcí, jasnejšie oddelenie a rozdelenie právomocí medzi rozhodovacou a výkonnou mocou a zvýšenie účasti občanov na rozhodovacom procese miestnych komunít.

Sociálna ochrana, začlenenie, sociálne bývanie a sociálna infraštruktúra

Plány obnovy a odolnosti pokrývajú širokú škálu reforiem a investícií, ktoré posilňujú systémy sociálnej ochrany členských štátov. Tieto opatrenia sa zameriavajú na účinnosť, kvalitu a odolnosť systémov sociálnej ochrany v závislosti od potrieb špecifických pre jednotlivé krajiny, ako sa zdôrazňuje v odporúčaniach pre jednotlivé krajiny na roky 2019/2020. Väčšina investícií do sociálnej ochrany v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti sa týka modernizácie, rozšírenia alebo zlepšenia siete a zariadení sociálnych služieb poskytovaných verejnými a súkromnými sociálnymi inštitúciami. Zahŕňajú aj osobitné opatrenia zamerané napríklad na začlenenie osôb so zdravotným postihnutím, zvýšenie primeranosti a udržateľnosti sociálnych dávok a zlepšenie životných podmienok starších osôb, ktoré potrebujú starostlivosť. Niekoľko členských štátov začleňuje aj dôležité investície na zvýšenie ponuky sociálneho bývania a sociálnej infraštruktúry pre zraniteľné skupiny. Niektoré členské štáty zahrnuli do svojich plánov obnovy a odolnosti aj kroky zamerané na reformu systému minimálneho príjmu a dôchodkového systému s cieľom zvýšiť ich primeranosť a udržateľnosť. Opatrenia v záujme sociálnej ochrany a sociálneho bývania predstavujú odhadované výdavky vo výške približne 27 miliárd EUR.

Portugalsko: „Podporný program pre prístup k bývaniu“ je investícia na zabezpečenie dôstojného a primeraného bývania pre rodiny s najväčšími potrebami a pre najzraniteľnejšie

skupiny s cieľom predovšetkým poskytnúť do roku 2026 aspoň 26 000 domácnostiam v núdzi ubytovanie vo forme sociálneho bývania. Investície predpokladajú výstavbu nových budov, obnovu existujúcich obydľí, ako aj v prípade potreby nadobudnutie a prenájom ďalších budov na zabezpečenie sociálneho bývania.

Litva: Reforma zameraná na zvýšenie pokrytia systému poistenia v nezamestnanosti, zavedenie dodatočných dávok pre osamelé staršie osoby a osoby so zdravotným postihnutím, ako aj zlepšenie mechanizmu indexácie dôchodkov s cieľom zmierniť chudobu v starobe.

Chorvátsko: Plán obnovy a odolnosti zahŕňa reformu a investíciu do sociálneho mentorstva s cieľom zaviesť individualizovanú mentorskú službu v centrách sociálnej pomoci zameranú na ohrozené osoby alebo osoby v marginalizovanom postavení. Táto nová služba sa zameria na integráciu osôb so zdravotným postihnutím, obetí násilia, bezdomovcov, migrantov, Rómov, mladých ľudí, osôb vo výkone trestu odňatia slobody a príslušníkov iných sociálne zraniteľných skupín.

Španielsko: Reforma v oblasti ochrany rodín a uznania ich rozmanitosti, na základe ktorej sa poskytuje právne uznanie rôznych typov rodinných štruktúr a určujú sa dávky a služby, na ktoré majú nárok v závislosti od svojich charakteristík a úrovne príjmov.

Podpora zamestnanosti, modernizácia inštitúcií trhu práce a vzdelávanie a odborná príprava dospelých pre iné cieľové skupiny ako mládež

Takmer všetky členské štáty zahrnuli do svojich plánov obnovy a odolnosti celý rad reforiem a investícií na podporu vytvárania pracovných miest, zvyšovania úrovne zručností a modernizácie trhu práce. Tieto opatrenia sú reakciou na odporúčania pre jednotlivé krajiny súvisiace s podporou zamestnanosti a trhom práce za posledné dva roky, ktoré boli adresované takmer všetkým členským štátom. Väčšina členských štátov v roku 2020 konkrétne dostala odporúčanie „zmierniť vplyv krízy na zamestnanosť a posilniť podporu zamestnanosti“, pričom sa identifikovali aj rôzne konkrétnejšie štrukturálne výzvy.

Zamestnanosť a aktívne politiky trhu práce predstavujú kľúčový aspekt takmer všetkých plánov obnovy a odolnosti, a to aj v súlade s odporúčaním Komisie týkajúcim sa účinnej aktívnej podpory zamestnanosti po kríze spôsobenej ochorením COVID-19 (EASE). Plány zahŕňajú investície a reformy zamerané na zvýšenie účasti žien, mladých ľudí a zraniteľných skupín na trhu práce, podporu vytvárania pracovných miest a prechodu do nových odvetví a povolání s cieľom zvýšiť zamestnanosť a zlepšiť výkonnosť, fungovanie a odolnosť trhov práce. Celkovo predstavujú opatrenia na podporu zamestnanosti a modernizácie inštitúcií trhu práce približne 11,3 miliardy EUR, čo zodpovedá 6 % pridelených finančných prostriedkov v rámci piliara 4.

Vzdelávanie dospelých bude kľúčom k posilneniu sociálnej a ekonomickej odolnosti. Súčasťou národných plánov sú reformy na zlepšenie celoživotného vzdelávania, posudzovania a uznávania zručností, zvyšovania úrovne zručností a rekvalifikácie s cieľom

posilniť kariérne možnosti, ako aj investície na stimuláciu odbornej prípravy v súkromnom sektore (približne 16,4 miliardy EUR).

Taliansko: investície na podporu účasti žien na trhu práce, najmä investovaním do zariadení starostlivosti o deti a podporou podnikania žien. Investície do podnikania žien poskytnú podnikateľkám podporu, napomôžu vytvárať a rozširovať inovačné podnikateľské projekty, prinesú možnosti mentorstva a odbornej prípravy, ako aj komunikačné aktivity.

Francúzsko: systém podpory odbornej prípravy z fondu FNE spoločnostiam pomôže investovať do odbornej prípravy pre zamestnancov pracujúcich na čiastočný úväzok, čo prinesie úžitok tak zamestnancom, keďže sa zvýši ich zamestnateľnosť, ako aj spoločnostiam, keďže sa posilní ich konkurencieschopnosť.

Grécko: horizontálne programy zvyšovania úrovne digitálnych zručností, zelených zručností a finančnej gramotnosti pre celkovo viac ako pol milióna prijímateľov podporia zamestnateľnosť gréckej pracovnej sily v rámci zelenej a digitálnej transformácie. Investíciami bude predchádzať reforma systému celoživotného vzdelávania, ktorá zabezpečí vysokú kvalitu odbornej prípravy a jej relevantnosť pre trh práce.

Slovinsko: plán obnovy a odolnosti zahŕňa opatrenie na podporu vstupu mladých pracovníkov na trh práce, ktoré spočíva v poskytovaní finančných stimulov zamestnávateľom na prijímanie mladých ľudí do 25 rokov na pracovné zmluvy na neurčitý čas pod podmienkou, že sa im poskytne mentorstvo a odborná príprava špecifická pre dané pracovné miesto vrátane zamerania sa na digitálne zručnosti.

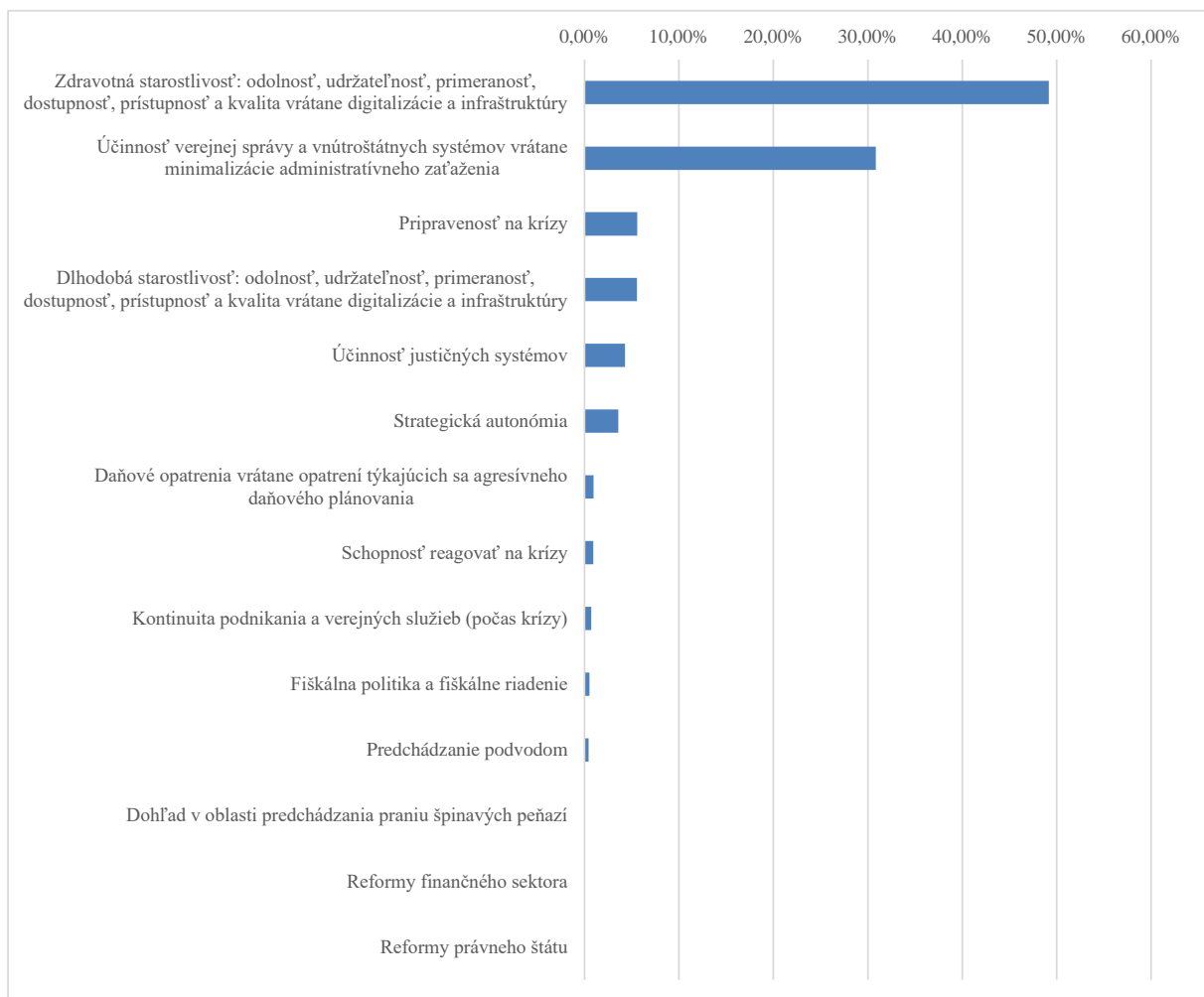
Írsko: aktivačná podpora v oblasti dlhodobej nezamestnanosti na zabezpečenie kvalitných pracovných skúseností pre 10 000 osôb, ktoré sú nezamestnané šesť mesiacov alebo dlhšie. Dočasné dotované stáže sa kombinujú s mentorstvom, prístupom k odbornej príprave a podporou verejných a súkromných služieb zamestnanosti v záujme zvýšenia dlhodobej zamestnateľnosti.

Španielsko: reforma pracovných zmlúv, ktorou sa zmenia existujúce právne predpisy týkajúce sa používania dočasných pracovných zmlúv, čím sa podporí využívanie pracovných zmlúv na neurčitý čas. Reformou sa zjednodušia a zredukujú typy dostupných pracovných zmlúv (na neurčitý čas, dočasná a odborná príprava/učňovská príprava) a obmedzia podmienky, za ktorých možno používať dočasné pracovné zmluvy. Poskytne primeraný rámec pre vstup učňov na trh práce, podnieti využívanie pracovných zmlúv na neurčitý čas v prípade sezónnych činností, posilní kontroly na zabránenie nepravidelnému pracovnému času a boj proti pracovným podvodom, a to aj aktualizáciou sankčného systému. V plánoch obnovy a odolnosti sa nachádzajú aj opatrenia na posilnenie a modernizáciu verejných služieb zamestnanosti a poskytovanie efektívnejšej a cielenejšej podpory uchádzačom o zamestnanie, napríklad prostredníctvom digitalizácie, optimalizácie procesov, odbornej prípravy zamestnancov a prijímania dočasných zamestnancov s cieľom čeliť dôsledkom krízy.

3.6. Príspevok mechanizmu k zdraviu a hospodárskej, sociálnej a inštitucionálnej odolnosti s cieľom okrem iného zvyšovať pripravenosť na krízy a schopnosť reakcie na krízy (pilier 5)

22 prijatých plánov obnovy a odolnosti zahŕňa opatrenia na podporu piliera 5 v celkovej výške 78 miliárd EUR. Zatiaľ čo financovanie je zamerané na posilnenie zdravotnej starostlivosti a reformu verejnej správy, z hľadiska počtu opatrení je rozdelenie medzi oblasti politiky rovnomernejšie. Pilier 5 možno rozdeliť do 14 oblastí politiky, ako sa uvádza na obrázku 10. Zdravotná starostlivosť a verejná správa sú zjavne oblasti, ktorým je určená najväčšia podpora. Pokiaľ ide o výdavky, zdravotná starostlivosť je na prvom mieste, a pokiaľ ide o počet opatrení, na čele je verejná správa. Na niektoré oblasti ako fiškálna politika, predchádzanie podvodom alebo právny štát sa z celkových výdavkov vyčlenili len veľmi malé sumy, no namiesto toho sú predmetom cielených politických reforiem.

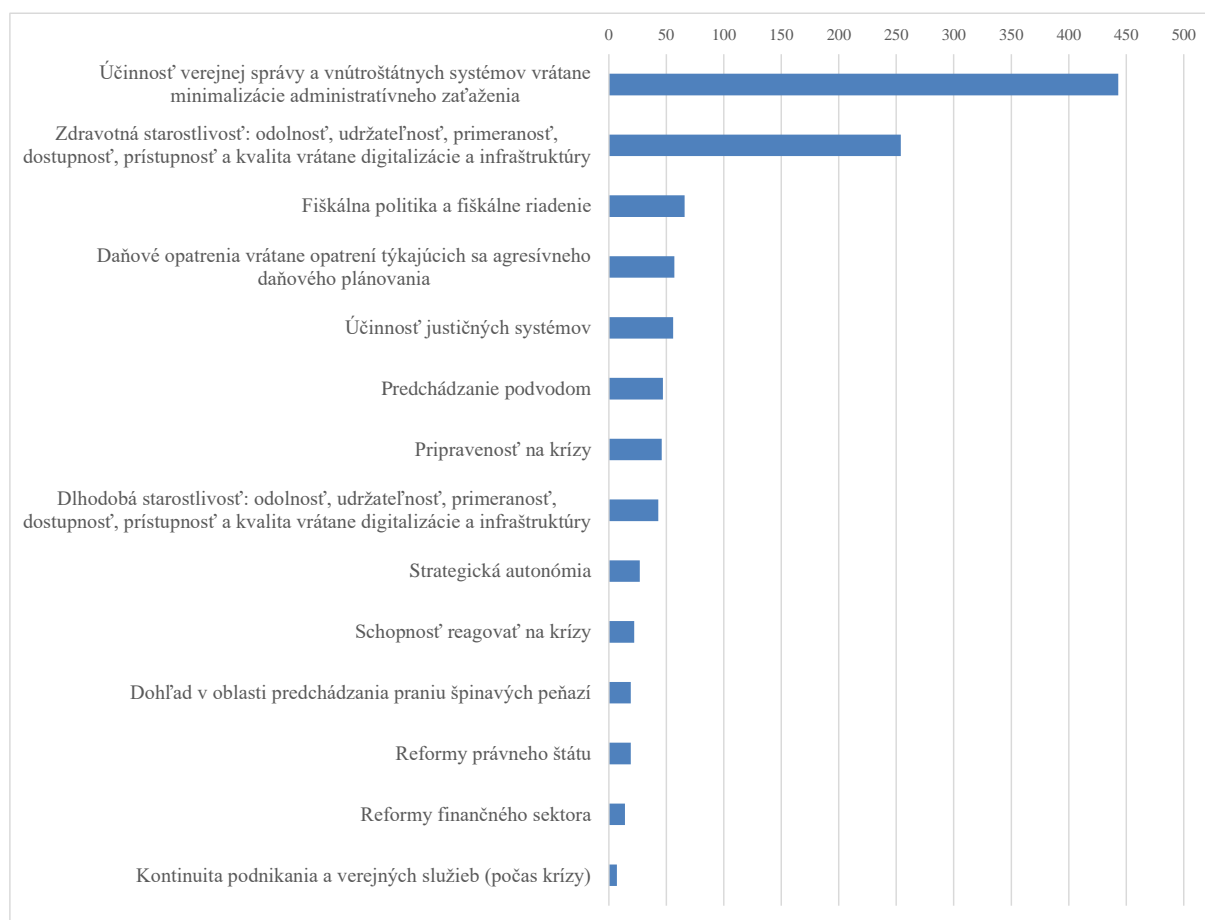
Obrázok 10: Rozdelenie výdavkov na podporu zdravia a odolnosti podľa oblastí politiky (pilier 5)

Tento graf znázorňuje rozdelenie odhadovaného príspevku k pilieru politiky podľa zoznamu oblastí politiky, ktorý vypracovala Európska komisia. Percentuálny podiel sa vzťahuje na celkové výdavky označené v rámci každej oblasti politiky ako podiel na pilieri v oblasti zdravia a hospodárskej, sociálnej a inštitucionálnej odolnosti.

Obrázok 11: Počet opatrení na podporu zdravia a odolnosti podľa oblastí politiky (pilier 5)

Zdravotná a dlhodobá starostlivosť

Všetky plány obnovy a odolnosti zahŕňajú opatrenia týkajúce sa zdravotnej starostlivosti, čo preukazuje pevné odhodlanie členských štátov zlepšovať systémy zdravotnej starostlivosti v celej Únii. Celkové výdavky, ktoré súvisia s týmito opatreniami, dosahujú výšku približne 37 miliárd EUR, čo predstavuje 49,15 % celkových prostriedkov pridelených pilieru 5. Plány obnovy a odolnosti zahŕňajú širokú škálu investícií v oblasti zdravotníctva. V prvom rade sa vyčlenilo približne 25 miliárd EUR na výstavbu nových alebo modernizáciu existujúcich zdravotníckych infraštruktúr vrátane príslušného zdravotníckeho vybavenia.

Slovinský plán počíta so značnými investíciami do nemocničnej infraštruktúry na zlepšenie účinnej liečby prenosných ochorení.

Belgický plán obsahuje významné investície do iniciatív nukleárnej medicíny zameraných na výstavbu prototypu zariadenia na udržateľnú výrobu rádioizotopov na lekárske účely, ako aj na rozvoj výskumného programu pre ďalšiu generáciu rádioizotopovej terapie pri liečbe rakoviny.

Navyše sa osobitne vyčlenili investície vo výške približne 15 miliárd EUR na zlepšenie primárnej zdravotnej starostlivosti a prevencie, a to najmä vo vidieckych a v znevýhodnených oblastiach.

V gréckom pláne sa predpokladá zavedenie komplexného systému primárnej, sekundárnej a terciárnej prevencie s cieľom zlepšiť prístup ku kvalitným službám zdravotnej starostlivosti pre všetkých občanov.

Mnohé plány obnovy a odolnosti v synergií s druhým pilierom zahŕňajú opatrenia zamerané na digitalizáciu vnútroštátnych systémov zdravotnej starostlivosti vrátane rozšírenia rozsahu služieb telemedicíny, konsolidácie fragmentovaných vnútroštátnych zdravotných registrov a zaistenia interoperability a bezpečnosti digitálnych zdravotníckych platforiem. Celkové výdavky na investície prispievajúce k digitálnej transformácii v oblasti zdravotnej starostlivosti v rámci plánov predstavujú 12 miliárd EUR.

Rumunský plán obnovy a odolnosti podporí vývoj integrovaného systému elektronického zdravotníctva, ktorý prepojí viac ako 25 000 poskytovateľov zdravotnej starostlivosti a systémy telemedicíny.

Fínsky plán podporí vnútroštátnych a regionálnych aktérov pri vyvíjaní digitálnych služieb zameraných na občanov (napr. systémov prevencie, hodnotenia symptómov, služieb starostlivosti o svoje zdravie, digitálnych služieb v oblasti duševného zdravia atď.), profesionálnych systémov (napr. modelov digitálnych služieb na základe analýzy údajov o pacientoch) a riešení v oblasti riadenia (napr. pokročilých riešení v oblasti riadenia znalostí a analýz).

Členské štáty na doplnenie investícií plánujú takisto prijať a vykonávať ambiciózný reformný program. Kľúčové reformy sú zamerané na i) zmenu usporiadania systémov zdravotnej starostlivosti s cieľom posilniť ich kapacity; ii) zlepšenie riadenia systémov zdravotnej starostlivosti na účely zvýšenia udržateľnosti služieb zdravotnej starostlivosti a iii) zriadenie mechanizmov na prilákanie a udržanie zdravotníckych pracovníkov v špecifických regiónoch. Ide predovšetkým o všeobecných lekárov a komunitné zdravotné sestry, keďže v niektorých krajinách sa uvádza značný deficit dostupných zdravotných pracovníkov. Napríklad v španielskom pláne je zahrnutá reforma, ktorej cieľom je riešiť nedostatok zdravotných sestier a lekárov, obmedziť používanie dočasných pracovných zmlúv, zlepšiť pracovné podmienky a rozšíriť odbornú prípravu a profesijný rozvoj v určitých geografických oblastiach.

Opatrenia týkajúce sa dlhodobej starostlivosti sú súčasťou 15 plánov obnovy a odolnosti. Plány obsahujú spolu 43 opatrení s celkovou výškou výdavkov približne 4,2 miliardy EUR. Cieľom investícií do zariadení sociálnej starostlivosti, zariadení opatrovateľskej starostlivosti a infraštruktúry a služieb súvisiacich s dlhodobou starostlivosťou, ktoré sú uvedené v 15 plánoch, je podporiť národné stratégie deinštitucionalizácie presadzovaním modelu zameraného na riešenia komunitnej starostlivosti a domácej starostlivosti. To potvrdzuje aj francúzsky plán, ktorý zahŕňa rozsiahle investície do obnovy, transformácie a vybavenia francúzskeho lekársko-sociálneho sektora, najmä zariadení pre závislé staršie osoby (EHPAD) v období 2021 – 2025.

Účinnosť verejnej správy

Digitálna transformácia sa týka viac ako tretiny opatrení a asi dvoch tretín výdavkov súvisiacich s účinnosťou verejnej správy a kontinuitou podnikania a služieb. Opatrenia, vďaka ktorým sa dosahuje pokrok v digitálnej transformácii verejnej správy, s najvyššími výdavkami ako percentuálny podiel celkových prostriedkov pridelených na plán obnovy a odolnosti sú súčasťou plánov Nemecka a Malty. 10 % celkových prostriedkov pridelených na plán obnovy a odolnosti Nemecka sa vskutku vyčlenilo na reformu, ktorej cieľom je zdigitalizovať verejné služby do roku 2022. Podobne sa v maltskom pláne počíta s investíciou, ktorá predstavuje takmer 6 % celkových prostriedkov pridelených na plán obnovy a odolnosti, na zlepšenie skúseností zákazníkov s online službami.

K účinnosti verejnej správy v rámci plánov obnovy a odolnosti prispievajú opatrenia zamerané na skvalitnenie verejných služieb, zníženie regulačného a administratívneho zaťaženia a zlepšenie verejného obstarávania. V desiatich plánoch obnovy a odolnosti sa nachádzajú opatrenia na zlepšenie odbornej prípravy, rozvoja a pracovných podmienok štátnych zamestnancov, a to napríklad uľahčením pružných foriem organizácie práce, zavedením lepšieho systému odmeňovania vo verejnom sektore alebo modernizáciou postupov prijímania zamestnancov. Päť plánov obnovy a odolnosti zase zahŕňa reformy verejnej správy na zmiernenie a zníženie regulačného a administratívneho zaťaženia pre podniky prostredníctvom zjednodušenia postupov a požiadaviek týkajúcich sa podnikateľskej činnosti, zjednodušenia regulačných požiadaviek na odborné služby alebo uplatňovania testu MSP. Napokon cieľom desiatich plánov obnovy a odolnosti je zlepšiť verejné obstarávanie zavedením elektronického obstarávania alebo zjednodušením postupu zadávania zákaziek.

Rumunský plán obnovy a odolnosti obsahuje opatrenia na zvýšenie kvality a účinnosti verejnej správy, predovšetkým opatrenia na posilnenie účinnosti justičného systému a boja proti korupcii.

Lotyšský plán obnovy a odolnosti predpokladá reformy a investície zamerané na modernizáciu verejnej správy, vďaka ktorým sa centralizujú funkcie administratívnej podpory a investície do odbornej prípravy zamestnancov vo verejnej správe.

V chorvátskom pláne obnovy a odolnosti sa uvádza reforma na nepretržité poskytovanie odbornej prípravy v oblasti verejného obstarávania. Táto reforma prispeje k silnejšej prevencii korupcie a zlepšeniu kapacít a účinnosti chorvátskej verejnej správy.

Účinnosť justičných systémov

Opatrenia na zvýšenie účinnosti justičných systémov sa nachádzajú v 13 plánoch obnovy a odolnosti. Vyše polovicu týchto opatrení tvoria investície vo výške 3,75 miliardy EUR. Predovšetkým 75 % celkových výdavkov v tejto oblasti je pridelených na taliansky plán obnovy a odolnosti, ktorý vyčleňuje dokopy 2,268 miliardy EUR na investície do ľudského kapitálu s cieľom posilniť postavenie justičných úradov a odstrániť rozdiely medzi jednotlivými justičnými úradmi.

Digitálna transformácia sa týka tretiny týchto opatrení a takmer polovice z celkových výdavkov na tieto opatrenia. Investície v plánoch obnovy a odolnosti Cypru, Grécka, Rumunska, Slovenska a Chorvátska sú zacielené na zlepšenie justičnej infraštruktúry. Tri plány obnovy a odolnosti (Cypru, Chorvátska a Talianska) obsahujú aj reformy na zníženie počtu nevybavených prípadov prebiehajúcich na súdoch. Niekoľko plánov obnovy a odolnosti (Cypru, Lotyšska, Chorvátska, Rumunska) zahŕňa opatrenia na zlepšenie kvality justičných systémov prostredníctvom odbornej prípravy zamestnancov.

Rumunský plán obnovy a odolnosti predpokladá investície na podporu prípravy a transformácie rumunského justičného systému na centralizovaný elektronický systém správy vecí. Okrem toho sa v ňom uvádza reforma na posilnenie nezávislosti sudcov, ktorá okrem iného zabezpečí prijatie do povolania a kariérny postup sudcov na základe meritokracie.

V maltskom pláne sa vyčleňuje viacero reforiem na boj proti nedostatkom, pokiaľ ide o nezávislosť súdnictva, riešenie chýbajúcej prokuratúry oddelenej od vyšetrovacích zložiek a výziev spojených s účinným odhaľovaním a stíhaním korupcie. Medzi opatrenia v pláne patrí napríklad reforma spôsobu vymenúvania a odvolávania sudcov, vytvorenie samostatnej prokuratúry a reforma Stálej komisie proti korupcii (PCAC).

Slovenský plán obsahuje reformu, ktorá predpokladá balík legislatívnych zmien zameraných na ďalšie zvyšovanie efektívnosti, integrity a nezávislosti justičného systému a účinnejší boj proti korupcii a praniu špinavých peňazí. V slovenskom pláne sú štyri investície zamerané predovšetkým na rozšírenie, modernizáciu, vybudovanie alebo obstaranie nových vhodných priestorov pre kľúčové súdy v novej justičnej mape zavádzanej v rámci plánu obnovy a odolnosti a na modernizáciu vybavenia IT na súdoch.

Chorvátsky plán zahŕňa reformu na vytvorenie právneho, organizačného a technologického rámca, ktorý prispeje k zníženiu počtu nevybavených prípadov a skráteniu súdnych konaní a zameria sa na transparentnú a efektívnu správu justičného systému. Cieľom tejto reformy je zvýšiť dôveru občanov v justičný systém.

Taliansky plán predpokladá rôzne opatrenia na zníženie počtu nevybavených prípadov na všeobecných občianskoprávných súdoch, krajských správnych súdoch, občianskoprávných odvolacích súdoch a v Štátnej rade. Cieľom týchto opatrení je zvýšiť efektívnosť justičného systému skrátením dĺžky konaní a priblížením Talianska k priemeru EÚ z hľadiska dĺžky konaní.

Súčasťou cyperského plánu je investícia do odbornej prípravy sudcov týkajúca sa rôznych právnych tém a justičných zručností s cieľom odstrániť nízku úroveň odbornej prípravy a riešiť otázku celoživotného vzdelávania sudcov.

Lotyšský plán zahŕňa investíciu do zriadenia jednotného strediska odbornej prípravy pre rozvoj kvalifikácií sudcov, zamestnancov súdov, prokurátorov, pomocných prokurátorov a špecializovaných vyšetrovateľov.

Dohľad v oblasti predchádzania podvodom/praniu špinavých peňazí

Opatrenia súvisiace s bojom proti podvodom a praniu špinavých peňazí sú súčasťou 17 plánov obnovy a odolnosti, pričom väčšina týchto opatrení v pláne má formu reforiem.

Estónsky plán počíta s investíciou na vytvorenie strategickej analýzy prania špinavých peňazí a financovania terorizmu v Estónsku. Cieľom tohto opatrenia je posilniť kapacity finančnej spravodajskej jednotky na identifikáciu systémov a kanálov prania špinavých peňazí v počiatočnej fáze.

Slovenský plán obsahuje investíciu zameranú na zabezpečenie nástrojov a kapacít na boj proti korupcii a praniu špinavých peňazí.

V chorvátskom pláne sú uvedené aj mnohé opatrenia na boj proti praniu špinavých peňazí, okrem iného obsahuje aj reformu na posilnenie spolupráce medzi Úradom boja proti praniu špinavých peňazí a orgánmi dohľadu.

Fínsko plánuje vykonávať reformu zameranú na uľahčenie získavania informácií príslušnými orgánmi a ich výmeny medzi týmito orgánmi na účely predchádzania praniu špinavých peňazí a jeho odhaľovania, a to aj automatizáciou spracúvania a analýzy údajov. Systém kontroly bankových a platobných účtov sa upraví s cieľom posilniť efektívnosť a predchádzanie praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu, ich odhaľovanie a stíhanie.

Grécky plán zahŕňa reformu zameranú na zriadenie digitálnej platformy na získavanie štatistických údajov, ktorými disponujú justičné orgány, orgány dohľadu a orgány presadzovania práva, a na zlepšenie osobitného registra na evidenciu informácií o konečných užívateľoch výhod.

Súčasťou írskeho plánu je ďalšia reforma, ktorá spočíva v uverejnení sektorového posúdenia rizík v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí vzťahujúceho sa na poskytovateľov služieb správy zvereného majetku alebo služieb pre obchodné spoločnosti a vo zvýšení počtu inšpekcií poskytovateľov služieb správy zvereného majetku alebo služieb pre obchodné spoločnosti. Pracovná skupina navyše preskúma súbor nástrojov na presadzovanie právnych predpisov podľa zákona o trestnej justícii z roku 2010 (pranie špinavých peňazí a financovanie terorizmu) vrátane odporúčania rozšíriť súbor nástrojov tak, aby zahŕňal režim správnych a finančných sankcií.

Aj Luxembursko začlenilo do svojho plánu reformu, ktorá má dva hlavné ciele. Prvým je posilniť rámec boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu, ktorý sa vzťahuje na osoby poskytujúce služby správy zvereného majetku alebo služby pre obchodné spoločnosti a investičné služby, upevnením vnútroštátnych ustanovení. Druhým cieľom je lepšie identifikovať, posudzovať a chápať pranie špinavých peňazí a financovanie terorizmu. Okrem toho sa uskutoční rozsiahla transformácia luxemburského obchodného registra ako orgánu spravujúceho register konečných užívateľov výhod a obchodný register s cieľom rozšíriť jeho právomoc ukladať sankcie, kontrolné a výkonné právomoci a uľahčiť využívanie jeho údajov na posudzovanie rizík v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí.

Niekoľko plánov obnovy a odolnosti zároveň obsahuje opatrenia týkajúce sa predchádzania podvodom, napríklad na boj proti počítačovej kriminalite alebo vyhýbaniu sa daňovým povinnostiam.

V chorvátskom pláne sa uvádza investícia na posilnenie kapacity polície bojovať proti počítačovej kriminalite.

Španielsky plán obsahuje reformu, ktorou sa má prijať zákon o boji proti podvodom zacielený na upevnenie pravidiel proti praktikám vyhýbania sa daňovým povinnostiam, ktoré majú priamy vplyv na fungovanie jednotného trhu.

Daňové opatrenia

Viac ako polovica plánov obnovy a odolnosti (14 z 22) zahŕňa reformy týkajúce sa environmentálnych daní, ktoré sú v záujme zelenej transformácie. Väčšina týchto opatrení zahŕňa osobitné daňové reformy, ktoré sa majú zaviesť počas trvania plánu. Niektoré sa týkajú aj prípravných akcií (analýzy, posúdenia, hodnotenia, preskúmania alebo štúdie súvisiace s potenciálnym zavedením nových daní). Dane sa vzťahujú na rôzne cieľové sektory, ktoré možno rozdeliť takto²⁹: 24 opatrení sa týka daní z energie (z toho šesť sa týka prípravných akcií), 15 opatrení sa týka daní z dopravy (z toho tri sa týkajú prípravných akcií), deväť opatrení sa týka daní za znečistenie ovzdušia³⁰ (z toho dve sa týkajú prípravných akcií), štyri opatrenia sa týkajú daní zo zdrojov (z toho dve sa týkajú prípravných akcií). Niekoľko plánov obnovy a odolnosti (9) zahŕňa okrem opatrení súvisiacich so zelenou daňou aj daňové opatrenia týkajúce sa reforiem daňovej politiky, opatrenia na boj proti agresívnemu daňovému plánovaniu a opatrenia na modernizáciu daňovej správy.

Portugalský plán obnovy a odolnosti takisto predpokladá opatrenie na posúdenie fiškálnych stimulov na častejšie nahrádzanie neobnoviteľných prírodných zdrojov alternatívami využívajúcimi biologické materiály. Patrí sem posudzovanie potenciálnych daňových reforiem na podporu prechodu na udržateľné a obehové biohospodárstvo (t. j. daň zo zdrojov). Zámerom je podporiť výrobcov, aby podporovali výrobné procesy využívajúce biologické zdroje, a nie neobnoviteľné alternatívy.

Francúzsky plán zahŕňa aj opatrenia na pomoc malým a veľmi malým podnikom pri zelenej transformácii a energetickej obnove, ktorej súčasťou je daňový úver, ktorý môže dokopy predstavovať až 30 % nákladov na oprávnené činnosti (izolácia striech, stien, podkrovia; solárne ohrievače vody alebo tepelné čerpadlá).

Pokiaľ ide o reformy daňovej politiky, v španielskom pláne sa napríklad uvádzajú reformy daňového systému, ktorých cieľom je lepšie plniť potreby v oblasti výdavkov a investícií. Okrem prerozdeľovacích účinkov je ich cieľom aj prispôsobiť daňový systém výzvam vyplývajúcim z digitalizácie a zo zelenej transformácie. Plánujú sa dodatočné opatrenia na

²⁹ Vyplýva to z klasifikácie environmentálnych daní Eurostatu uvedenej v dokumente Eurostatu (2013) s názvom *Environmentálne dane, štatistická príručka*, vymedzenie pojmu environmentálne dane (k dispozícii na adrese: <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/5936129/KS-GQ-13-005-EN.PDF>).

³⁰ Zdaňovanie založené na emisiách CO₂ sa považuje za zdaňovanie energie. Zdaňovanie založené na emisiách NO_x alebo SO_x sa považuje za zdaňovanie znečistenia.

predchádzanie daňovým podvodom, zvýšenie účinnosti daňovej kontroly a podnietenie daňovníkov, aby si dobrovoľne plnili daňové povinnosti.

Litovský plán obsahuje aj opatrenia zamerané na rozšírenie základu dane na zdroje, ktoré sú menej škodlivé pre rast, ako aj právne a technické opatrenia na zlepšenie dodržiavania daňových predpisov a na zlepšenie koncepcie daňovo-dávkového systému s cieľom pomôcť znížiť príjmovú nerovnosť a chudobu.

Celkovým cieľom opatrení uvedených v cyperskom pláne je zvýšiť účinnosť, efektívnosť a spravodlivosť daňového systému bojom proti daňovým únikom a agresívnemu daňovému plánovaniu zo strany nadnárodných podnikov. Prostredníctvom reformy sa okrem iného uloží zrážková daň na odchádzajúce platby úrokov, dividend a licenčných poplatkov, najprv jurisdikciám uvedeným v prílohe I k záverom Rady o revidovanom zozname EÚ obsahujúcom jurisdikcie, ktoré nespolupracujú na daňové účely, a následne jurisdikciám s nízkymi daňami z príjmov právnických osôb. Cyprus okrem toho zavedie kritérium daňovej rezidencie podnikov na základe registrácie každého subjektu a zdigitalizuje daňovú správu s cieľom zvýšiť efektívnosť, účinnosť a spravodlivosť daňového systému a zlepšiť dodržiavanie daňových predpisov.

Írsko do svojho plánu začlenilo reformu zameranú na preventívne opatrenia na obmedzenie možností agresívneho daňového plánovania a predovšetkým dvojitého nezdanenia prostredníctvom odchádzajúcich platieb. Reforma spočíva v zmene právnych predpisov o kapitálových úľavách vzťahujúcich sa na nehmotné aktíva, dokončení reformy daňovej rezidencie podnikov a nadobudnutí účinnosti rozšírených pravidiel týkajúcich sa kontrolovaných zahraničných spoločností. Pokiaľ ide o odchádzajúce platby, reforma takisto zahŕňa uverejnenie ekonomickej analýzy vplyvu najnovších reforiem na toky platieb, verejnú konzultáciu týkajúcu sa možnosti zavedenia opatrení v oblasti odchádzajúcich platieb, ako aj nadobudnutie účinnosti právnych predpisov na predchádzanie dvojitému nezdaneniu, ktoré sa vzťahujú na odchádzajúce platby do jurisdikcií uvedených v zozname EÚ obsahujúcom nespolupracujúce jurisdikcie a jurisdikcií s nulovým zdanením.

V maltskom pláne sa uvádza viacero reforiem. Cieľom prvej reformy je odstrániť možnosť oslobodiť dividendy pochádzajúce od rezidentov alebo orgánov so sídlom v jurisdikciách, ktoré sú uvedené v zozname skupiny pre kódex správania obsahujúcom nespolupracujúce jurisdikcie, od zdaňovania na Malte. Cieľom druhej reformy je poskytnúť vláde usmernenia k tvorbe politiky na zmiernenie rizík agresívneho daňového plánovania v oblasti prichádzajúcich a odchádzajúcich platieb dividend, úrokov a licenčných poplatkov. Tretia reforma je zameraná na zmiernenie rizík agresívneho daňového plánovania, ktoré vyplývajú zo systému udeľovania občianstva na základe investícií.

Grécky plán zahŕňa reformy daňovej politiky zamerané na kodifikáciu daňových právnych predpisov, ako aj stimuly na posilnenie elektronických transakcií. Cieľom ďalších reforiem je transformovať správu verejných príjmov prostredníctvom digitalizácie procesov a zavedenia legislatívnych iniciatív na boj proti pašovaniu a podporu urýchlenia vracania DPH.

Verejné financie

V niekoľkých plánoch obnovy a odolnosti sa predpokladajú aj reformy navrhnuté na zlepšenie efektívnosti verejných financií daných krajín. Tieto reformy sa zaoberajú výzvami, ktorým čelia niektoré členské štáty z hľadiska udržateľnosti, napríklad zavedením lepšieho

využívania preskúmaní výdavkov verejnej správy, zriadením viacročných výdavkových pravidiel alebo rozšírením právomocí nezávislých fiškálnych orgánov. Niektoré členské štáty navyše uviedli reformy spojené so zeleným rozpočtovaním, aby lepšie začlenili klimatické a environmentálne aspekty do rozpočtového postupu.

Napríklad vo francúzskom pláne obnovy a odolnosti sa počíta s reformou na zriadenie viacročného výdavkového pravidla týkajúceho sa výdavkov verejnej správy a rozšírenie právomocí Vysokej rady pre verejné financie. Do plánu Francúzska je navyše zaradená reforma v súvislosti s posudzovaním kvality verejných výdavkov. V tomto posúdení verejných výdavkov by sa mali identifikovať najefektívnejšie výdavky, ktoré prispievajú k rastu, sociálnemu začleneniu, ako aj k zelenej a digitálnej transformácii.

Belgicko do svojho plánu zahrnilo opatrenia na zefektívnenie a zvýšenie udržateľnosti verejných výdavkov. Systematické začleňovanie preskúmaní výdavkov verejnej správy do cyklov plánovania rozpočtu na všetkých úrovniach verejnej správy prispeje k zlepšeniu kvality a efektívnosti verejných výdavkov Belgicka, čo umožní ich zmenu priorít smerom k väčšiemu rastu a výdavkom šetrným k životnému prostrediu.

Pokiaľ ide o zelené rozpočtovanie, Francúzsko uvádza opatrenie na zavedenie metodiky zeleného rozpočtovania, v rámci ktorej sa každý výdavok štátneho rozpočtu klasifikuje podľa jeho vplyvu na každý zo šiestich cieľov vymedzených v nariadení o taxonómii.

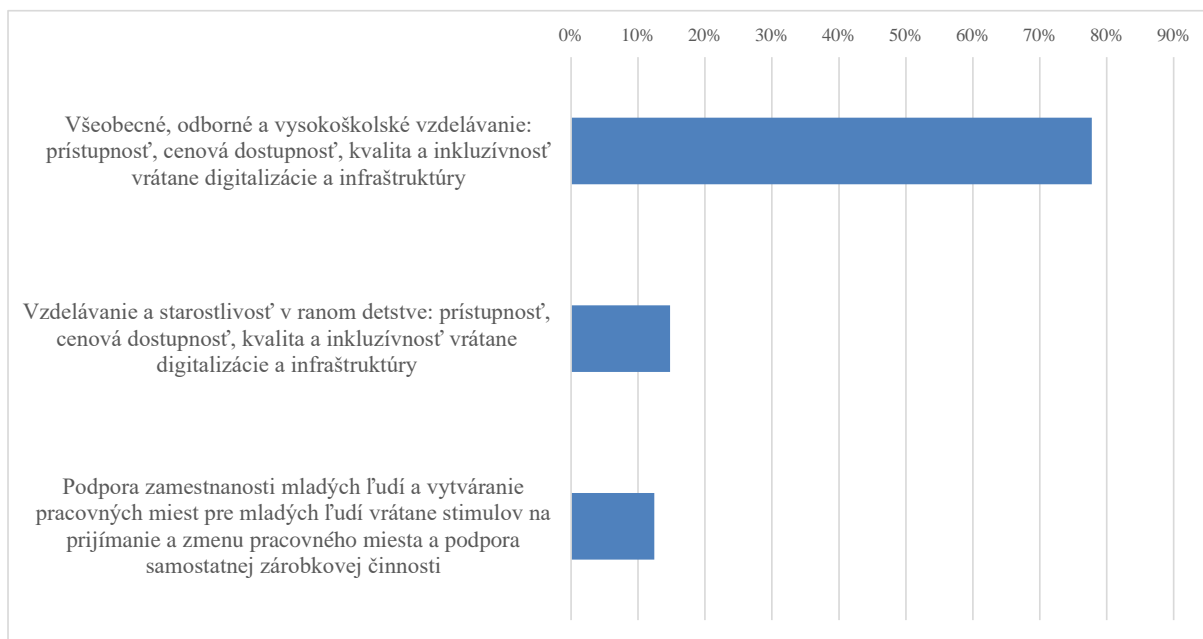
3.7. Príspevok mechanizmu k politikám pre budúcu generáciu, deti a mládež, ako sú vzdelávanie a zručnosti (pilier 6)

Plány obnovy a odolnosti zahŕňajú rôzne opatrenia na zlepšenie odolnosti systémov vzdelávania členských štátov a na podporu zamestnanosti mladých ľudí. Niektoré plány obnovy a odolnosti obsahujú aj ciele opatrenia, ktoré majú nahradiť medzery vo vzdelávaní v dôsledku pandémie. Investície a reformy sa zameriavajú na všetky úrovne vzdelávania a odbornej prípravy (t. j. predprimárne, primárne, sekundárne a terciárne vzdelávanie a odborná príprava) s rozdielmi špecifickými pre jednotlivé krajiny vzhľadom na vnútroštátne priority a výzvy.

Opatrenia súvisiace s pilierom 6 dokopy tvoria 49 miliárd EUR, čo predstavuje približne 11 % celkového rozpočtu 22 plánov obnovy a odolnosti. Investície a reformy sa týkajú vzdelávania a starostlivosti v ranom detstve (približne 7 miliárd EUR), všeobecného primárneho a sekundárneho školského vzdelávania, počiatočného odborného vzdelávania a prípravy a vysokoškolského vzdelávania (38,26 miliardy EUR).

Obrázok 12: Rozdelenie výdavkov na podporu politik pre budúcu generáciu podľa oblasti politiky (pilier 6)

Tento graf znázorňuje rozdelenie odhadovaného príspevku k pilieru politiky podľa zoznamu oblastí politiky, ktorý vypracovala Európska komisia. Percentuálny podiel sa vzťahuje na celkové výdavky označené v rámci každej oblasti politiky ako podiel politik na pilieri budúcej generácie.

Plány obnovy a odolnosti zahŕňajú rôzne opatrenia zamerané na zvýšenie účasti na vzdelávaní a starostlivosti v ranom detstve, najmä v prípade znevýhodnených skupín, s cieľom znížiť nerovnosti. Približne polovica plánov obnovy a odolnosti obsahuje opatrenia na zlepšenie prístupu k vzdelávaniu a starostlivosti v ranom detstve prostredníctvom rozšírenia kapacít, inkluzívnosti a kvality.

Mnoho plánov obnovy a odolnosti navyše zahŕňa opatrenia na podporu zvýšenia kvality a inkluzívnosti vo všeobecnom školskom vzdelávaní. Niektoré opatrenia ponúkajú individualizovanú podporu znevýhodneným školám a študentom vrátane mentorstva aj na to, aby prekonali medzery vo vzdelávaní a zabránili možnému predčasnému ukončeniu štúdia zapríčineným čiastočným uzavretím škôl. Ďalšie investície sú určené na zvýšenie počtu vyučovacích hodín a umožnenie celodennej výučby. Viacero opatrení sa venuje témam, ako je vykonávanie reformy učebných plánov, reforma mechanizmov prijímania učiteľov do zamestnania, boj proti predčasnému ukončeniu školskej dochádzky, zlepšenie vzdelávania žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, podpora študentov so slabými študijnými výsledkami, zlepšenie externého hodnotenia škôl alebo podpora desegregácie.

V polovici plánov obnovy a odolnosti sa uvádzajú opatrenia na podporu transformácie vysokoškolského vzdelávania pomocou rôznych opatrení, napríklad modernizáciou študijných programov, rozšírením študijných miest, otvorením nových študijných kurzov, preskúmaním modelu financovania škôl, vypracovaním mechanizmov zabezpečovania kvality a správy, zavedením systémov sledovania uplatnenia absolventov a internacionalizáciou vysokoškolského vzdelávania. Niekoľko plánov obnovy a odolnosti navyše podporuje aj prístup k vysokoškolskému vzdelávaniu.

Väčšina plánov obnovy a odolnosti zahŕňa investície do vzdelávacej infraštruktúry na modernizáciu existujúcich budov, zlepšenie energetickej efektívnosti alebo vybudovanie nových zariadení na všetkých úrovniach vzdelávania. Tieto investície podporia zvýšenie kvality, spravodlivosti a efektívnosti vo vzdelávaní, ako aj zelenú transformáciu. Investície do infraštruktúry v oblasti vzdelávania a starostlivosti v ranom detstve a škôl sa plánujú takmer vo všetkých členských štátoch, pričom do infraštruktúry v oblasti vysokoškolského vzdelávania plánuje investovať deväť členských štátov. Niektoré plány obnovy a odolnosti navyše uvádzajú obnovu alebo výstavbu študentských kampusov na sekundárnej alebo terciárnej úrovni.

18 z 22 plánov obnovy a odolnosti obsahuje reformy a investície do digitálneho vzdelávania, čo tvorí približne 30 % celkových výdavkov na pilier 6 (13,8 miliardy EUR). Väčšina plánov obnovy a odolnosti zahŕňa investície do digitálnej infraštruktúry a pripojiteľnosti škôl, často so zameraním na znevýhodnené a vidiecke školy. Tieto investície počítajú s transformáciou tried na flexibilné a prepojené vzdelávacie prostredie a so zabezpečením digitálnych zariadení pre študentov a učiteľov na účely zmenšenia digitálnej priepasti. Digitálne kompetencie žiakov sa zlepšia vďaka prispôbeniu školských učebných plánov a rozvoju digitálnych zdrojov a digitálneho obsahu. Odbornú prípravu učiteľov v oblasti digitálneho vzdelávania do svojich plánov zaradila asi polovica členských štátov. Digitálna transformácia vysokoškolského vzdelávania sa podporí prostredníctvom rozvoja digitálnej infraštruktúry, digitálnych vyučovacích zdrojov, prispôbenia študijných kurzov a odbornej prípravy, digitálnej odbornej prípravy pre akademických zamestnancov a rozvoja online kurzov a posilnenia zmiešaného vyučovania. Tieto opatrenia zlepšia digitálne kompetencie žiakov, zvýšia kvalitu a excelentnosť vo vysokoškolskom vzdelávaní a rozšíria dostupnosť digitálnych zručností na trhu práce.

Medzi **opatrenia na podporu zamestnanosti mladých ľudí** patria dotácie na učňovskú prípravu, investície do prispôbenia verejných služieb zamestnanosti mladým ľuďom, zlepšenie mentorstva poskytovaného mladým ľuďom a individuálneho poradenstva, ktoré sú zamerané na zamestnanosť a samostatnosť, ako aj systémy na stimuláciu prijímania mladých ľudí do zamestnania v súkromnom sektore v približnej výške 6 miliárd EUR.

Chorvátsko vykoná komplexnú reformu vzdelávania a starostlivosti v ranom detstve s cieľom zlepšiť prístup k nim, pričom od veku štyroch rokov zaručí miesto v zariadení vzdelávania a starostlivosti v ranom detstve. Reformu doplnia investície do infraštruktúry na vytvorenie 22 500 nových miest v zariadeniach vzdelávania a starostlivosti v ranom detstve.

Slovensko do svojho plánu zahrnulo reformu učebných plánov primárneho a sekundárneho vzdelávania, ktorej cieľom je vytvoriť nový vzdelávací obsah na zlepšenie zručností žiakov a učiteľov, ako aj zriadiť priaznivý digitálny ekosystém. Očakáva sa, že do konca roka 2023 sa zabezpečí odborná príprava aspoň 60 % učiteľov primárneho a nižšieho sekundárneho vzdelávania. Doplnkové investície zvýšia percentuálny podiel škôl s vysoko vybavenými a prepojenými učebňami z 30 % na prinajmenšom 90 %.

Lotyšsko plánuje zrealizovať štrukturálnu reformu s cieľom zmeniť systém správy,

financovania a ľudských zdrojov vo vysokoškolskom vzdelávaní. Reformou sa zabezpečí, aby sa finančné prostriedky pridelovali na základe výsledkov a aby sa vytvoril nový jednotný kariérny model pre akademických a vedeckých zamestnancov v súlade s etablovanými najlepšimi postupmi s cieľom pomôcť prilákať a udržať zamestnancov. Plán obnovy a odolnosti vďaka grantom zároveň podporí konsolidáciu siete univerzít a vedeckých ústavov. Francúzsko do svojho plánu zaradilo finančnú podporu pre zamestnávateľov učňov počas prvého roku zmluvy, ktorá dokopy predstavuje maximálnu sumu 8 000 EUR pre osoby staršie ako 18 rokov a 5 000 EUR pre maloleté osoby. Hoci o podporu môžu požiadať všetky spoločnosti, spoločnosti s viac ako 250 zamestnancami musia splniť jednu z týchto podmienok: dosiahnuť mieru 5 % zmlúv podporujúcich integráciu do zamestnania v roku 2021 (zmluva o učňovskej príprave a profesionalizácii, nástroje VIE a CIFRE); alebo aspoň 3 % pracovnej sily týchto spoločností sa musí zúčastniť na programoch duálnej odbornej prípravy (zmluva o učňovskej príprave a profesionalizácii) v roku 2021, pokiaľ sa od roku 2020 zaznamenal jej nárast aspoň o 10 %. Pokiaľ ide o akúkoľvek zmluvu o učňovskej príprave predloženú orgánom OPCO, podpora sa vypláca každý mesiac pred vyplatením zo strany Agentúry pre platby a služby (ASP) a od začiatku zmluvy. Cyprus do svojho plánu zahrnul stratégiu, ktorá má za účel zlepšiť finančnú gramotnosť, a to posilnením finančného vzdelávania v rámci širšej verejnosti a posilnením finančného rozhodovania.

3.8. Vlastné posúdenia bezpečnosti

V súlade s nariadením o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti sa od členských štátov vyžadovalo, aby do svojich plánov v príslušnom prípade zahrnuli vlastné posúdenie bezpečnosti, pokiaľ ide o investície do digitálnych kapacít a pripojiteľnosti. Takéto vlastné posúdenie bezpečnosti poskytlo 14 členských štátov (z celkového počtu 22 štátov, ktorých predložené plány obnovy a odolnosti boli už schválené): Cyprus, Česko, Fínsko, Francúzsko, Grécko, Chorvátsko, Litva, Lotyšsko, Malta, Portugalsko, Rumunsko, Slovinsko, Španielsko a Taliansko. Tieto vlastné posúdenia bezpečnosti boli zamerané na investície do telekomunikačných infraštruktúr, najmä pokiaľ ide o mobilné komunikácie, pričom sa vychádzalo zo súboru nástrojov EÚ pre kybernetickú bezpečnosť 5G³¹, v ktorom sa stanovuje viacero strategických, technických a podporných opatrení na zaistenie bezpečného zavádzania sietí 5G. Do vlastných posúdení bezpečnosti niektorých krajín boli začlenené aj ďalšie druhy investícií, predovšetkým investície do digitálnych infraštruktúr a služieb na podporu modernizácie verejnej správy a verejných služieb (napríklad vládne cloudy).

Vo viacerých plánoch obnovy a odolnosti sa počíta s následnými opatreniami počas realizačnej fázy s cieľom zaistiť riadne zohľadnenie bezpečnostných aspektov. Niekoľko z nich navyše zahŕňa osobitné opatrenia zamerané na bezpečnostné otázky v súvislosti s infraštruktúrami pripojiteľnosti alebo digitálnou transformáciou verejnej správy.

---

³¹ Pozri oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov, Bezpečné zavádzanie 5G v EÚ – Vykonávanie súboru nástrojov, COM(2020) 50 z 29. januára 2020.

Grécko poskytlo vlastné posúdenie bezpečnosti, v ktorom sa identifikujú bezpečnostné otázky týkajúce sa investícií do sietí 5G. Podrobne sa v ňom uvádza, ako sa tieto otázky budú riešiť na základe spoločných objektívnych kritérií zahrnutých do súboru nástrojov EÚ pre kybernetickú bezpečnosť sietí 5G.

Litovský plán zahŕňa vlastné posúdenie bezpečnosti týkajúce sa investícií do sietí 5G s odkazom na vnútroštátne právne predpisy, resp. s opisom vnútroštátnych právnych predpisov, ktorými sa vykonávajú kľúčové opatrenia odporúčané v súbore nástrojov EÚ pre kybernetickú bezpečnosť sietí 5G. Pokiaľ ide o vývoj a rozšírenie vládneho cloudu, v prístupe stanovenom pre príslušné opatrenie v pláne sú na poprednom mieste aspekty bezpečnosti.

Pokiaľ ide o investície do infraštruktúry pripojiteľnosti, vývojárskych prostredí pre 6G, umelej inteligencie a kvantovej výpočtovej techniky, ako aj o investície do cvičení a odbornej prípravy v oblasti kybernetickej bezpečnosti, vo fínskom pláne sa uvádza, že súčasťou každého projektu je vypracovanie posúdenia rizík a plánu riadenia rizík a že riešeniu rizík v oblasti informačnej bezpečnosti sa venuje pozornosť počas celého životného cyklu projektu. Pokiaľ ide o investície do pripojiteľnosti, v pláne sa opisuje vnútroštátny legislatívny rámec, v ktorom sa zohľadňuje súbor nástrojov EÚ pre kybernetickú bezpečnosť sietí 5G. Napríklad v kritických častiach komunikačných sietí sa nesmú používať zariadenia, ktoré môžu ohroziť národnú bezpečnosť. Do postupov verejného obstarávania sa majú začleniť aj požiadavky na bezpečnosť a v prípade potreby by sa mali uplatňovať postupy bezpečnostnej previerky zamestnancov a podniku.

4. Rámec vykonávania Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti

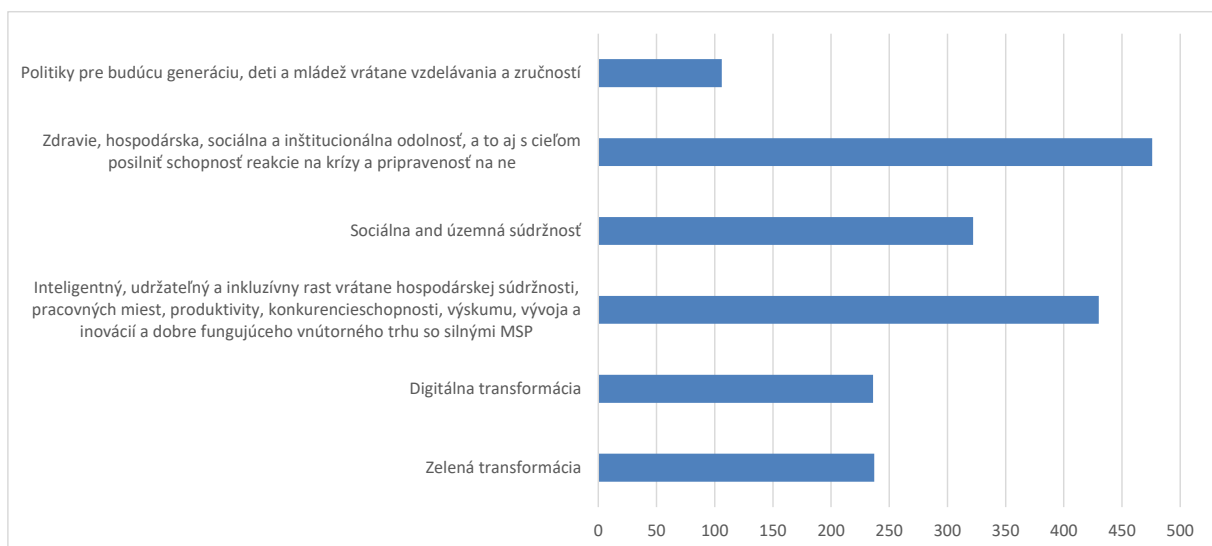
4.1. Príspevok Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti k vykonávaniu reforiem a ďalších politík EÚ

Závazok k významným reformám v každom pláne obnovy a odolnosti

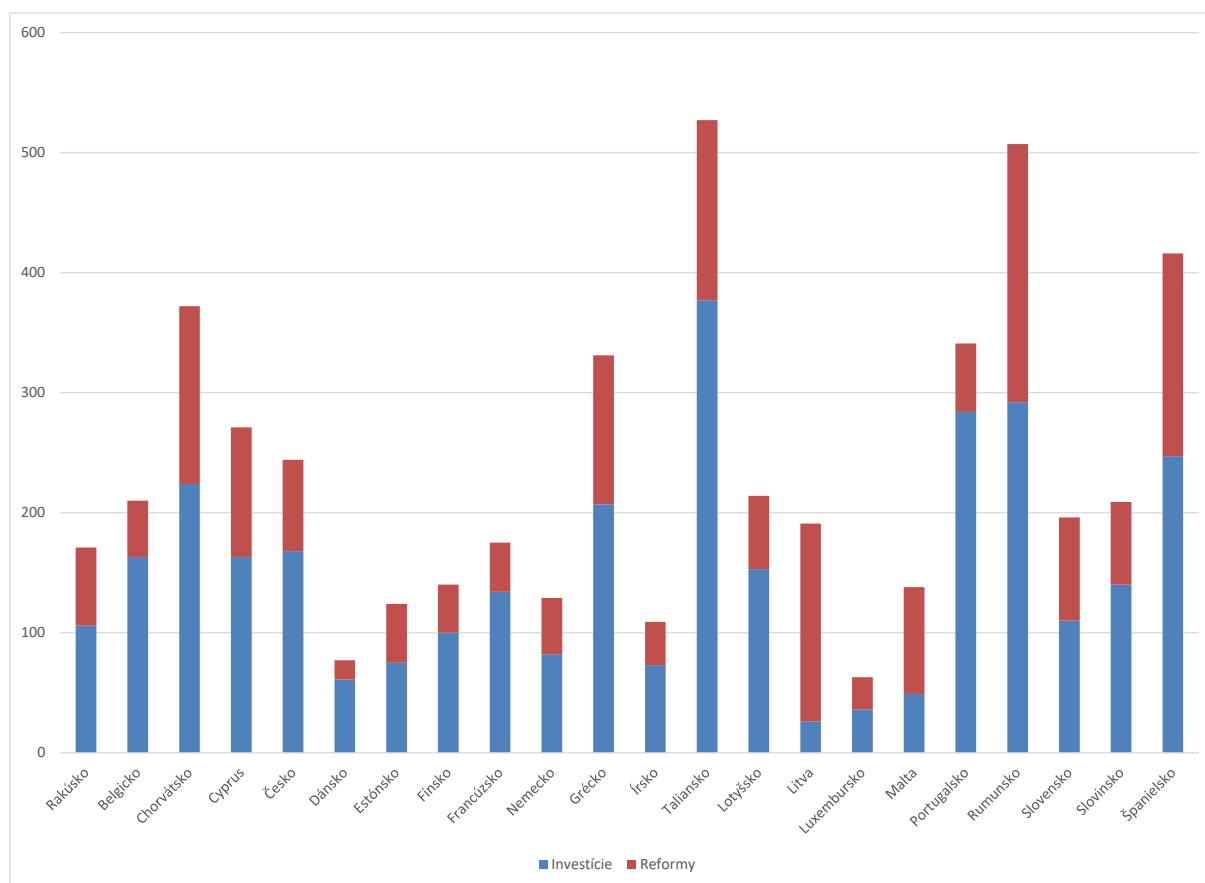
Prijaté plány obnovy a odolnosti poskytujú široký súbor reforiem a investícií, ktoré účinne riešia všetky alebo významnú podskupinu výziev identifikovaných v príslušných odporúčaniach pre danú krajinu adresovaných členským štátom v kontexte európskeho semestra v rokoch 2019 a 2020 vrátane výziev, z ktorých vychádzajú fiškálne odporúčania. Na to, aby bol plán obnovy a odolnosti kladne posúdený, musel získať hodnotenie „A“ a ako taký musel prispievať k riešeniu kľúčových hospodárskych výziev pomocou reforiem a investícií.

Závazok členských štátov k reformám je jedinečným prvkom koncepcie Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, pričom reformy predstavujú takmer tretinu všetkých opatrení zaradených do plánov obnovy a odolnosti. Plány obnovy a odolnosti v súlade s rozsahom pôsobnosti Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti zahŕňajú reformy a investície, ktorými sa riešia existujúce politické medzery a výzvy v rámci šiestich oblastí politiky, konkrétne ide o zelenú transformáciu, digitálnu transformáciu; hospodársku súdržnosť, produktivitu a konkurencieschopnosť; sociálnu a územnú súdržnosť; zdravie, hospodársku, sociálnu a inštitucionálnu odolnosť; politiky pre budúcu generáciu. Najväčší počet reforiem sa týka piliera 5 zameraného na zdravie a odolnosť, po ktorom nasleduje pilier 3 venovaný inteligentnému, udržateľnému a inkluzívnemu rastu.

Obrázok 13: Počet reforiem podľa piliera

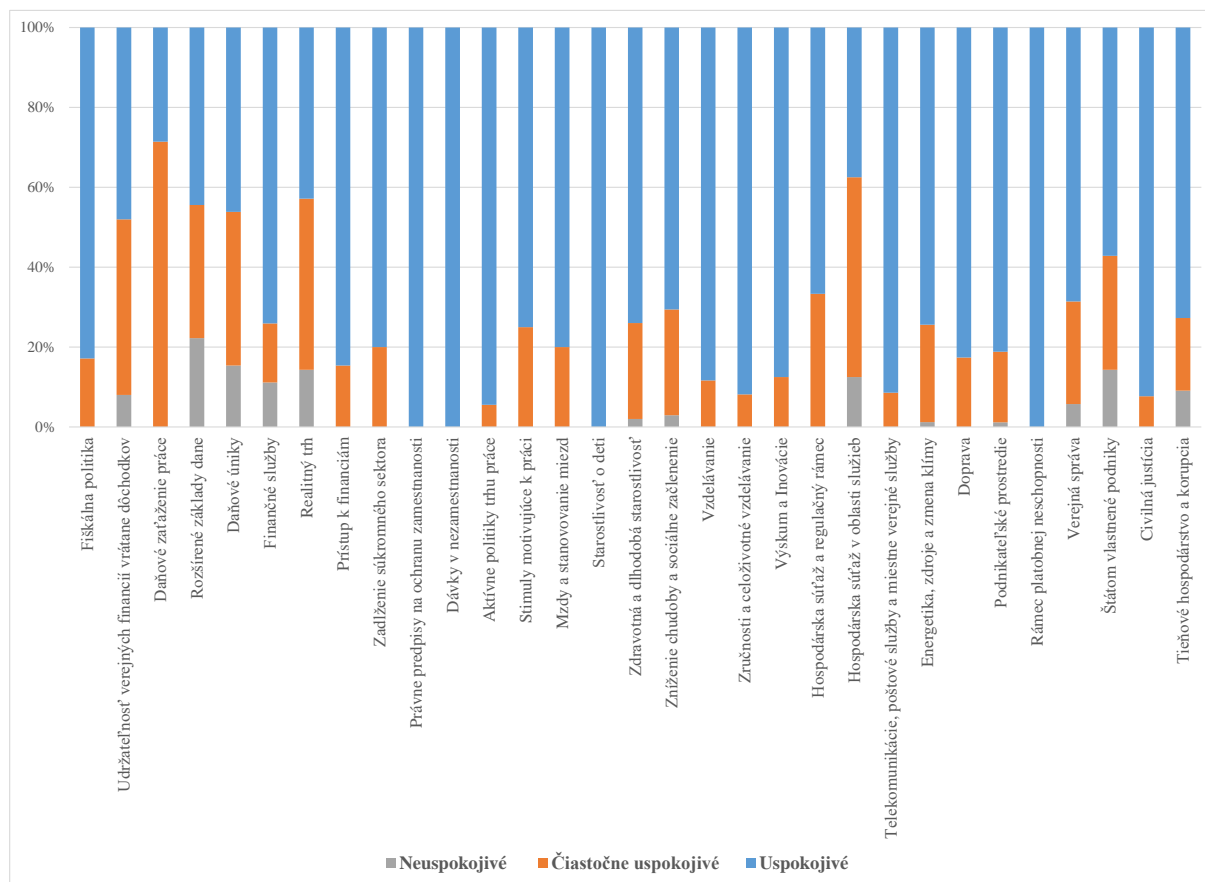

Obrázok 14: Reformy/investície podľa členského štátu

Reformy, ktoré sa navrhujú v plánoch obnovy a odolnosti, prispievajú k účinnému riešeniu všetkých alebo významnej podskupiny výziev identifikovaných v príslušných odporúčaníach pre danú krajinu adresovaných členským štátom v kontexte európskeho semestra v rokoch 2019 a 2020, ako sa vyžaduje podľa nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti (vyznačené na obrázku 15). Odporúčania pre jednotlivé krajiny, ktoré nie sú systematicky zahrnuté v plánoch obnovy a odolnosti, sa týkajú oblastí verejných financií, zdaňovania, hospodárskej súťaže v oblasti služieb a trhu s bývaním.

Obrázok 15: Podiel odporúčaní pre jednotlivé krajiny, na ktoré sa vzťahujú plány obnovy a odolnosti, podľa oblasti politiky (ako sa vymedzuje v databáze CESAR)

Makroekonomický výhľad a vplyv Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti

Plán obnovy a odolnosti podporuje investície a reformy, od ktorých sa očakáva, že budú mať značný a dlhodobý priaznivý vplyv na celkový HDP EÚ. Komisia vykonala štylizované simulácie modelu QUEST s cieľom posúdiť potenciálny makroekonomický vplyv investícií Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a Nástroja Európskej únie na obnovu (Pfeiffer a kol., 2021)³². Ak sa Nástroj Európskej únie na obnovu bude vykonávať so silným dôrazom na kvalitné projekty a vysokú „doplnkovosť“, v rokoch 2021 až 2026 môže zvýšiť reálny HDP v EÚ27 až o 1,3 – 1,5 %³³.

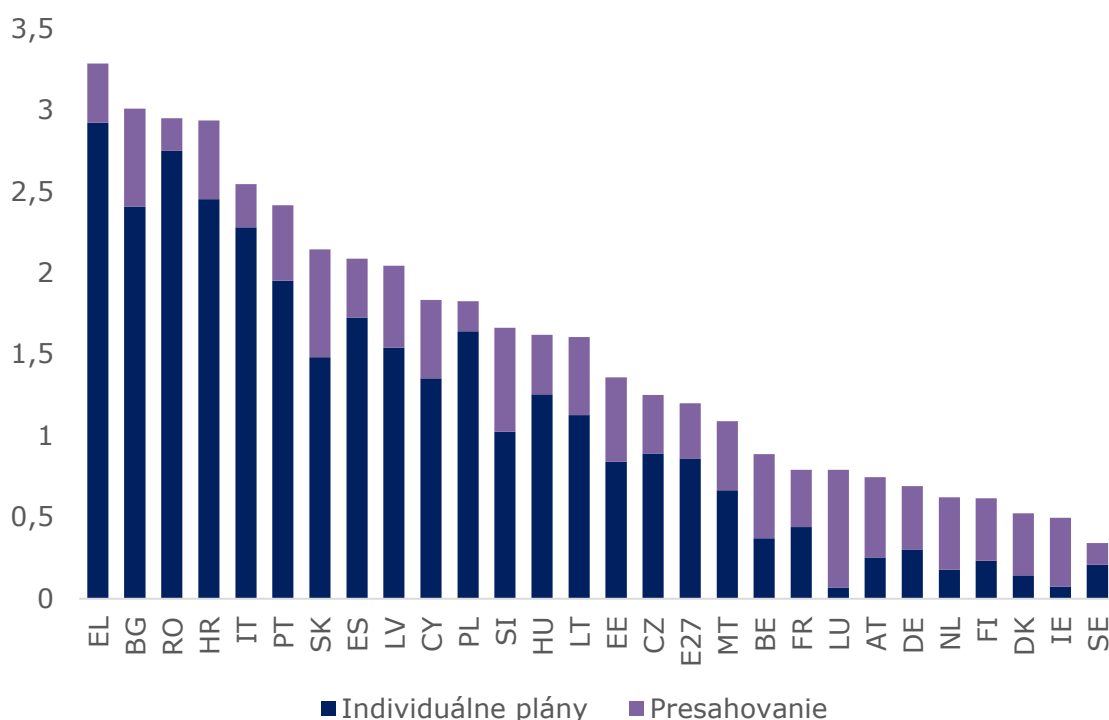
Realizácia plánov obnovy a odolnosti aktivuje pozitívne účinky presahovania. Zo simulácie vyplýva, že značné cezhraničné účinky presahovania majú z dôvodu rastúceho

³² Pozri Pfeiffer P., Varga J. a in 't Veld J. (2021), *Quantifying Spillovers of NGEU investment* (Kvantifikácia účinkov presahovania Nástroja Európskej únie na obnovu), Diskusný dokument o európskom hospodárstve č. 144 a Afman a kol. (2021), *An overview of the economics of the Recovery and Resilience Facility* (Prehľad ekonomie Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti), Štvrťročná správa o eurozóne, zv. 20, č. 3, s. 7 – 16. Obidve štúdie takisto zdôrazňujú citlivosť výsledkov na kľúčové predpoklady.

³³ V závislosti od profilu čerpania v období šiestich, resp. štyroch rokov. Doplnkovosť v tomto prípade odkazuje na finančné prostriedky, ktoré nenahrádzajú opakujúce sa vnútroštátne výdavky ani žiadne iné finančné prostriedky EÚ [pozri nariadenie o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti (konečné kompromisné znenie), odôvodnenie 10a, článok 4a a 8].

dopytu v rámci integrovaného hospodárstva EÚ prínos pre všetky členské štáty: spoločné akcie majú väčší účinok na rast ako účinky plánov obnovy a odolnosti jednotlivých členských štátov dohromady. Tieto účinky presahovania zodpovedajú približne jednej tretine priemerného vplyvu na HDP a sú výrazne väčšie v prípade hospodárstiev s veľkou mierou vývozu, ktorým sa pridávajú nízke granty (pozri obrázok 16). V analýze sa navyše nezohľadňujú reformy, ktoré môžu zásadne posilniť účinky na rast zo strednodobého i z dlhodobého hľadiska.

Obrázok 16: Vplyv Nástroja Európskej únie na obnovu na HDP (v %) v simuláciách modelu QUEST, krajiny EÚ

Poznámky: Graf znázorňuje najväčšie účinky na reálny HDP v roku 2026 vyjadrené v percentách odchýlky od základného scenára bez zmeny politiky pre lineárny profil čerpania Nástroja Európskej únie na obnovu (2021 až 2026) za predpokladu vysokej produktivity. Tmavé stĺpce znázorňujú výsledky simulácie v prípade samostatného investičného stimulu v jednotlivých členských štátoch (Nástroj Európskej únie na obnovu). Účinky presahovania (svetlé stĺpce) sú vymedzené ako rozdiel medzi koordinovaným súbežným stimulom z Nástroja Európskej únie na obnovu vo všetkých členských štátoch a samostatnými simuláciami národných plánov. Zdroj: Pfeiffer a kol. (2021).

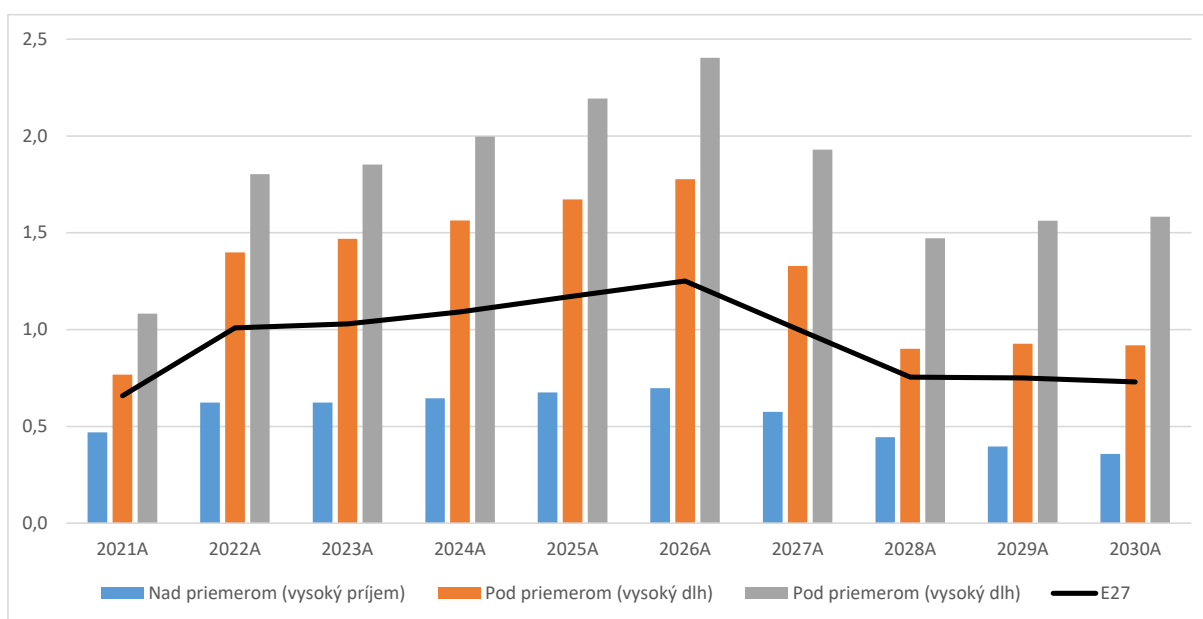
Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti podporuje návrat EÚ na cestu k hospodárskej konvergencii. Z hľadiska HDP sa najviac finančných prostriedkov z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti sa prideliť členským štátom, ktoré to najviac potrebujú, čím sa prispieva ku konvergencii v EÚ. Alokačný kľúč Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti³⁴ zohľadňuje skutočnosť, že členské štáty, ktoré sú najviac zasiahnuté pandemiou, majú prevažne slabšie hospodárske štruktúry a prísnejšie rozpočtové obmedzenia. Pri zoskupovaní členských štátov do troch klastrov podľa ich HDP a verejnej zadlženosti sa na obrázku 17 zdôrazňuje, že Nástroj Európskej únie na obnovu s pravdepodobnosťou

³⁴ Finančný príspevok z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti pre každý členský štát sa vypočíta tak, že v prípade každého členského štátu sa zohľadní i) počet obyvateľov; ii) HDP na obyvateľa; iii) miera nezamestnanosti a iv) pokles reálneho HDP v rokoch 2020 a 2021. Výpočet príspevku sa bude aktualizovať v lete 2022 na základe najnovších údajov Eurostatu.

výrazne podporí konvergenciu v rámci hospodárstva EÚ. Na základe alokačného kľúča mechanizmu sa odhaduje, že členské štáty s podpriemernou úrovňou HDP na obyvateľa pocítia najväčšie zvýšenie HDP. Podľa modelových simulácií nárast produktu dosiahne na konci obdobia vykonávania Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti v roku 2026 približne 1,75 % v prípade skupiny s nízkym dlhom a 2,5 % v prípade skupiny s vysokým dlhom. Vysokopríjmové krajiny s nadpriemernou úrovňou HDP na obyvateľa v rovnakom období s pravdepodobnosťou pocítia menšie, ale značné účinky na HDP. A preto hoci Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti výrazne podporuje obnovu v celej EÚ, pridelovanie finančnej podpory zabezpečuje, že finančné prostriedky budú nasmerované tam, kde sú najviac potrebné.

Obrázok 17: Vplyv Nástroja Európskej únie na obnovu na HDP (v %) v simuláciách modelu QUEST³⁵

Hoci sa predpokladá, že miera rastu bude v jednotlivých krajinách a sektoroch nerovnomerná, EÚ sa vráti na cestu k hospodárskej konvergencii. Celkovo sa očakáva podpora rastu prostredníctvom zlepšenia trhu práce, vysokých úspor domácností, priaznivých podmienok financovania – a úplného zavedenia Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti.

Sociálny výhľad a vplyv Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti

Mechanizmus podporuje niektoré opatrenia na zvládnutie bezprostredného vplyvu krízy spôsobenej ochorením COVID-19, ako aj strednodobé opatrenia, ktoré prispievajú k pokroku vo vykonávaní Európskeho piliera sociálnych práv. V súlade s vnútroštátnymi

³⁵ Graf znázorňuje najväčšie účinky na reálny HDP vyjadrené v percentách odchýlky od základného scenára bez zmeny politiky pre lineárny profil čerpania Nástroja Európskej únie na obnovu (2021 až 2026) za predpokladu vysokej produktivity. Klastre zahŕňajú tieto členské štáty: nadpriemerný HDP na obyvateľa: AT, BE, DE, DK, FR, FI, IE, LU, NL, SE; podpriemerný HDP na obyvateľa v EÚ (vysoký dlh): CY, EL, ES, IT, PT; a podpriemerný HDP na obyvateľa v EÚ (nízky dlh): všetky členské štáty EÚ27, ktoré neboli uvedené v predošlých skupinách. Zdroj: Agregácia na základe dokumentu od Pfeiffer a kol. (2021).

výzvami identifikovanými v odporúčaniach pre jednotlivé krajiny majú plány obnovy a odolnosti významný rozmer z hľadiska zamestnanosti a významný sociálny rozmer. Celkové sociálne výdavky stanovené v národných plánoch v kontexte Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti predstavujú približne 30 % celkových plánovaných prostriedkov EÚ³⁶ (pozri oddiel 3). Hoci je príliš skoro na to, aby sa pozitívny účinok Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti prejavil v ukazovateli zamestnanosti a sociálnom ukazovateli, implementácia významných reforiem a investícií v sociálnej oblasti, ktoré sa plánujú v Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti, najmä ambiciózných reforiem a investícií v oblasti zamestnanosti, zručností a v sociálnej oblasti, má spolu s fondmi politiky súdržnosti podporiť spravodlivú, inkluzívnu a udržateľnú obnovu. Bude aj kľúčovým faktorom, ktorý prispeje k dosahovaniu hlavných cieľov EÚ v oblasti zamestnanosti, vzdelávania dospelých a zníženia chudoby na rok 2030, ktoré boli predstavené na samite v Porte.

Príspevok mechanizmu k odolnosti Únie

Prijaté plány obnovy a odolnosti budú mať pozitívny vplyv na odolnosť³⁷ hospodárstva EÚ, a to vďaka posilneniu kapacít členských štátov pri rýchlej obnove a odstránení ich zraniteľných miest. V aktualizovanom prehľade odolnosti (2021)³⁸, ktorý vypracovala Európska komisia v nadväznosti na správu o strategickom výhľade z roku 2020³⁹, sa uvádzajú ukazovatele odrážajúce kapacity v oblasti odolnosti a zraniteľné miesta členských štátov v rámci štyroch rozmerov: sociálny a hospodársky, zelený, digitálny rozmer a geopolitická odolnosť. Tieto oblasti zodpovedajú príslušným pilierom politiky v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti: zelená a digitálna transformácia, inteligentný, udržateľný a inkluzívny rast, sociálna a územná súdržnosť, politiky pre budúcu generáciu, ako aj predovšetkým zdravie, hospodárska, sociálna a inštitucionálna odolnosť.

Príspevok Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti k politikám EÚ

Opatrenia obsiahnuté v plánoch obnovy a odolnosti prispejú k ambicióznemu politickému programu Únie s cieľom viesť udržateľnú, spravodlivú a inkluzívnu obnovu a urobiť hospodárstvo EÚ odolnejším voči budúcim otrasom a zároveň transformovať hospodárstva a spoločnosti EÚ v súlade s ambíciou dvojakej transformácie. Medzi ciele Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti patria štyri doplnkové rozmery programu EÚ v oblasti konkurencieschopnej udržateľnosti (t. j. environmentálna udržateľnosť, produktivita, spravodlivosť a makroekonomická stabilita), ktoré sa zaviedli na začiatku súčasného funkčného obdobia Komisie a ktoré sprevádzajú programy reforiem a investícií členských štátov predložené v ich plánoch obnovy a odolnosti.

---

³⁶ Sociálne výdavky sa vypočítajú na základe deviatich oblastí sociálnej politiky zoskupených do štyroch sociálnych kategórií (zamestnanosť a zručnosti, vzdelávanie a starostlivosť o deti, zdravotná a dlhodobá starostlivosť, sociálne politiky), ako sa stanovuje v delegovanom nariadení 2021/2105.

³⁷ V článku 2 ods. 5 nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti sa odolnosť vymedzuje ako „schopnosť čeliť hospodárskym, sociálnym a environmentálnym otrasom alebo pretrvávajúcim štrukturálnym zmenám spravodlivým, udržateľným a inkluzívnym spôsobom“.

³⁸ [Správa o prehľade odolnosti a príloha | Európska komisia \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/info/strategy/strategic-planning/strategic-foresight/2020-strategic-foresight-report_en).

³⁹ V správe o strategickom výhľade za rok 2020 (https://ec.europa.eu/info/strategy/strategic-planning/strategic-foresight/2020-strategic-foresight-report_en) sa odolnosť vymedzuje ako „schopnosť nielen ustáť a zdolať výzvy, ale súčasne podstúpiť udržateľnú, spravodlivú a demokratickú transformáciu“.

Pokiaľ ide o zelený rozmer, opatrenia zahrnuté v plánoch obnovy a odolnosti priamo prispievajú k cieľu znížiť čisté emisie skleníkových plynov do roku 2030 aspoň o 55 %, čo je cieľ zakotvený v európskom právnom predpise v oblasti klímy a podporený návrhmi balíka „Fit for 55“⁴⁰ prijatého v júli 2021, na ktorý sa majú pripraviť politiky v oblasti klímy, energetiky, využívania pôdy, dopravy a zdaňovania.

Pokiaľ ide o digitálny rozmer, opatrenia zahrnuté v plánoch obnovy a odolnosti priamo prispievajú k cieľom EÚ v oblasti digitálnej transformácie európskej spoločnosti a hospodárstva. Plány obnovy a odolnosti počítajú s podporou cieľov v rámci celého spektra digitálnych politík: podpora rozvoja digitálnych zručností obyvateľstva a pracovnej sily, digitálna pripojiteľnosť v oblastiach, ktoré nie sú dostatočne pokryté, rozvoj a zavádzanie pokročilých technológií, ako aj digitálna transformácia súkromného a verejného sektora. Popritom sa mnohé členské štáty prostredníctvom svojich plánov obnovy a odolnosti zúčastňujú na viacnárodných projektoch, ktoré podporia rozvoj kľúčových digitálnych kapacít EÚ, a to aj v oblasti mikroelektroniky, cloud a edge computingu. Ak sa spoja všetky tieto aspekty, od Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti sa očakáva významný príspevok k dosahovaniu cieľov digitálneho desaťročia⁴¹. **Pokiaľ ide o sociálny rozmer a spravodlivú transformáciu, plány obnovy a odolnosti zároveň priamo prispievajú k ďalšiemu vykonávaniu Európskeho piliera sociálnych práv,** ako aj k novým cieľom EÚ v oblasti zamestnanosti, zručností a zníženia chudoby, ktoré boli predstavené na sociálnom samite v Porte v máji 2021. Okrem toho prispievajú k obnove trhov práce v súlade s odporúčaním týkajúcim sa účinnej aktívnej podpory zamestnanosti (EASE) po kríze spôsobenej ochorením COVID-19.

Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti bude nateraz a v nadchádzajúcich rokoch ústredným prvkom procesu dohľadu v rámci európskeho semestra na účely koordinácie hospodárskych politík a politík zamestnanosti členských štátov a bude túto úlohu naďalej zohrávať vo fáze obnovy a pri dosahovaní pokroku v dvojakej transformácii. Ako sa zdôrazňuje v ročnom prieskume udržateľného rastu na rok 2022⁴², európsky semester sa vzhľadom na potrebu prispôbiť sa bude v roku 2022 vyvíjať v súlade s vykonávaním Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. Komisia vynaloží maximálne úsilie na zabezpečenie synergií a zjednodušenie oznamovacích povinností medzi Mechanizmom na podporu obnovy a odolnosti a európskym semestrom. Konštruktívny dialóg s členskými štátmi bude jadrom opätovne spusteného európskeho semestra, ktorý sa začlení do dialógu o realizácii plánov obnovy a odolnosti.

4.2. Príspevok Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti k viacnárodným projektom

V rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti sa podporuje účasť členských štátov na cezhraničných projektoch, pričom plánovanie reforiem a investícií na nasledujúcich päť rokov sa bude uskutočňovať súbežne a koordinovane. Hoci každý plán

---

⁴⁰ COM(2021) 550 final.

⁴¹ Digitálne desaťročie Európy: digitálne ciele do roku 2030 | Európska komisia (europa.eu).

⁴² COM(2021) 740 final.

obnovy a odolnosti zohľadňuje osobitnú situáciu každého členského štátu, určité spoločné výzvy si vyžadujú koordinované reformy a investície. Viacnárodná spolupráca umožní podporu veľkých projektov, ktoré by jeden členský štát nedokázal uskutočniť sám, a umožní spájať zdroje, zvýšiť vplyv a dosiahnuť úspory z rozsahu a synergie.

Komisia počas prípravy plánov zohrávala aktívnu úlohu pri podpore účasti členských štátov na kľúčových viacnárrodných projektoch, vďaka ktorej by sa zlepšila koordinácia kritických investícií v strategických sektoroch a jednotný trh by získal hmatateľné výhody. Napríklad Komisia v januári 2021 usporiadala pre členské štáty seminár o digitálnych viacnárrodných projektoch, ktorý im uľahčil ďalšie výmeny týkajúce sa týchto projektov. Vďaka tejto činnosti ne jeden plán obnovy a odolnosti zahŕňa opatrenia s účasťou na mnohých viacnárrodných projektoch, ako sa uvádza ďalej.

Zelená transformácia

Viac ako polovica plánov obnovy a odolnosti obsahuje opatrenia, ktoré prispievajú k viacnárrodným projektom alebo cezhraničným iniciatívam v súvislosti so zelenou transformáciou: boli prijaté v prípade 12 z 22 plánov. Zelených viacnárrodných alebo cezhraničných projektov sa celkovo týka vyše 37 opatrení (alebo čiastkových opatrení), ktoré dohromady zodpovedajú sume viac ako 271 miliárd EUR.

- **Viacnárrodné projekty**, o ktoré je v rámci plánov obnovy a odolnosti najväčší záujem, tvorí jedenásť potenciálnych dôležitých projektov spoločného európskeho záujmu (IPCEI) v oblasti vodíka (sú súčasťou ôsmich plánov obnovy a odolnosti). Zelené viacnárrodné projekty zahŕňajú aj jedno elektrické prepojuvacie vedenie (0,1 miliardy EUR) a železničné prepojenie Verona – Brenner (0,9 miliardy EUR).
- **Cezhraničné projekty svojim významným cezhraničným rozmerom podporia interoperabilitu železníc EÚ.** V prvom rade sa týkajú zavedenia Európskeho systému riadenia železničnej dopravy (ERTMS) (tri plány obnovy a odolnosti, päť projektov, 3,1 miliardy EUR). ERTMS je zameraný na interoperabilitu, digitalizáciu a bezpečnosť služieb vlakovej dopravy a je kľúčovým prvkom presunu dopravy z ciest na železnice v prípade železničnej nákladnej dopravy na cezhraničných trasách. Investičné potreby z hľadiska železničnej signalizácie sú v celej EÚ (ERTMS) rozsiahle, keďže len 11 % koridorov TEN-T disponuje primeraným vybavením. Popritom sa z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti bude financovať zavádzanie železničných koridorov TEN-T [napr. RailBaltica, koridor v Stredozemí (Španielsko – Francúzsko), škandinávsko-stredozemský koridor (taliansky úsek), Severné more – Stredozemie (Belgicko – Luxembursko)] vo výške viac ako 22,9 miliardy EUR (asi šesť plánov obnovy a odolnosti, 23 projektov).

Tabuľka 3: Zelené viacnárrodné projekty v prijatých plánoch obnovy a odolnosti

	AT	BE	BG	CY	CZ	DE	DK	EE	EL	ES	FI	FR	HR	HU	IE	IT	LT	LU	LV	MT	NL	PL	PT	RO	SE	SI	SK	Spolu
IPCEI	•	•				•				•	•	•				•							•					8

do programu širšej koordinácie hospodárskych, sociálnych politík, politík zamestnanosti a udržateľnosti a pomôžu spoločne identifikovať problémy, zlepšiť politické riešenia a prispieť k úspešnému vykonávaniu Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. Okrem štruktúr a postupov, ktoré členské štáty v záujme zapájania miestnych a regionálnych orgánov zaviedli na vnútroštátnej úrovni, Komisia a členské štáty budú každoročne organizovať podujatie, na ktorom sa zúčastnia osoby zodpovedné za realizáciu plánov obnovy a odolnosti. Do toho každoročného podujatia budú zapojené všetky príslušné zainteresované strany vrátane miestnych a regionálnych orgánov. Toto podujatie môže navyše slúžiť ako horizontálna platforma na výmenu názorov na realizáciu plánu a na zaistenie úzkej spolupráce medzi všetkými zapojenými aktérmi.

Medziinštitucionálny dialóg a demokratická zodpovednosť

Komisia v súvislosti s Mechanizmom na podporu obnovy a odolnosti úzko spolupracuje s Európskym parlamentom a Radou a preukázala pevné odhodlanie zabezpečiť transparentný tok informácií. Vo fáze posudzovania plánov Komisia poskytovala Európskemu parlamentu informácie v ústnej a písomnej forme. Komisia v súlade s nariadením o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti poskytla všetky plány obnovy a odolnosti, ktoré členské štáty oficiálne predložili, bez zbytočného odkladu. V záujme uľahčenia čítania všetkých predložených plánov Komisia poskytla aj ich anglický strojový preklad. Komisia uverejnila a bezodkladne postúpila Európskemu parlamentu a Rade každý návrh vykonávacieho rozhodnutia Rady v deň jeho prijatia spolu s pracovným dokumentom útvarov Komisie, v ktorom sa opisuje jej analýza príslušného plánu obnovy a odolnosti. Komisia ďalej Európskemu parlamentu a Rade poskytla tabuľku s prehľadom najdôležitejších informácií, ako aj ďalšie informácie týkajúce sa vykonávania mechanizmu vrátane komunikačných stratégií. V súlade s článkom 25 nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti sa všetky príslušné dokumenty a informácie poskytovali bez zbytočného odkladu a za rovnakých podmienok.

Komisia pri príprave na fázu realizácie plánov zriadila postup na poskytnutie prehľadu predbežných zistení týkajúcich sa uspokojivého plnenia príslušných míľnikov a cieľov. Tento postup sa osvedčil už v prípade poskytnutia zistení týkajúcich sa prvej žiadosti o platbu, ktorú predložilo Španielsko koncom roka 2021. Komisia bude aj naďalej úzko spolupracovať s Európskym parlamentom a zabezpečí transparentný tok informácií s vysokou mierou dostupnosti a zapájania v priebehu realizačnej fázy v nadchádzajúcich rokoch.

Komisia organizovala pravidelné výmeny s Európskym parlamentom, kde sa diskutovalo o horizontálnych otázkach súvisiacich s Mechanizmom na podporu obnovy a odolnosti. V roku 2021 sa uskutočnili štyri „dialógy o podpore obnovy a odolnosti“ zamerané na výmenu názorov na Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti, ako sa stanovuje v nariadení o Mechanizme na podporu obnovy. Komisia bola okrem toho vyzvaná, aby pravidelne zasadala so stálou pracovnou skupinou spoločných výborov ECON a BUDG, a v roku 2021 sa zúčastnila na 15 zasadnutiach. Tieto fóra umožnili ústne si vymieňať zhromaždené informácie o plánoch obnovy a odolnosti na základe prezentácií poskytnutých Európskemu parlamentu a Rade za rovnakých podmienok a uverejnených na webovom sídle

Komisie⁴³. Táto činnosť bude pokračovať v súlade so záväzkom Komisie k demokratickej zodpovednosti mechanizmu.

O vykonávaní Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti sa takisto diskutuje v posilnenom medziinštitucionálnom dialógu na európskej úrovni, ktorý sa uskutočňuje s Európskym parlamentom aj s Radou. Nepretržitá výmena informácií o sociálnom a hospodárskom vývoji v Európskej únii sa zaisťuje makroekonomickým dialógom dvakrát ročne na politickej a technickej úrovni medzi Radou, Komisiou a zástupcami európskych sociálnych partnerov. Tento formát sa už využil na diskusiu o vykonávaní mechanizmu a poskytne ďalšie príležitosti diskutovať na túto tému v budúcnosti.

Informovanie o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti

Príjemcovia finančnej podpory v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti musia, najmä pri propagácii akcií a ich výsledkov, **priznať pôvod a zabezpečiť zviditeľnenie finančných prostriedkov Únie⁴⁴** tak, že poskytnú koherentné, účinné a primerané ciele informácie rôznym cieľovým skupinám vrátane médií a verejnosti.

Členské štáty si vytvorili národné webové sídla a uverejnili svoje plány obnovy a odolnosti. Plány sú dostupné aj na webovom sídle Komisie venovanom Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti⁴⁵. Ako sa uvádza v oddiele 1, Komisia navyše uverejnila hodnotiacu tabuľku, ktorá obsahuje oddiely poskytujúce prehľad o krajinách, pilieroch, harmonograme, míľnikoch a cieľoch, vyplatených prostriedkoch, spoločných ukazovateľoch a tematických analýzach⁴⁶.

Členské štáty do svojich plánov obnovy a odolnosti začlenili aj prehľad komunikačných stratégií, ktoré spĺňajú minimálne požiadavky na viditeľnosť a informovanie týkajúce sa finančných prostriedkov EÚ, vymedzené v nariadení o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti, ako aj v článku 34 nariadenia (EÚ) 2021/241. Na týchto stratégiách sa pracuje v súlade s pokrokom členských štátov pri realizácii ich národných plánov. Komisia členským štátom pravidelne poskytuje poradenstvo v tejto oblasti.

S cieľom ďalej zviditeľniť Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti a spolupracovať s členskými štátmi Komisia rozšírila sieť INFORM EU o komunikačných pracovníkov pre Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti⁴⁷. Táto

⁴³ https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/recovery-coronavirus/recovery-and-resilience-facility/information-provided-european-parliament-or-council-recovery-and-resilience-plans_en.

⁴⁴ Prípadne aj zobrazením emblému Únie a uvedením náležitého vyhlásenia o financovaní, ktoré znie „financované Európskou úniou – NextGenerationEU“.

⁴⁵ [Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti |Európska komisia \(europa.eu\)](#).

⁴⁶ [Hodnotiaca tabuľka obnovy a odolnosti \(europa.eu\)](#).

⁴⁷ Sieť INFORM EU je celoúnijná sieť komunikačných pracovníkov zodpovedných za informovanie o investíciách EÚ a členských štátov v rámci zdieľaného riadenia týkajúceho sa týchto fondov EÚ: regionálna politika: Európsky fond regionálneho rozvoja (EFRR), Fond na spravodlivú transformáciu (FST) a Kohézny fond (KF); sociálna politika: Európsky sociálny fond plus (ESF+); vnútorné záležitosti: Fond pre azyl, migráciu a integráciu (AMIF), Nástroj finančnej podpory na riadenie hraníc a vízovú politiku (BMVI) a Fond pre vnútornú bezpečnosť (ISF); námorné záležitosti: Európsky námorný, rybolovný a akvakultúrny fond (ENRAF). Sieť okrem toho zahŕňa Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti.

sieť spája komunikačných pracovníkov členských štátov a Komisie pôsobiacich v oblasti fondov EÚ. Zapojením Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti sa pri informovaní o EÚ zabezpečia synergie s kohéznymi fondmi, ako aj s inými fondmi EÚ. Komisia v rámci tejto siete zaviedla pravidelné zasadnutia s komunikačnými koordinátormi pre Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti z členských štátov. Komisia počas týchto zasadnutí poskytuje členským štátom usmernenia k požiadavkám na viditeľnosť a informovanie vyplývajúcim z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, napríklad k vypracovaniu komunikačnej stratégie, vytvoreniu národných webových sídiel venovaných Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti alebo k zaisteniu viditeľnosti podpory EÚ pre konečných prijímateľov. Sieť je zároveň fórom na výmenu najlepších postupov a partnerské učenie medzi členskými štátmi.

Úradníci pre európsky semester pôsobiaci na zastúpeniach Komisie majú dôležitú úlohu pri propagovaní spolupráce v oblasti informačných činností v každom členskom štáte. Nadviazali kontakt so svojimi kolegami vo vnútroštátnej verejnej správe pôsobiacimi v oblasti informačných činností s cieľom zabezpečiť, aby sa v tejto oblasti vyvíjalo spoločné úsilie. Táto spolupráca zvyšuje viditeľnosť Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, napríklad prostredníctvom spoločných podujatí s vysokopostavenými zástupcami členských štátov a Komisie, ktoré zviditeľňujú európsky rozmer projektov podporovaných z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. Zavádza sa aj spolupráca so styčnými kancelármi Európskeho parlamentu, čím sa zaistí, že Komisia ich bude informovať o príslušných činnostiach a v prípade potreby ich zapojí.

Technická podpora pre členské štáty

Niekoľko členských štátov požiadalo o technickú podporu pri realizácii ich plánov v rámci Nástroja technickej podpory Komisie, ktorý členským štátom poskytuje podporu na účely budovania kapacít. V roku 2021 prispievalo k realizácii plánov obnovy a odolnosti viac ako 140 projektov. Projekty zahŕňajú podporu celkových mechanizmov realizácie plánov obnovy a odolnosti (napr. mechanizmy monitorovania, podávania správ, riadenia projektov, koordinácie, auditu a kontroly, uplatňovanie zásady „výrazne nenarušiť“ alebo informačné činnosti), ale aj podporu implementácie tematických reforiem a investícií (napr. vykonávanie národnej stratégie pre umelú inteligenciu v Španielsku, opatrenia na podporu preskúmania výdavkov v Belgicku alebo vypracovanie národnej stratégie a akčného plánu pre vodík v Rumunsku).

V roku 2021 Cyprus, Grécko, Chorvátsko a Rumunsko v súlade s článkom 7 ods. 2 nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti **začlenili do svojich plánov obnovy a odolnosti dodatočnú technickú podporu na vykonávanie reforiem alebo implementáciu investícií spojených s ich plánmi obnovy a odolnosti.** Chorvátsko navyše presunulo finančné prostriedky z vnútroštátnych zdrojov Komisii podľa článku 7 nariadenia o Nástroji technickej podpory s cieľom financovať dodatočnú technickú podporu v prípade

troch projektov reforiem uvedených v jeho pláne obnovy a odolnosti. Umožní sa tak ďalších osem projektov z Nástroja technickej podpory, ktoré prispievajú k realizácii plánov obnovy a odolnosti v oblastiach zdravotnej starostlivosti, vzdelávania, verejného obstarávania, energetiky, lepšej právnej regulácie, zníženia administratívneho zaťaženia a podpory investícií.

4.4. Systémy kontroly a ochrana finančných záujmov Únie

Kedže ide o program založený na výkonnosti, platby Komisie určené členskými štátmi podliehajú splneniu míľnikov a cieľov uvedených v plánoch obnovy a odolnosti. Členské štáty sú prijímateľmi finančných prostriedkov z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, ktoré po vyplatení smerujú do štátneho rozpočtu. Vykonávacie rozhodnutie Rady v prípade každého plánu obnovy a odolnosti stanovuje súvisiaci súbor míľnikov a cieľov a príslušnú sumu každej splátky. Keď členský štát požiada o platbu, Komisia posudzuje uspokojivé splnenie všetkých míľnikov a cieľov, ktoré členský štát uviedol ako dokončené. Ak niektoré míľniky a ciele nie sú splnené, platbu možno čiastočne pozastaviť. Komisia v roku 2021 zaviedla monitorovací a kontrolný rámec pre Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti vrátane špecializovaného audítorského a právneho útvaru a osobitné stratégie kontroly a auditu pre tento mechanizmus. Komisia ďalej zriadila podrobné vnútorné postupy posudzovania plánov obnovy a odolnosti a následných žiadostí o platbu, čím zabezpečuje účinné a efektívne kontroly *ex ante* a *ex post*.

Každý členský štát musí zaviesť účinný a efektívny systém kontroly. Táto povinnosť sa stanovuje v článku 22 ods. 1 nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti. Každý členský štát musí vo svojom pláne obnovy a odolnosti podrobne opísať svoj vnútroštátny systém kontroly a takýto systém posudzuje Komisia buď ako „primeraný“ (A), alebo „nedostatočný“ (C)⁴⁸. Ak sa opatrenia navrhované členskými štátmi posúdia ako nedostatočné, plán nemôže byť schválený. Zatiaľ čo za ochranu finančných záujmov Únie sú primárne zodpovedné členské štáty, Komisia je zároveň splnomocnená vymáhať finančné prostriedky a/alebo uplatňovať finančné opravy v prípadoch podvodu, korupcie a konfliktu záujmov, ktoré členské štáty nevymohli, alebo v prípade závažného porušenia povinností obsiahnutých v dohodách o financovaní a o úvere.

Komisia po posúdení plánov obnovy a odolnosti prijatých v roku 2021 dospela k záveru, že všetkých 22 plánov má primeraný systém kontroly. Komisia však v 16 z nich identifikovala aj niekoľko nedostatkov a požiadala dotknuté členské štáty, aby pred prvou pravidelnou žiadosťou o platbu prijali dodatočné nápravné opatrenia. Dotknuté členské štáty súhlasili, že do svojich príslušných plánov obnovy a odolnosti doplnia potrebné

---

⁴⁸ Posudzuje predovšetkým to, či je systém kontroly založený na spoľahlivých procesoch a štruktúrach, identifikuje jasných aktérov a ich úlohy a zodpovednosti a zabezpečuje primerané oddelenie funkcií. Tieto orgány musia mať oprávnenie zo zákona a administratívne kapacity na vykonávanie svojich plánovaných úloh počas realizácie plánu. Komisia takisto preskúmava opatrenia opísané v pláne, ktoré sú zamerané na zber a sprístupňovanie údajov o konečných prijímateľoch na predchádzanie korupcii, podvodom a konfliktom záujmov, ich odhaľovanie a nápravu pri využívaní finančných prostriedkov. Komisia okrem toho skúma opatrenia opísané v pláne obnovy a odolnosti s cieľom zabrániť dvojitému financovaniu a stanoviť, či sú primerané.

opatrenia⁴⁹. Zodpovedajúce míľniky a ciele sú uvedené v prílohe k vykonávaciemu rozhodnutiu Rady a musia byť splnené pred prvou pravidelnou žiadosťou o platbu (neplatí to teda pre platby predbežného financovania). Pred akoukoľvek pravidelnou platbou členskému štátu sa preto ďalej zabezpečuje primeranosť systémov kontroly.

Komisia preskúmava „vyhlásenie riadiaceho subjektu“⁵⁰ a „súhrn auditov“⁵¹, ktoré členské štáty prikladajú ku každej žiadosti, a vykonáva audity *ex post* míľnikov a cieľov. Na overenie uspokojivého splnenia míľnikov a cieľov osobitné tímy zložené z viacerých GR pre jednotlivé krajiny posudzujú dôkazy, ktoré poskytli členské štáty (v súlade s vykonávacím rozhodnutím Rady a operačnými dohodami). Navyše špecializovaný auditorský útvar preskúmava vyhlásenia riadiaceho subjektu a súhrny auditov, ktoré členské štáty prikladajú ku každej žiadosti o platbu. Audity *ex post* založené na riziku zabezpečia dodatočné záruky o tom, že informácie poskytnuté členskými štátmi sú správne. Ak Komisia následne zistí, že míľnik alebo cieľ nebol uspokojivo splnený, je splnomocnená vymáhať finančné prostriedky.

Komisia doteraz preskúmala alebo je v procese preskúmania vyhlásení riadiaceho subjektu a súhrnu auditov priložených k piatim žiadostiam o platbu, ktoré predložilo Španielsko, Francúzsko, Grécko, Taliansko a Portugalsko. Vzhľadom na krátke časové obdobie medzi schválením plánov a predložením týchto žiadostí o platbu bol rozsah auditov vykonaných vnútroštátnymi orgánmi vo všeobecnosti obmedzený. Komisia požiadala vnútroštátne orgány o dodatočné informácie, najmä s cieľom posúdiť, či boli údaje uvedené v článku 22 nariadenia účinne zozbierané a uchované vo vnútroštátnom systéme, a identifikovala niekoľko bodov, ktoré je potrebné sledovať na vnútroštátnej úrovni v roku 2022, ako sa uvádza v jej predbežnom posúdení príslušných žiadostí o platbu.

Hoci primárnu zodpovednosť za ochranu finančných záujmov nesú členské štáty, Komisia v priebehu realizácie plánu vykoná systémové audity týchto systémov kontroly a monitorovania členských štátov. Audit Komisie sa predovšetkým zameria na opatrenia, ktoré členské štáty vykonávajú v záujme predchádzania podvodom, korupcii, konfliktom záujmov a dvojitému financovaniu, ich odhaľovania a nápravy. Bude sa vzťahovať aj na systémy zberu a uchovávania údajov týkajúcich sa prijímateľov, dodávateľov, subdodávateľov a konečných užívateľov výhod. Komisia okrem toho môže vykonávať aj náhodné a cielené audity, vyšetrovať možné podvody, korupciu a konflikty záujmov. Komisia je splnomocnená vymáhať finančné prostriedky alebo začať postup finančných opráv, ak zistí,

---

⁴⁹ Medzi identifikované nedostatky v systémoch kontroly členských štátov patril chýbajúci registračný systém, ktorý je schopný zbierať a uchovávať údaje, ako sa vyžaduje v nariadení o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti, chýbajúce právne mandáty pre rôzne orgány zodpovedné za implementáciu a audit finančných prostriedkov, nedostatočné administratívne kapacity orgánov pre realizáciu a orgánov auditu zodpovedných za realizáciu plánu obnovy a odolnosti, chýbajúca jasná stratégia auditu alebo opatrenia na boj proti podvodom. Všetky tieto nedostatky je potrebné napraviť predtým, ako členský štát dostane svoju prvú pravidelnú platbu, čo znamená prvú platbu v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti s výnimkou platby predbežného financovania.

⁵⁰ Členské štáty musia vo vyhlásení riadiaceho subjektu priloženého k žiadosti o platbu uviesť skutočnosť, že zavedené systémy kontroly poskytujú potrebné záruky, že finančné prostriedky boli spravované v súlade so všetkými uplatniteľnými pravidlami, najmä pokiaľ ide o predchádzanie konfliktom záujmov, podvodom, korupcii a dvojitému financovaniu v súlade so zásadou správneho finančného riadenia.

⁵¹ Súhrn auditov vykonaných na vnútroštátnej úrovni v realizačnej fáze.

že došlo k podvodu, ku korupcii alebo konfliktu záujmov, ktorý členský štát nenapravil, alebo ak sa členský štát dopustí závažného porušenia povinností uvedených v dohodách o financovaní a úvere.

4.5. Komplementarita s ostatnými fondmi EÚ

Nariadenie o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti a usmernenia Komisie⁵² pre členské štáty poskytli pri príprave plánov zásady, na základe ktorých sa malo zabezpečiť, že nedôjde k dvojitému financovaniu rovnakých nákladov z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a iných fondov EÚ. V plánoch obnovy a odolnosti sa podrobne opísali najmä procesy a štruktúry zriadené na vnútroštátnej a regionálnej úrovni s cieľom zabezpečiť komplementaritu a koordináciu riadenia rôznych zdrojov financovania EÚ. Mali by zabezpečiť, aby podpora z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti dopĺňala podporu poskytovanú v rámci iných fondov a programov Únie a aby takáto podpora nepokrývala rovnaké náklady. V plánoch obnovy a odolnosti by sa zároveň mali vymedziť projekty, v prípade ktorých sa predpokladá spolufinancovanie s inými programami Únie, a malo by sa uviesť, čo sa má z ktorého zdroja financovania pokryť.

V realizačnej fáze sa od členských štátov vyžaduje, aby monitorovali situáciu a poskytli záruku, že nedošlo k dvojitému financovaniu. Členské štáty pri predkladaní žiadosti o platbu poskytujú vyhlásenie riadiaceho subjektu, ktoré zahŕňa záväzok zabrániť dvojitému financovaniu a informáciu o zavedených systémoch monitorovania a kontroly. Členský štát zároveň v rámci polročnej správy poskytne všetky možné aktuálne informácie o využívaní iných programov EÚ na účely reforiem a investícií, na ktoré sa vzťahuje schválený plán obnovy a odolnosti, vrátane špecifikácie nákladov, ktoré v prípade spolufinancovania pokrývajú uvedené programy. Komisia je splnomocnená vykonávať príslušné kontroly a systémové audity na základe informácií poskytnutých členskými štátmi.

Vo fáze prípravy plánov obnovy a odolnosti Komisia poskytovala členským štátom podporu pri identifikovaní vhodných nástrojov na úrovni Únie na vytvorenie synergií s opatreniami financovanými v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. Význačným príkladom je podpora poskytovaná v rámci Nástroja technickej podpory a jeho predchodcu, programu na podporu štrukturálnych reforiem. Členským štátom pomôžu najmä pri príprave a realizácii plánov obnovy a odolnosti. Členské štáty budú mať takisto k dispozícii sektorovú podporu prostredníctvom nástroja politickej podpory programu Horizont na vykonávanie politických reforiem v oblasti výskumu a inovácií. Napríklad v súvislosti s projektom Rail Baltica sa financovanie z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti skombinovalo s inými druhmi podpory, okrem iného aj s Nástrojom na prepájanie Európy 2.0. Zastrešujúce projekty v oblasti železničnej infraštruktúry sa nemenia a rôzne fondy podporujú rozličné druhy výdavkov. Pokiaľ ide o výhľad do budúcnosti, Komisia bude počas trvania vykonávania mechanizmu naďalej nabádať členské štáty, aby venovali veľkú pozornosť nadchádzajúcim príležitostiam na synergie s inými programami Únie.

---

⁵² SWD(2021) 12 final.

Keďže podpora v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti potrvá do roku 2026, Komisia pomáha pri identifikovaní iných zdrojov financovania pokrývajúcich rôzne harmonogramy alebo fázy projektov. Vďaka tomu sa financovanie zabezpečí aj po skončení súčasného životného cyklu Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, ktorý je časovo obmedzený. Komisia navyše pomohla identifikovať finančné prostriedky a programy Únie, ktoré sa zameriavajú na rovnaký cieľ, ale pokrývajú sa z nich odlišné druhy opatrení. Napríklad v oblasti odborného vzdelávania a prípravy by sa prostredníctvom opatrení v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti poskytla podpora na vytvorenie digitálnej infraštruktúry a prostredníctvom financovania v rámci fondov politiky súdržnosti na roky 2021 – 2027 by sa zabezpečili doplnkové investície, napríklad na podporu programov odbornej prípravy pre znevýhodnené skupiny.

Komisia zaist'uje, že Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti dopĺňa fondy politiky súdržnosti v rámci programového obdobia 2021 – 2027. Hoci sa prípravné obdobie Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti blíži ku koncu, programové obdobie 2021 – 2027 VFR stále prebieha. Komisia venuje osobitnú pozornosť prepojeniu medzi Mechanizmom na podporu obnovy a odolnosti a finančnými prostriedkami, ktoré sa pokrývajú z partnerských dohôd s členskými štátmi, a vzhľadom na prekrytie harmonogramu rokovaní bolo možné vytvoriť synergie medzi týmito osobitnými nástrojmi Únie. Predovšetkým väčšina členských štátov má v tejto fáze jasnú predstavu o opatreniach zahrnutých v ich plánoch obnovy a odolnosti, čo môžu zohľadniť pri programovaní fondov politiky súdržnosti. Vďaka tomu sa zabezpečí komplementarita opatrení.

5. Záver

Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti bol zriadený v kontexte krízy spôsobenej ochorením COVID-19 vo februári 2021, aby poskytol významnú finančnú podporu členským štátom na intenzívnejšiu implementáciu udržateľných reforiem a investícií a na podporu hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti Únie. Z mechanizmu sa členským štátom do roku 2026 sprístupní 672,5 miliardy EUR vo forme úverov a nenávratnej podpory, aby podporili svoje reformy a investície, ktoré zavádzajú na zmiernenie vplyvu pandémie ochorenia COVID-19 a posilnenie udržateľnosti, odolnosti a pripravenosti európskych hospodárstiev a spoločností v súvislosti s výzvami a príležitosťami vyplývajúcimi zo zelenej a z digitálnej transformácie.

Rok po zriadení mechanizmu sa dosiahol významný pokrok a jeho vykonávanie intenzívne napreduje. Rada prijala 22 plánov obnovy a odolnosti, na ktoré pripadá celková suma 445 miliárd EUR (291 miliárd EUR vo forme nenávratnej finančnej podpory a 154 miliárd EUR vo forme úverov). Komisia vyplatila 56,6 miliardy EUR vo forme predbežného financovania a 10 miliárd EUR v prvej platbe v roku 2021. Vykonávanie mechanizmu v súčasnosti intenzívne prebieha, pričom sa v roku 2022 očakáva približne 30 platieb. Ďalším kľúčovým míľnikom Únie je úspech emisie dlhopisov a pokladničných poukážok „NextGenerationEU“, pretože sa tým EÚ poskytuje významný nástroj na financovanie obnovy a toho, aby bola po kríze odolnejšia, spravodlivejšia a zelenšia.

Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti je inovačný nástroj: je to jedinečný nástroj založený na dopyte a výkonnosti, ktorý členským štátom poskytuje priamu finančnú podporu spojenú s dosahovaním výsledkov. Finančné prostriedky sa vyplácajú na základe implementácie reforiem a investícií určených na riešenie výziev, ktorým čelia členské štáty, do roku 2026. Vyplácanie finančných prostriedkov z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti podlieha podmienke uspokojivého splnenia míľnikov a cieľov – vopred odsúhlasených členskými štátmi a schválených Radou v súvislosti s vykonávaním opatrení, ktoré členské štáty navrhli vo svojich národných plánoch obnovy a odolnosti. Prvá platba určená Španielsku koncom roka 2021 už preukázala vplyv mechanizmu na podporu vykonávania dôležitých reforiem. Ako sa dokazuje v tejto správe, reformy a investície podporené z mechanizmu reagujú na konkrétne výzvy členských štátov a prispievajú k oblastiam politiky, ktoré majú kľúčový význam z hľadiska budúcnosti Únie („šesť pilierov“). Prispievajú k ambicióznemu politickému programu Únie s cieľom viesť udržateľnú, spravodlivú a inkluzívnu obnovu a urobiť hospodárstvo EÚ odolnejším voči budúcim otrasom a zároveň transformovať hospodárstva a spoločnosti EÚ v súlade s ambíciou dvojakej transformácie a Európskym pilierom sociálnych práv.

Pridaná hodnota nástroja sa už prejavuje. Vykonávanie mechanizmu takisto aktivuje pozitívne účinky presahovania v celej Únii a podporuje hospodársku konvergenciu. V neposlednom rade mechanizmus podporuje vykonávanie viacnárodných projektov, ktoré majú zásadný význam pre Úniu, v čom sa zároveň prejavuje „doplnkovosť“ finančných prostriedkov EÚ. Pokrok dosiahnutý pri realizácii plánov obnovy a odolnosti a vyplácaní prostriedkov z mechanizmu možno sledovať v reálnom čase na verejnej online platforme –

v hodnotiacej tabuľke obnovy a odolnosti, ktorá zobrazuje pokrok dosiahnutý v prípade každého míľnika a cieľa.

Komisia je odhodlaná vykonávať Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti tak, aby bol spoločným úspechom pre všetkých Európanov. Komisia preto bude naďalej vyvíjať čo najväčšie úsilie, aby zapojila všetky príslušné zainteresované strany v záujme úspešnej realizácie plánov, a bude udržiavať úzku spoluprácu s Európskym parlamentom a Radou počas celého trvania vykonávania mechanizmu.

PRÍLOHA

Prehľad aktuálneho stavu

	Oficiálne predloženie	Kladné posúdenie Komisie	Prijatie Radou	Vyplatenie 1. predbežného financovania	Podpísanie operačnej dohody	Predloženie žiadosti o platbu	Platba
Rakúsko	30. apríl	21. jún	13. júl	28. september (450 mil. EUR)			
Belgicko	30. apríl	23. jún	13. júl	3. august (770 mil. EUR)			
Bulharsko	15. október						
Cyprus	17. máj	8. júl	28. júl	9. september (157 mil. EUR)			
Česká republika	1. jún	19. júl	8. september	28. september (915 mil. EUR)			
Dánsko	30. apríl	17. jún	13. júl	2. september (201 mil. EUR)			
Nemecko	28. apríl	22. jún	13. júl	26. august (2,25 mld. EUR)			
Estónsko	18. jún	5. október	29. október	17. december (126 mil. EUR)			
Grécko	27. apríl	17. jún	13. júl	9. august (4 mld. EUR)	21. december	29. december	
Španielsko	30. apríl	16. jún	13. júl	17. august (9 mld. EUR)	10. november	11. november	27. december (10 mld. EUR)
Fínsko	27. máj	4. október	29. október	21. január 2022 (271 mil. EUR)			
Francúzsko	28. apríl	23. jún	13. júl	19. august (5,1 mld. EUR)	25. november	26. november	
Chorvátsko	14. máj	8. júl	28. júl	28. september (818 mil. EUR)	9. február		
Maďarsko	11. máj						
Írsko	28. máj	16. júl	8. september	nepožiadalo o predbežné financovanie			
Taliansko	30. apríl	22. jún	13. júl	13. august (24,9 mld. EUR)	22. december	30. december	
Lotyšsko	30. apríl	22. jún	13. júl	10. september (237 mil. EUR)	16. február		
Litva	14. máj	2. júl	28. júl	17. august (289 mil. EUR)			

Luxembursko	30. apríl	18. jún	13. júl	3. august (12,1 mil. EUR)			
Malta	13. júl	16. september	5. október	17. december (41,1 mil. EUR)			
Holandsko							
Poľsko	3. máj						
Portugalsko	22. apríl	16. jún	13. júl	3. august (2,2 mld. EUR)	18. január	25. január	
Rumunsko	31. máj	28. september	29. október	2. december (1,8 mld. EUR)			
Slovensko	29. apríl	21. jún	13. júl	13. október (823 mil. EUR)	16. december		
Slovinsko	30. apríl	1. júl	28. júl	17. september (231 mil. EUR)			
Švédsko	28. máj						